

Δρόμος

ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ

Η Φωνή του Δάσους
Τεύχος #2

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
Θανάσης
Παπακωνσταντίνου

ΔΕΞΙΑ & ΚΕΝΤΡΟΑΡΙΣΤΕΡΑ ΔΙΔΥΜΑ

ΣΕΛ. 8-9

ΤΟ ΘΕΜΑ

Ο υπερτουρισμός
βλάπτει σοβαρά τη χώρα

ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το πραξικόπημα του 2015
του Ρούντι Ρινάλντι

ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Γαλλικές εκλογές
και αβέβαιη μετάβαση

ΣΕΛΙΔΕΣ 10-11

ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το υπαρξιακό πρόβλημα της χώρας
στην τροχιά του 21ου αιώνα

Συνελεύσεις αποτίμησης
του Συνεδρίου

• Αθήνα | Δευτέρα 8/7 | 19:00
ΕΣΗΕΑ (Ακαδημίας 20)

• Άλλες πόλεις & εξωτερικό
Τετάρτη 10/7 | 19:30

Διαδικτυακά μέσω
της πλατφόρμας google meet

ΣΕΛΙΔΑ 12

Ρευστοποίηση και αμερικανοποίηση

- Σε περιδίνηση τα κόμματα μετά το τσουνάμι της αποχής και την κρίση στην Ευρώπη
 - Η κυβέρνηση «έλαβε το μήνυμα» και συνεχίζει πιο επιθετικά υπέρ των ελίτ
- Όλοι σε ανοιχτή γραμμή με την πρεσβεία και με το βλέμμα στις εκλογές στις ΗΠΑ
 - Χρειάζεται ένα νέο μεγάλο εγχείρημα για αλλαγή πορείας

Σκίτσο του Στάθη για τον Δρόμο

■ Κείμενα: **Ιάσωνας Κωστόπουλος**

το θέμα της εβδομάδας

Αναγκαία τα μέτρα

Είναι απαραίτητο να παρθούν άμεσα μέτρα αντιμετώπισης του φαινομένου του υπερτουρισμού και των συνεπειών του. Σε ό,τι αφορά το στεγαστικό ζήτημα είναι υπερανγκαίος ο έλεγχος, ακόμη και η απαγόρευση των βραχυχρόνιων μισθώσεων σε ορισμένες περιοχές ώστε να περιοριστεί η αισχροκέρδεια στις τιμές των ενοικίων. Επίσης θα μπορούσε να υπάρχουν κάποια περιοριστικά μέτρα σε ό,τι αφορά το πόσοι επισκέπτες, τουρίστες ή κρουαζιερόπλοια θα επισκέπτονται ορισμένα νησιά ή περιοχές, κάτι που θα καθορίζεται από τις τουριστικές εγκαταστάσεις, τις δημόσιες υποδομές, τη διαθεσιμότητα πόσιμου νερού κ.ο.κ.. Επιπλέον, είναι αναγκαίο να υπάρξει αυστηρός έλεγχος και προστασία των αιγιαλών και βέβαια των περιοχών NATURA, οι οποίες κυριολεκτικά καταστρέφονται. Καμία συζήτηση δεν πρέπει να γίνεται για την ανοικοδόμηση νέων τουριστικών υποδομών σε περιοχές ιδιαίτερου φυσικού πλούτου που χρίζουν προστασίας, αλλά χρειάζεται και αυστηρός έλεγχος στην ανοικοδόμηση τέτοιων υποδομών σε περιοχές που είναι ήδη επιβαρυνμένες από τον τουρισμό. Όριο πρέπει να μπει και στην ακρίβεια στις τουριστικές περιοχές που έχει αποκτήσει διαστάσεις τεράστιας αισχροκέρδειας. Τέλος, αντί για την επιβολή της εξαήμερης εργασίας, θα έπρεπε να υπάρχουν αυστηροί έλεγχοι και ειδικό νομικό πλαίσιο ώστε να μην υπάρχουν θέσεις εργασίας που λειτουργούν με όρους γαλέρας.

Ο υπερτουρισμός βλάπτει σοβαρά τη χώρα

Ρεκόρ αναμένεται να πιάσει ο τουρισμός στην Ελλάδα τα επόμενα δύο χρόνια παρά τη μέτρια απόδοση που φαίνεται να έχει την φετινή χρονιά. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις ειδικών του κλάδου οι αφίξεις στην Ελλάδα αναμένεται σύντομα να φτάσουν τους 40 εκατομμύρια τουρίστες ετησίως, πιάνοντας έτσι ιστορικό υψηλό. Όμως αυτού του τύπου η αύξηση πάει χέρι-χέρι και με άλλα ρεκόρ όπως για παράδειγμα αυτό της αύξησης των ενοικίων που έχει αγγίξει το 52% μόλις μέσα σε μια πενταετία ή εκείνο της αύξησης των εξώσεων και βέβαια ρεκόρ θα πιάσει και η αύξηση των τιμών πώλησης των ακινήτων που έτσι κι αλλιώς για τους περισσότερους αποτελούν άπιαστο όνειρο. Κάπως έτσι η «βαριά βιομηχανία» της χώρας αφήνει τα δικά της «απόβλητα» που έχουν βαρύτερες επιπτώσεις στην κοινωνία.

Στεγαστικό πρόβλημα

Καταρχάς, η τεράστια αύξηση των κατοικιών που δίνονται πλέον αποκλειστικά για βραχυχρόνια μίσθωση, τον Μάιο έφτασαν τις 218 χιλιάδες, έχουν εν μέρει οδηγήσει στη μεγάλη αύξηση των ενοικίων και στη δημιουργία στεγαστικού προβλήματος στις περισσότερες πόλεις της χώρας. Όπως είναι αναμενόμενο, το φαινόμενο αυτό επηρεάζει περισσότερο τους πιο αδύναμους οικονομικά αλλά και τους νέους που είναι τρομερά δύσκολο να φύγουν από το σπίτι των γονιών τους. Αν αυτό το συνδυάσουμε με το γεγονός ότι 7 στους 10

νέους/ες από 18-34 χρονών και με μ.ο. ηλικίας τα 30,7 έτη, μένουν στο πατρικό τους, σε μία χώρα με τεράστιο δημογραφικό πρόβλημα, είναι ευνόητο ότι η κατάσταση είναι ήδη εκρηκτική. Παράλληλα, το πρόβλημα της στέγης εμφανίζεται ιδιαίτερα υψηλό στις δημοφιλείς περιοχές των πόλεων, όπου το gentrification, το ύψος των ενοικίων και οι βραχυχρόνιες μισθώσεις τις έχουν μετατρέψει σε μίνι τουριστικά θέρετρα στα οποία οι ντόπιοι μοιάζουν με πολίτες δεύτερης κατηγορίας.

Καταστροφή φύσης

Δεν είναι όμως μόνο οι πόλεις που αλλάζουν, ο μαζικός τουρισμός έχει σημαντικές, αν όχι καταστρεπτικές επιπτώσεις, και στο φυσικό πλούτο. Περιοχές NATURA, φυσικά και πολιτιστικά μνημεία αποτελούν σημείο επίσκεψης χιλιάδων ανθρώπων καθημερινά με τις επιπτώσεις να είναι εμφανείς. Παράλληλα, οι παραλίες έχουν στην πράξη ιδιωτικοποιηθεί, αφού έχουν γεμίσει ξαπλώστρες σε τέτοιο βαθμό που η πρόσβαση σε αυτές χωρίς να πληρώσει κανείς το αντίτιμο είναι πολλές φορές αδύνατη. Ας μην μιλήσουμε καν για τη δυνατότητα των κατοίκων αυτής της χώρας να κάνουν διακοπές στα νησιά της, τα οποία έχουν μετατραπεί σε ιδιότυπες ειδικές τουριστικές ζώνες, απρόσιτες οικονομικά προς τους ντόπιους.

Άλλες συνέπειες

Προβληματικό βέβαια είναι και

το ίδιο το μοντέλο του μαζικού τουρισμού. Η «εισβολή» 40 εκατομμυρίων τουριστών σε ένα μόλις χρόνο, θα έπρεπε κανονικά να αφήνει μεγάλα κέρδη στη χώρα, πράγμα το οποίο δεν παρατηρείται. Ο λόγος βέβαια είναι η συσσώρευση αυτών των κερδών στα μεγάλα all-inclusive συγκροτήματα και στις πολυεθνικές ταξιδιωτικές εταιρείες, με αποτέλεσμα ένα μικρό μέρος των εσόδων να διανέμεται στις τοπικές κοινωνίες. Επιπλέον, στην περίπτωση της Ελλάδας η αύξηση της ζήτησης, σε συνδυασμό με την έλλειψη επαρκών υποδομών, έχει δημιουργήσει και μια νοοτροπία ακραίας εκμετάλλευσης των εργαζομένων στον τουρισμό, σε

βαθμό που πλέον δεν είναι λίγοι εκείνοι που αρνούνται να δουλέψουν σεζόν ή επιλέγουν να το κάνουν στο εξωτερικό. Συνολικά, η νοοτροπία που καλλιεργεί ο μαζικός τουρισμός όταν υπάρχει ως μονοκαλλιέργεια και ειδικά στην Ελλάδα που έχει μετατραπεί στη βαριά «βιομηχανία» της χώρας είναι εντελώς προβληματική. Το αεριτζιδικό κέρδος, οι τιμές πέρα από κάθε λογική και η ανοχή των πάντων στο όνομα του κέρδους της σεζόν, μετατρέπει τις τουριστικές περιοχές σε περιοχές εκτός νόμου και δικαιοδοσίας του κράτους. Ενώ σε μερικές από αυτές φαίνεται πως έχει και τυπικά αναπτυχθεί κάποιο είδος μαφίας.

Δρόμος
ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ο Δρόμος χρειάζεται εξοπλισμό

Γνωρίζετε πως ο *Δρόμος* στηρίζεται οικονομικά στην ενίσχυση των φίλων και των αναγνωστών του. Απευθυνόμαστε για μια ακόμη φορά σε όλους και όλες σας, για να ζητήσουμε τη βοήθειά σας για την **ανανέωση του Βασικού τεχνολογικού εξοπλισμού** της εφημερίδας μας, κάτι που θα μας βοηθήσει βγάζουμε κάθε Σάββατο την εφημερίδα μας με μεγαλύτερη ευκολία. Πιο συγκεκριμένα χρειαζόμαστε έναν νέο ηλεκτρονικό υπολογιστή (Mac), υλικό για αναβάθμιση ενός ακόμη, οθόνες και

περιφερειακά, καθώς και την αγορά γραφιστικών προγραμμάτων. Το συνολικό κόστος αυτών υπολογίζουμε πως θα ξεπεράσει τα 2.000 ευρώ. Ζητάμε από τον καθένα και την καθμία από εσάς, να συνεισφέρετε με ένα μικρό ή μεγαλύτερο ποσό, με κατάθεση στους λογαριασμούς που αναφέρονται παρακάτω, με αιτιολογία κατάθεσης «**Εξοπλισμός**». Σε επόμενο φύλλο του *Δρόμου* θα ενημερώσουμε για το ποσό που μαζεύτηκε και τον τρόπο αξιοποίησής του. Μπορείτε να κάνετε την κατάθεσή σας:

Ισπανία: Διαδηλώσεις ενάντια στις συνέπειες

Το ζήτημα του υπερτουρισμού απασχολεί εδώ και χρόνια την Ισπανία, όπου 25.000 χιλιάδες άνθρωποι μαζεύτηκαν αυτή τη βδομάδα, στη Μάλαγα και στην Κάντιθ για να διαδηλώσουν ενάντια στον μαζικό τουρισμό που δημιουργεί μεγάλα προβλήματα στις τοπικές κοινωνίες. Η κινητοποίηση ήρθε να διαδεχθεί αυτές που έγιναν την προηγούμενη περίοδο στα Κανάρια και της Βαλεαρίδες Νήσους για το ίδιο θέμα. Όπως λένε οι ίδιοι οι κάτοικοι το πρόβλημα με τον μαζικό τουρισμό είναι η επιπτώσεις που έχει στο ζήτημα της στέγης καθώς τα ενοίκια κυμαίνονται σε παράλογα υψηλά ποσά λόγω της βραχυπρόθεσμης ενοικίασης. Παράλληλα, αύξηση υπάρχει και στον αριθμό των εξώσεων, ενώ και οι ίδιες οι πόλεις χάνουν τον «χαρακτήρα» τους μέσω του gentrification. Το πρόβλημα δεν είναι ξένο για την Ισπανία, σε μεγάλες πόλεις όπως η Βαρκελώνη το ζήτημα της στέγης και των εξώσεων έχει αναδειχθεί σε μείζον θέμα τα τελευταία χρόνια, ενώ οι κάτοικοι έχουν οργανώσει δεκάδες κινητοποιήσεις. Μάλιστα, πριν λίγες ημέρες ο δήμαρχος της Βαρκελώνης, Jaume Collboni, ανακοίνωσε πως από το 2028 και έπειτα δεν θα ανανεωθούν οι άδειες βραχυχρόνιας μίσθωσης διαμερισμάτων στην πόλη σε μια προσπάθεια να ελεγχθεί το τεράστιο πρόβλημα στέγης και να μειωθεί το ύψος των ενοικίων. Την απόφαση για απαγόρευση της

βραχυχρόνιας μίσθωσης, σε συνδυασμό με αυστηρούς ελέγχους για τις παράνομες μισθώσεις αναμένεται να ακολουθήσουν σύντομα και άλλες πόλεις της χώρας. Σύμφωνα με έρευνες η μεγάλη αύξηση του τουρισμού σε συνδυασμό με την βραχυχρόνια μίσθωση κατοικιών έχει οδηγήσει σε 68% αύξηση των ενοικίων και 28% των τιμών πώλησης κατοικιών στη Βαρκελώνη μέσα σε μία δεκαετία, με αποτέλεσμα η πρόσβαση στην στέγη να αποτελεί βασική πηγή ανισότητας για την τοπική κοινωνία. Εικόνα από μέλλον; Πιθανόν, αν και η κατάσταση στην Ελλάδα έχει επιδεινωθεί δραματικά τα τελευταία χρόνια. Μέχρι πρότινος, τέτοια φαινόμενα ήταν περισσότερο συνηθισμένα στα νησιά, όπου οι αναπληρωτές δυσκολεύονται να βρουν κατοικίες, ενώ συχνά αναγκάζονται να φύγουν από αυτές πριν τη λήξη της σχολικής χρονιάς. Ωστόσο, η εκτεταμένη διάδοση της πλατφόρμας βραχυχρόνιας μίσθωσης, Airbnb, έχει ήδη αρχίσει να επιφέρει αλλαγές και στις πιο δημοφιλείς γειτονιές των πόλεων, όπως για παράδειγμα στα Εξάρχεια, το Μοναστηράκι, την Πλάκα και το Θησείο. Η καταγγελία της μονοκαλλιέργειας του τουρισμού, μοιάζει μονόδρομος για τους κατοίκους των τουριστικών πόλεων καθώς η κατάσταση σε ό,τι αφορά την στέγηση αλλά και τη ζωή στην πόλη, την τουριστική περίοδο, έχει γίνει απελπιστική.

editorial

Ανάγκη διαχωριστικών (βάσεις για ένα μεγάλο εγχείρημα)

Έχουμε μπει σε μια μεταιχμιακή περίοδο. Στη Γηραιά Ήπειρο η ρευστοποίηση του πολιτικού σκηνικού είναι στο πρόγραμμα, αλλά ξεπροβάλλει και μια νέα «διοίκηση» στην Ε.Ε. Σ' αυτήν –με τον έναν ή τον άλλο τρόπο– θα παίρνει μέρος κι αυτό που ονομάζεται ή είναι ακροδεξιός χώρος. Η «Ακραία Ευρώπη» τον χωρά υπό προϋποθέσεις: να αποδεχθεί τις επιλογές υποτέλειας προς ΗΠΑ-NATO, την άνευ όρων υποστήριξη της Ουκρανίας, την εχθρική στάση απέναντι στη Ρωσία, τη συνέχιση μιας ακραίας νεοφιλελεύθερης οικονομικής πολιτικής που θα αυξάνει την κοινωνική ανισότητα και φτωχοποίηση και θα γεννά τεράστια κέρδη για τους ήδη πλούσιους. Έχουμε μπει σε μεταιχμιακή κατάσταση και στο εσωτερικό, όπου το μήνυμα της αποχής στις πρόσφατες ευρωεκλογές δημιουργεί περιδινησίες εντός όλων των κομμάτων. Αυτή είναι η πρωταρχική αιτία, αλλά υπάρχει και ένα άλλο «βάθος» που συγκαλύπτεται: είναι ο προωθούμενος αναδασμός στη Ν.Α. Μεσόγειο, όπου η παλάντζα πρέπει να κλίνει αποφασιστικά προς την πλευρά της Τουρκίας. Με μια συμφωνία που θα περιλαμβάνει πακέτο παραχωρήσεων στην Άγκυρα, και μια πιο προχωρημένη μορφή δορυφοροποίησης της Ελλάδας υπό την ηγεμονία της Τουρκίας (που θα προβληθεί ως «συνεργασία-συνεκμετάλλευση προς όφελος της ειρήνης»).

Ο Τσίπρας και ο Γ. Α. Παπανδρέου, μαζί με τον Μητσοτάκη, είναι μπλεγμένοι στην προώθηση των «Πρεσπών του Αιγαίου» και της εγκατάλειψης της Κύπρου. Καραμανλής και Σαμαράς διαφοροποιούνται, ή στέλνουν μηνύματα για κάποια όρια στην ενδοτική πορεία, χωρίς όμως να κάνουν κάτι περισσότερο. Η φτωχοποίηση προχωρά ορμητικά στη χώρα, με διάλυση όλων των υποδομών και με την επίσημη εγκατάλειψη της περιφέρειας στην τύχη της, με τον εργασιακό μεσαίωνα και την «πράσινη μετάβαση».

Σε αυτήν την κατάσταση ρευστοποίησης, μεταιχμιακότητας, γεωπολιτικών αναδασμών, συνέχισης των πολέμων και ακραίας φτωχοποίησης, είναι αναγκαίες ορισμένες πολύ βασικές διαχωριστικές γραμμές, διότι η σύγχυση και ο αποπροσανατολισμός είναι παρόντες:

- Διαχωρισμός από το σχέδιο της «Ακραίας Ευρώπης», με ή χωρίς συμμετοχή της ακροδεξιάς στη διοίκηση αυτής της Ε.Ε. Διαχωρισμός από την υποτέλεια της Ε.Ε. στο NATO και τις ΗΠΑ. Να απαλλαγεί η Ευρώπη από την αμερικανική μπότα!
- Διαχωρισμός από τις πολιτικές της φτωχοποίησης, των γκετοποιήσεων και των μικρών ή μεγάλων εμφυλίων μέσα στις κοινωνίες. Πολιτική Ειρήνης στην Ευρώπη. Να γίνει η Ειρήνη κεντρικό ζήτημα, και να αναζητηθούν φόρμουλες και προτάσεις για να

επιτευχθεί. Να αναπτυχθεί ένα μεγάλο φιλειρηνικό αντιπολεμικό κίνημα. Πολιτική Δημοκρατίας και αντίστασης στην πορεία ολοκληρωτισμού της Ε.Ε. και στην κατάργηση κάθε μορφής λαϊκής κυριαρχίας.

- Στην Ελλάδα, διαχωρισμός από ολόκληρο το πολιτικό σύστημα και τις πολιτικές δυνάμεις που αδιαφορούν για το υπαρξιακό πρόβλημα της χώρας, οδηγούν στο νέο μεγάλο ναυάγιο, εκτελούν πειθήνια τους σχεδιασμούς Κομισιόν-NATO-πρεσβείας, δεν κάνουν τίποτα για την Ουδετερότητα της χώρας και τη μη εμπλοκή της στους πολέμους. Διαχωρισμός από την επιθετική κεντροαριστερή πολιτική προώθησης του ενδοτισμού και των «Πρεσπών του Αιγαίου». Διαχωρισμός από την κυβερνητική πολιτική μετατροπής της Ελλάδας σε συμπληρωματική στρατιωτική δύναμη των NATO-ΗΠΑ, εμπλοκής σε νέες τυχοδιωκτικές περιπέτειες, και αδιαφορίας για την άμυνα και την αποτροπή μπροστά στις ευθείες απειλές ενάντια στην κυριαρχία της χώρας μας από τον τουρκικό επεκτατισμό.

- Αγώνας ενάντια στην παθητικοποίηση και τις επιθέσεις στην κοινωνία και το λαό όταν διαλέγει μια ακηδεμόνευτη στάση, όταν κάνει επιλογές που είναι έξω και πέρα από αυτά που θέλουν οι συστημικές δυνάμεις. Υποστήριξη ανοικτά και καθαρά της άποψης ότι είναι υπεραναγκαίο ένα νέο μεγάλο εγχείρημα που να εκφράσει την κοινωνική δυσαρέσκεια και διαθεσιμότητα, για Δικαιοσύνη, για φραγμό στη φτωχοποίηση και την αύξηση των ανισοτήτων, ενάντια στη διάλυση όλων των υποδομών και κοινωνικών κατακτήσεων, για Δημοκρατία, ενάντια στην αλαζονεία και το γενικευμένο ακαταδίωκτο, για την προστασία του περιβάλλοντος από τη λεηλασία που προωθούν επιχειρήσεις-funds-όμιλοι και ελίτ, ενάντια στην αποδόμηση και την απονεύρωση κάθε στοιχείου εθνικής κυριαρχίας και διάλυσης του κοινωνικού ιστού.

Εφαρμόστε αυτές τις διαχωριστικές σε όσα συμβαίνουν. Π.χ. στις εκλογές της Γαλλίας. Ή εδώ, με τη ρευστοποίηση της κεντροαριστεράς (ΣΥΡΙΖΑ και ΠΑΣΟΚ): τι δεν λένε, ποια μεγάλα θέματα δεν θίγονται καν. Δείτε όλες τις πολιτικές δυνάμεις, και (κυρίως) την κυβέρνηση: τι έλεγαν, τι δεν έλεγαν, ποια ζητήματα αποσιωπούσαν. Τι κάνουν μετά τις εκλογές (αφού «πήραν το μήνυμα»). Και βγάλτε συμπεράσματα.

Χρειαζόμαστε διαχωριστικές, ισχυρές διαχωριστικές. Και ένα μεγάλο εγχείρημα ικανό να τις συνθέσει και να οικοδομήσει μια εναλλακτική πρόταση, που επίκεντρο θα έχει το πώς μπορεί, σε μια περίοδο μεγάλων γεωπολιτικών αναταράξεων, να επιλυθεί –και σε ποιο βαθμό– το υπαρξιακό πρόβλημα του τόπου.

2000 €

- Τράπεζα Πειραιώς: 5029046675386 (IBAN: GR5101720290005029046675386, BIC: PIRBGRAA) Δικαιούχος: Ενότητα Μη Κερδοσκοπική Εταιρία

- Εθνική Τράπεζα: 163/944259-67 (IBAN: GR5001101630000016394425967, BIC: ETHNGRAA) Δικαιούχος: Σωτηρίου Ελένη, Τούντα Ζωή Γεωργίου

- Alpha Bank: 1400 0210 1109 756 (IBAN: GR0501401400140002101109756) Δικαιούχοι: Τούντα Ζωή Γεωργίου, Δερμενιάκης Παύλος Στυλιανού

- PayPal: paypal.me/Dromos

01 ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το πραξικόπημα για το οποίο κανείς δεν μιλά, που έφερε την κυβέρνηση του Χίλτον (5-6 Ιουλίου 2015)

■ ΤΟΥ ΡΟΥΝΤΙ ΡΙΝΑΛΝΤΙ

Η εβδομάδα που διανύουμε (27/6-6/7) είναι η 9η επέτειος από την εβδομάδα του Δημοψηφίσματος και του «ΟΧΙ» του ελληνικού λαού. Είναι βεβαίως και η 9η επέτειος από τη νύχτα της 5ης προς 6η Ιουλίου, στο σκοτάδι της οποίας πραγματοποιήθηκε ένα πραξικόπημα για το οποίο λίγα έχουν ειπωθεί. Κανένας από τους σημερινούς πανηγυρίζοντες (ΣΥΡΙΖΑ, Ν.Δ., ΠΑΣΟΚ κ.λπ.) για τη «διάσωση της Ελλάδας» δεν θέλει να θυμάται τι έγινε, ή να αναφέρει λεπτομέρειες. Κατά καιρούς λέχθηκαν κάποια μισόλογα κι έγιναν μερικές αποκαλύψεις, αλλά όλοι μαζί θέλουν να ξεχάσουν τι ακριβώς έγινε, και πώς. Βέβαια ο μήνας Ιούλιος στη σύγχρονη ελληνική ιστορία είναι φορτωμένος από πραξικοπήματα, μεγάλες κινητοποιήσεις, εισβολές και πολέμους, οπότε δεν φαίνεται τόσο περίεργο να συμβαίνουν μεγάλα γεγονότα. Ας θυμηθούμε ορισμένα από αυτά:

- Βασιλικό πραξικόπημα στις 15 Ιουλίου 1965 και αποπομπή της κυβέρνησης Γεωργίου Παπανδρέου, κυβερνήσεις αποστασίας, Ιουλιανά (όπως ονομάστηκε το τεράστιο λαϊκό κίνημα που πυροδοτήθηκε από αυτές τις εξελίξεις). Για 100 μέρες οι διαδηλώσεις και οι συγκρούσεις με την αστυνομία ήταν σχεδόν καθημερινές. Τότε (21/7/1965) δολοφονήθηκε ο Σωτήρης Πέτρουλας.

- 15 Ιουλίου 1974: πραξικόπημα στην Κύπρο οργανωμένο από τη χούντα του Ιωαννίδη με αμερικάνικη παρότρυνση, και ανατροπή του Μακαρίου. 20 Ιουλίου 1974: πρώτη τουρκική εισβολή, και σταδιακή προέλαση των τουρκικών στρατευμάτων. 23 Ιουλίου 1974: πτώση της Χούντας και Μεταπολίτευση, κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας υπό τον Καραμανλή. Εγκατάλειψη της Κύπρου, μεγάλες κινητοποιήσεις στην Ελλάδα για αποκατάσταση δημοκρατίας, Κυπριακό, αποχουνοποίηση. 15 Αυγούστου 1974: «Αττίλας 2», που οδήγησε στην κατάληψη του 40% της Κύπρου.

- Τέλη Ιουνίου 2015: τελεσίγραφα της ευρωκρατίας και των Δανει-

στών, αδυναμία της ελληνικής πλευράς να πληρώσει τις δόσεις αφού αποστράγγισε όλα τα ταμεία μέχρι τότε, επενδύοντας στην αυταπάτη μιας «διαπραγμάτευσης» με τους «θεσμούς». Στις 27/6 ο Τσίπρας εξαγγέλλει τη διεξαγωγή Δημοψηφίσματος για την αποδοχή ή όχι των προτάσεων των Δανειστών. Δραματική εβδομάδα: κλειστές οι τράπεζες, πολλές απειλές ενάντια στην Ελλάδα, εσωτερικές διαφωνίες στο στρατόπεδο της κυβέρνησης. Στο δημοψήφισμα της 5ης Ιουλίου το αποτέλεσμα είναι συντριπτικό: 61,31% «ΟΧΙ» (3.558.450 ψήφοι), 38,69% «ναι» (2.245.537 ψήφοι). Το ίδιο βράδυ που ο λαός πανηγυρίζει εκτυλίσσεται ένα πραγματικό πραξικόπημα (το οποίο θα αναλύσουμε παρακάτω). Την επομένη, 6/7, διεξάγεται σύνοδος αρχηγών των κομμάτων όπου αποφασίζεται, ανατρέποντας τη λαϊκή ετυμηγορία, να αποδεχθεί η ελληνική πλευρά ό,τι της προτείνουν οι Δανειστές. Πράγμα που γίνεται μέσα σε μια εβδομάδα (12/7) και ζητούνται εγγυήσεις από όλα τα κόμματα ότι θα στηρίξουν όλα τα προαπαιτούμενα και στη συνέχεια την ίδια τη συμφωνία. Την Παρασκευή 14/8 υπερψηφίστηκε μετά από ολονύχτια συζήτηση στη Βουλή, που άνοιξε κατακαλόκαιρο μόνο γι' αυτό το θέμα, το τρίτο «πρόγραμμα στήριξης». Το «ναι» συγκέντρωσε 222 ψήφους (ΣΥΡΙΖΑ, Ν.Δ., ΠΑΣΟΚ, Ποτάμι), το «όχι»

64, ενώ 11 βουλευτές δήλωσαν «παρών». Ο ΣΥΡΙΖΑ κατέγραψε συνολικά 47 απώλειες.

Δημοψήφισμα...

Σήμερα κανένας δεν έχει την παραμικρή αμφιβολία πως το Δημοψήφισμα έγινε με πρωτοβουλία του Τσίπρα όχι για να κερδηθεί, αλλά είτε για να χαθεί ανοικτά με μια επικράτηση του «ναι» (που θα οδηγούσε την κυβέρνηση σε συνθηκολόγηση με τους «θεσμούς» και την τρόικα), είτε να κερδηθεί με πολύ μικρή διαφορά - γεγονός στην ελληνική πλευρά ώστε να τύχει καλύτερης μεταχείρισης στον «αναγκαίο συμβιβασμό». Μάλιστα μια τέτοια προοπτική θα διευκόλυνε τον Τσίπρα να δηλώσει ότι η κοινωνία είναι περίπου διχασμένη, κι άρα αναπόφευκτος ο συμβιβασμός.

Την εβδομάδα όμως από την εξαγγελία του Δημοψηφίσματος μέχρι τη διεξαγωγή του συνέβη κάτι που δεν είχαν υπολογίσει, ούτε ο Τσίπρας ούτε ο συνασπισμός των «μένουμε Ευρώπη», ο οποίος συσπείρωνε όλο τον ανφάνγκατέ της ευρωδουλείας και του εκσυγχρονισμού: ολόκληρη τη Δεξιά (μέχρι και διάγγελμα Καραμανλή υπέρ του «ναι»), όλο το Σημιτικό στρατόπεδο, ολόκληρο το ΠΑΣΟΚ, όλους τους οικονομικούς παράγοντες κ.ο.κ. Αυτό που συνέβη ήταν ότι ο λαός πήρε

στις πλάτες του το «ΟΧΙ», κινητοποιήθηκε σε όλες τις γωνίες της χώρας, υπήρξε μια πρωτοφανής ανάταση και κινητοποίηση, ιδιαίτερα της νεολαίας. Αυτά έφεραν ένα εκπληκτικό αποτέλεσμα, μια διαφορά 22,6% κι όχι ένα αναιμικό 1-2% που θα διευκόλυνε όλους τους χειρισμούς.

...και Πραξικόπημα

Από το απόγευμα, μόλις ανακοινώθηκαν τα exit polls, ξεκίνησε το πραξικόπημα. Δεν είχαμε απλά μια «κωλοτούμπα» όπως καταγράφηκε στη συνέχεια, δηλαδή μια μεταστροφή του «αναξιόπιστου Τσίπρα». Όλα τα πραξικοπήματα έχουν μια περίοδο προετοιμασίας αλλά και μια αποφασιστική στιγμή όπου «καταλαμβάνεται το οχυρό», παύεται μια κυβέρνηση, καταπατιέται η λαϊκή κυριαρχία, εγκαθίσταται με πιο φανερό και ανοικτό τρόπο ένα καθεστώς.

Το **πραξικόπημα** έχει εμπνευστές και εκτελεστές, έχει διεθνείς διασυνδέσεις και εσωτερικές δυνάμεις που το προώθησαν, έχει και μια ιδιομορφία: δεν προκαλείται άμεση πτώση ή παραίτηση της κυβέρνησης που υπήρχε, αλλά πλήρης συνθηκολόγησή της και κάλυψη του πραξικοπήματος. Μάλιστα στην πορεία η κυβέρνηση αυτή γίνεται τμήμα του τροϊκανού σχεδιασμού (του πιο βάρβαρου μνημονιακού καθεστώτος, με πλήρη εκποίηση όλης της δημόσιας περιουσίας της χώρας για 99 χρόνια). Και στη συνέχεια πανηγυρίζει πως έτσι έσωσε τη χώρα...

Όλοι πάντως ομνύουν στο τι παρήγαγε το **πραξικόπημα** ενάντια στον λαό: Η τρόικα, οι ευρωκρατία, ο Στουρνάρας, το οικονομικό καταστημένο και οι έλληνες ολιγάρχες, τα συστημικά κόμματα Ν.Δ., ΠΑΣΟΚ, ΣΥΡΙΖΑ (όλες οι πτέρυγες που παρέμειναν μετά το 2015 στις τάξεις του). Με το παραγόμενο αποτέλεσμα του **πραξικοπήματος** «σώθηκε» κατά τη γνώμη τους (κανένας δεν έχει την παραμικρή αμφιβολία!) η χώρα από την καταστροφή. Εδώ έχουμε μια θριαμβολογία όλων όσων είναι υπεύθυνοι για τη **χρεοκοπία** της χώρας, αλλά παρουσιάζονται σαν

σωτήρες της...

Μεθόδευση και κατάληξη

Η προετοιμασία από πλευράς του διεθνούς παράγοντα (τρόικα, Κομισιόν, ΕΚΤ κ.λπ.) ήταν ο οικονομικός στραγγαλισμός και η απόσπαση της συναίνεσης από την ελληνική κυβέρνηση, να μην νομοθετεί τίποτα χωρίς την άμεση έγκριση των Δανειστών. Αυτό προέβλεπε ήδη η συμφωνία της 20ής Φεβρουαρίου, που παρουσιάστηκε από Τσίπρα και Βαρουφάκη ως ιστορική σελίδα της Ευρώπης (αργότερα ο Βαρουφάκης θα κάνει αυτοκριτική για εκείνη την εκτίμηση, αλλά δεν είναι ένα μικρό λάθος τακτικής...). Έτσι όλοι οι Δανειστές γνώριζαν ότι περίπου τον Ιούνιο θα αποστραγγίζονταν η ελληνική οικονομία, θα είχαν αδειάσει όλα τα ταμεία για να πληρώνονται οι δόσεις των προηγούμενων μνημονίων, και εκεί θα έστελναν τα τελεσίγραφα τους. Δεν ήθελαν να πετύχουν απλά μια συμφωνία: επιθυμούσαν μια συντριβή και μια άνευ όρων συνθηκολόγηση, κυρίως για να στείλουν ένα μήνυμα σε όλες τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες (ιδίως του ευρωπαϊκού Νότου) να μην τολμήσει κανείς να βγει από τις ράγες της Γερμανικής νεοφιλελεύθερης Ευρώπης. Όποια «συμφωνία» έπρεπε να έχει και έντονα τιμωρητικά χαρακτηριστικά...

Η ευρωκρατία είχε πολλές επιλογές για να δείξει την πυγμή της (από το Grexit μέχρι 30 επαχθές μνημόνιο). Πολιτικά είτε ο Τσίπρας θα γίνονταν όργανό τους, είτε θα ανατρέπονταν από κάποιο άλλο μνημονιακό πολιτικό σχήμα. Η ζωή τα έφερε λίγο διαφορετικά. Είχαμε πραξικόπημα, κατάργηση ουσιαστικά της κυβέρνησης Τσίπρα, πλήρη παράδοσή του και αποδοχή του 3ου μνημονίου και των όρων του. Στη συνέχεια νέες εκλογές τον Σεπτέμβριο 2015, και ξανά κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ (διότι η Ν.Δ. και το ΠΑΣΟΚ παρέμειναν σε βαθιά κρίση).

Στην πραγματικότητα είχαμε «κυβέρνηση Χίλτον» και κατάργηση της Βουλής μέχρι το 2018. Ενδιάμεσα έπρεπε να αποδεχθεί την

συμφωνία Ε.Ε.-Τουρκίας για το μεταναστευτικό, που δημιουργούσε γκρίζες ζώνες στα ελληνικά νησιά του Ανατολικού Αιγαίου (μέχρι και ο Πάπας ήρθε να τις ευλογήσει μαζί με τον Τσίπρα). Μετά, πριν παραδώσει ο Τσίπρας, έπρεπε να εκτελέσει το συμβόλαιο «Συμφωνία των Πρεσπών» κατ' επιταγή ΗΠΑ και Γερμανίας. Έτσι άνοιξε πλήρως ο δρόμος για την αυτοδυναμία της Ν.Δ., που διαρκεί μέχρι σήμερα. Η σημερινή κρίση της «κεντροαριστεράς», και ειδικά του ΣΥΡΙΖΑ, έχει σχέση με την ίδια τη μετάλλαξη του και την ολοσχερή προσχώρησή του στο μνημονιακό και παγκοσμιοποιητικό στρατόπεδο.

Οι πτυχές του πραξικοπήματος

• Μόλις γίνεται γνωστό το αποτέλεσμα, η ευρωκρατία δεν αναγνωρίζει πλέον την ελληνική κυβέρνηση και τον Τσίπρα, δεν συνομιλεί μαζί του, και ξεκαθαρίζει ότι συνομιλεί μόνο με τον τότε πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον κ. Προκόπη Παυλόπουλο, που γι' αυτήν είναι ο μόνος που υπεύθυνα μπορεί να εκπροσωπήσει τις ελληνικές αρχές. Αυτά τα δηλώνει μετά από δύο χρόνια ο Β. Μείμαράκης: «Οι ξένοι, ο Ολάντ και οι άλλοι, δεν μιλούσαν με τον Τσίπρα, δεν υπήρχε καν κυβέρνηση. Με τον μόνο που μπορούσαν να συζητήσουν ήταν ο Παυλόπουλος»(1). Τα ίδια παραδέχθηκε με πιο διπλωματικό τρόπο ο ίδιος ο Ολάντ σε μετέπειτα επισκέψεις του στην Ελλάδα, επαινώντας το σπουδαίο ρόλο του κ. Παυλόπουλου εκείνο το βράδυ(2).

• Όμως οι «θεσμοί» δεν συζητούν με τον κ. Παυλόπουλο. Υπαγορεύουν όρους που συνιστούν το πραξικόπημα: το μόνο που αποδέχονται είναι να ανατραπεί η απόφαση του Δημοψηφίσματος, κι αυτό να γίνει μέσα από συνάντηση των αρχηγών των κομμάτων υπό την προεδρία του Παυλόπουλου. Απαιτούν μέχρι τις 6 μ.μ. της 6ης Ιουλίου να

έχει βγει ανακοινωθέν που να λέει ρητά ότι η ελληνική πλευρά θα αποδεχθεί ό,τι της προσφερθεί. Ζητούν παράλληλα την παραίτηση του Γ. Βαρουφάκη.

• Αμέσως ξεκινά ένα ράλι επαφών και μηνυμάτων ανάμεσα στον Παυλόπουλο και τον Τσίπρα. Γίνεται και μια συνάντησή τους αργά τη νύχτα. Ο Τσίπρας δηλώνει πως θα κάνει ό,τι μπορεί για να «σωθεί» η χώρα, αποδέχεται να γίνει το συμβούλιο αρχηγών (το οποίο αναγγέλλει και στο διάγγελμά του), και απολύει τον Βαρουφάκη. Ο τελευταίος γράφει καθαρά στο βιβλίο του ότι ο Τσίπρας του επεσήμανε ότι το «βαθύ κράτος» βρίσκονταν σε «ετοιμότητα», κι ότι δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς! Μάλιστα σε ένα σημείο ο Τσίπρας του αναφέρει «πως φοβόταν για εμάς ότι, αν επιμέναμε, θα αντιμετωπίζαμε ένα νέο “Γουδί”... Με πληροφόρησε ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο Στουρνάρας, οι μυστικές μας υπηρεσίες, το βαθύ κράτος δηλαδή, αλλά και κάποια στελέχη της κυβέρνησής μας, βρίσκονταν σε “ετοιμότητα”. Υπαινισσόταν εμμέσως πλην σαφώς κάποιου είδους πραξικόπημα»(3).

• Εκείνο το βράδυ, από στοιχεία που φέρνει στη δημοσιότητα ο Νίκος Στέφος (βιβλίο «2015 Καύσωνας στην Αθήνα», 2019), υπάρχει άμεση εμπλοκή του Κ. Καραμανλή τόσο στο να αποδεχθεί ο Μείμαράκης να αναλάβει την αρχηγία, αφού ο Σαμαράς είχε ήδη πριν λίγες ώρες παραιτηθεί, όσο και με τηλεφώνημα προς τον Τσίπρα -αργά τη νύχτα- που είχε τον χαρακτήρα των «ενέσεων θάρρους» περί της μεγάλης ευθύνης που θα έχει έτσι και η χώρα βγει εκτός ευρωζώνης κ.ο.κ.

• Στο συμβούλιο αρχηγών των κομμάτων την επόμενη μέρα, οι εργασίες διακόπτονταν για να γίνουν τηλεφωνικές επαφές (με Ολάντ ο Παυλόπουλος, με Πούτιν ο Τσίπρας). Μετά από πολύωρη συνεδρίαση κατέληξαν στο κείμε-

νο των 356 λέξεων που ανέτρεπε πλήρως την εκφρασμένη με δημοψήφισμα βούληση του λαού. Το ΚΚΕ, που στο δημοψήφισμα κάλεσε σε άκυρο, διαφώνησε με την απόφαση της συνόδου αρχηγών, αλλά πήρε μέρος σε αυτήν (θα μπορούσε να απέχει)... Ο Σταύρος Θεοδωράκης (Ποτάμι) που πήρε μέρος στη συνάντηση έγραψε κάποια πράγματα για το κλίμα και τη συμπεριφορά των πρωταγωνιστών. Οι υπόλοιποι δεν κάνουν καμία αναφορά.

• Ο Τσίπρας εξουσιοδοτούνταν να πάει στους Δανειστές και να φέρει ό,τι συμφωνία του έδιναν. Πράγμα που έγινε μέσα σε λίγες μέρες (12 Ιουλίου, Βρυξέλλες, μετά από 17 ώρες διαπραγματεύσεων που τα έδωσε όλα. Ήταν τότε που το hashtag «This is a coup», δηλαδή «Αυτό είναι πραξικόπημα», έκανε το γύρο του κόσμου στο διαδίκτυο, και οι Έλληνες δεν πίστευαν αυτό που έγινε...). Το πραξικόπημα είχε γίνει το βράδυ της 5ης Ιουλίου.

• Ο Τουσκ απαιτεί να ξαναρχίσει η διαδικασία διαπραγμάτευση Ελλάδας-Ευροζώνης, και το αίτημα να υπογράφεται από τον Πρ. Παυλόπουλο, επειδή δεν μπορεί να το ζητά κάποιος που υποστήριξε το «ΟΧΙ»... Επίσης οι Δανειστές ήθελαν έγκριση όλων των προαπειτούμενων από όλα τα κόμματα στην ελληνική Βουλή, πράγμα που έγινε το Σάββατο 11/7 με ψηφοφορία τα ξημερώματα. Τη βάση για συμφωνία υπερψήφισαν 251 βουλευτές από τον ΣΥΡΙΖΑ, τη Ν.Δ., το Ποτάμι, τους ΑΝΕΛ και το ΠΑΣΟΚ (17 βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ ή δεν ψήφισαν, ή ψήφισαν «παρών»).

• Την Τετάρτη 15/7 ψηφίστηκε από τη Βουλή το πρώτο πακέτο μέτρων, το οποίο προέβλεπε η συμφωνία της 12/7. Το «ναι» συγκέντρωσε 229 ψήφους, το «όχι» 64, ενώ 6 βουλευτές δήλωσαν «παρών». Από τους βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, 32 καταψήφισαν τα μέτρα, ενώ 6 δήλωσαν «παρών».

• Το Ευροζώνης στις 16/7 καλωσορίζει την υπερψήφιση των προαπειτούμενων, και καλεί την ελληνική κυβέρνηση να έχει νομοθετήσει τη δεύτερη σειρά μέτρων έως και τις 22/7. Πράγματι, Τετάρτη 22/7 ψηφίζεται το δεύτερο πακέτο μέτρων, το οποίο προέβλεπε η συμφωνία της 12/7. Το «ναι» συγκέντρωσε 230 ψήφους, το «όχι» 63, ενώ 5 βουλευτές δήλωσαν «παρών». Από τους βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ, 31 καταψήφισαν τα μέτρα, ενώ 5 δήλωσαν «παρών».

• Είναι φανερό πως ο ΣΥΡΙΖΑ μόνος του δεν μπορούσε να τα ψηφίσει όλα αυτά, αφού ήδη 30-40 βουλευτές τα καταψήφισαν, και στην ουσία δεν υπήρχε ούτε καν η δεδηλωμένη. Ένα άλλο καθεστώς, μια άλλη «κυβέρνηση» (στηριγμένη στο αποτέλεσμα του πραξικοπήματος και τη σύνοδο των αρχηγών κομμάτων) είχε το κύριο λόγο, και αποδέχονταν στις γραμμές της τον μεταλλαγμένο ΣΥΡΙΖΑ και το κατοικίδιο Τσίπρα μετά την «κωλοτούμπα». Δηλαδή μετά την πλήρη συναίνεσή του στην ανατροπή της λαϊκής ετυμηγορίας.

• Η ολική παγίδευση προχωρούσε μια χαρά για τους Δανειστές και την ευρωκρατία. Στις 14/8 θα ψηφιστεί στην Βουλή το 3ο μνημόνιο, η Βουλή θα συνεχίσει να είναι διακοσμητική, και η πραγματική κυβέρνηση (της τρόικας, που μετονομάστηκε «θεσμοί») θα εγκατασταθεί στο Χίλτον. Από εκεί θα περνούν από ακρόαση όλοι οι υπουργοί του ΣΥΡΙΖΑ και θα τους δίνονται εντολές για να εφαρμόζουν το 3ο μνημόνιο. Μίλησε κανείς για «αποικία», και μάλιστα όχι μόνο χρέους;

Ομερτά στη μισοαποικία

Το πραξικόπημα της 5ης προς 6η Ιουλίου έφερε στην εξουσία ανοικτά και παστρικά την κυβέρνηση του Χίλτον, μια από τις μεγαλύτερες ντροπές της σύγχρονης ιστορίας του τόπου. Ο πολιτικός μας κόσμος αυτό το ονομάζει

σωτηρία της χώρας, κι όλοι μαζί ορκίζονται ότι έχουμε βγει από το μνημονιακό καθεστώς. Είναι όμως έτσι, ή φαντασιώνονται κάτι τέτοιο; Παραμένει το ερώτημα: ποιος κυβερνά αυτόν τον τόπο, μέσα από ποια κανάλια και ποιους μηχανισμούς, ποιος επιβάλλει τις πιο κρίσιμες αποφάσεις; Δεν είναι λοιπόν παράξενο που λίγο φως έχει πέσει στα δραματικά γεγονότα εκείνων των ημερών, και αυτό με ευθύνη (αλλά και ομερτά) όλων όσοι συνέργησαν στο πραξικόπημα και την τιμωρητική συνθηκολόγηση. Και δεν ήταν καθόλου λίγοι: σχεδόν ολόκληρο το πολιτικό σύστημα έχει ευθύνες για το τι έγινε και τι δεν έγινε, ώστε σήμερα να υπάρχει τόσο έντονα το υπαρξιακό πρόβλημα της χώρας. Παναηγυρίζουν κιόλας την «επιτυχία» της χρεοκοπίας της χώρας, μέσα σε μια περιδίνηση ρευστοποίησης ξανά του πολιτικού σκηνικού, μεγάλων αναταραχών στην γύρω περιοχή, εμπλοκής σε πολέμους και τεράστιας φτωχοποίησης και αύξησης των ανισοτήτων στο εσωτερικό... Το μνημονιακό καθεστώς ισχύει ακόμα, και η χώρα μετατρέπεται όλο και περισσότερο σε μια μισοαποικία της «σωστής πλευράς της ιστορίας».

(1) Βλέπε και συνέντευξη Β. Μείμαράκη στον ΑΝΤ1, 14/3/2019. Επίσης ο Πρ. Παυλόπουλος επιβεβαίωσε πως ανέλαβε αυτόν τον ρόλο εκείνο το βράδυ και την επόμενη μέρα (στο συνέδριο που πραγματοποίησε πριν λίγους μήνες η Καθημερινή).

(2) «Ολάντ: Καθοριστικός ο ρόλος του Προκόπη Παυλόπουλου για την παραμονή της Ελλάδας στην Ευρωζώνη» (Καθημερινή, 15/11/2018). Τώρα ο Ολάντ είναι υποψήφιος με το Νέο Λαϊκό Μέτωπο στην Γαλλία και δουλεύει για μια κυβέρνηση εκλεκτών προσωπικοτήτων...

(3) Γιάννης Βαρουφάκης, «Ανίκητοι πτηνένοι», εκδόσεις Πατάκη 2017, κεφάλαιο «Η ανατροπή ενός λαού», σελ. 768-778.

της Αριστεράς
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ρεθύμνου 11, 106 82 Αθήνα
Τηλ.: 210 3468282 Φαξ: 210 3468282
E-mail: info@edromos.gr
www.edromos.gr

facebook.com/DromosThsAristeras
youtube.com/@edromos1
instagram.com/edromos.gr
twitter.com/edromos

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΕΝΟΤΗΤΑ αστική μη
κερδοσκοπική εταιρία

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ρούντι Ρινάλντι

ΝΟΜΙΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ:
Γιώργος Παπαϊωάννου

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Νίκος Ταυρής

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:
Σταμάτης Μαυροειδής

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
Τάσος Βαρούνης, Παύλος
Δερμενάκης, Κώστας
Δημητριάδης, Στέλιος
Ελληνιάδης, Ρούλα
Μουτσέλου, Βασίλης Ξυδιάς,
Σπύρος Παναγιώτου, Γιώργος
Παπαϊωάννου, Μιχάλης Σιάχος,
Ερρίκος Φινάλνς

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
Κώστας Ανδριανόπουλος,
Αντώνης Ανδρουλιδάκης,
Λουκάς Αξελός, Απόστολος

Αποστολόπουλος, Κώστας
Βενιζέλος, Νίκος Γεωργιάδης,
Γιάννα Γιαννουλοπούλου,
Κώστας Γκιώνης, Γιώργος
Θεοδωρόπουλος, Ιφιγένεια
Καλαντζή, Γιώργος Α.
Λεονταρίτης, Κώστας
Λιβιεράτος, Κώστας Μελάς,
Δημήτρης Μόνος, Δημήτρης
Μπελαντίς, Μανόλης
Μούστος, Ευτύχης Μπισσάκης,
Μύρωνας Ξυδάκης, Δημήτρης
Ουλρίς, Γιώργος Πατέλης,
Χρήστος Πραμαντιώτης,

Γιάννης Ραχιώτης,
Τριαντάφυλλος Σερμέτης, Λόλα
Σκαλτσά, Νίκος Σταθόπουλος,
Στάθης Σταυρόπουλος, Κώστας
Στοφόρος, Βάννα Σφακιανάκη,
Γιάννης Σχίζας, Γιώργος
Τσαφάκης, Δημήτρης Α.
Τραυλός-Τζανετάτος

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:
Κατού Αρκανάδα (Βολιβία),
Σάλεμ Μπεν Παχία (Τυνισία),
Χάλεντ Μπαρκαάτ (Παλαιστίνη),
Τζέιμς Πέτρας (ΗΠΑ),

Ντέμπορα Σαντάνα (Πουέρτο
ΡΙκο), Ρικάρντο Φιέρο
(Αργεντινή), Κάρλο Φορμέντι
(Ιταλία)

ΣΚΙΤΣΑ:
Στάθης Σταυρόπουλος,
Carlos Latuff (Βραζιλία),
Vasco Gargalo (Πορτογαλία)

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ:
Δημήτρης Αρβανίτης

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ:**
Νίκος Μάλλιαρνς
Τηλ.: 6945804299
E-mail: malliaris@edromos.gr

Τάνια Μίτσιου
Τηλ.: 6976864058

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:
Newspresshold
Γ. Τασσιόπουλος –
Κ. Μπάρλας Ο.Ε.
Τηλ. 210 6620788-734

01 **ΠΟΛΙΤΙΚΗ**

■ **ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ**
ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

Το δίλημμα στη Γαλλία είναι αν θα επιβληθούν οι καθεστωτικές ελίτ που κυβερνούν αυτάρεσκα έως τώρα ή αν θα επικρατήσει η πληβειακή Δεπενική Δεξιά του «πατρίς, θρησκεία, οικογένεια», τουλάχιστον στα λόγια.

Το απροσδόκητο δεν ήταν ότι οι προνομιούχοι του Μακρόν βρέθηκαν τρίτοι και οι πληβείοι της Δεπέν στην πρώτη θέση. Αλλά ότι η Αριστερά του Μελανσόν βρέθηκε στη θέση του διαιτητή με κρίσιμο ρόλο για το αν η χώρα θα μπει σε ακυβερνησία ή αν συγκατοικήσει με την καθεστωτική ελίτ του Μακρόν ώστε να αποτραπεί μετεκλογικό κυβερνητικό αδιέξοδο. Κάποιος θα χάσει την υπόληψή του.

Στο ερώτημα για το ήθος και το ύφος της σύγχρονης Αριστεράς στη Δύση, τα ποικίλα κομμάτια της στην Ελλάδα προσφέρουν το πρότυπο, εν είδη καρικατούρας, από τον Τσίπρα ως τον Κασσελάκη και πάρα πέρα. Το μόνο που ίσως χαλάει τη σούπα είναι ότι, όπως σχολιάζουν στο Παρίσι, ο Μελανσόν είναι πεπεισμένος αντισημίτης και θα τον καταψηφίσει το ισχυρό εβραϊκό λόμπι.

Η Δύση μετά την ΕΣΣΔ

Ο Γάλλος ψηφοφόρος πηγαίνει στην κάλπη επηρεασμένος από τα εξής: Η Δύση νόμιζε, μετά την πτώση της ΕΣΣΔ, ότι έφτασε στο «τέλος της Ιστορίας», μοναδική νικήτρια και τροπαιούχος. Ήταν στη σωστή πλευρά και δικαιώθηκε. Λάθος.

Τι έσπρωξε τους Γάλλους στην Δεπέν

Δεύτερο λάθος ότι η Δύση, ΗΠΑ και ΕΕ, δεν πρόσεξαν (!) πως η Κίνα μόλις ξυπνούσε από μακρύ λήθαργο. Ο Κίσιγκερ τής άνοιξε πανηγυρικά τον δρόμο αλλά δεν είδε τη συνέχεια, ούτε αυτός ούτε κάποιος άλλος.

Τρίτο λάθος η πεποίθηση των Δυτικών ότι η διάδοχος της ΕΣΣΔ, η Ρωσία, είχε περιπέσει σε αφασία και αδράνεια, ότι ήταν ένα πτώμα σε αποσύνθεση, μια ασήμαντη περιφερειακή χώρα. Τυφλοί αλαζόνες.

Το τέταρτο, μοιραίο, λάθος ήταν η εκτίμηση ότι ο κόσμος ανήκει, στον δυτικό καπιταλισμό, όπως εδώ και αιώνες. Μόνο που μαζί με την Κίνα ξύπνησε και ο λεγόμενος «Τρίτος Κόσμος». Με επιφανέστε-

ρο δείγμα τους BRICS. Γεγονός μη αντιμετωπίσιμο. Ο Τρίτος Κόσμος αντιστέκεται, αντίθετα με τις ευρωπαϊκές ελίτ που αγνοώντας τα εθνικά και λαϊκά συμφέροντα υποτάχθηκαν στις ΗΠΑ.

Χωρίς την ΕΣΣΔ, για μια σύντομη στιγμή, οι δυτικές ελίτ (ΗΠΑ-Ε.Ε.) βρέθηκαν, χωρίς εξωτερικό εχθρό, αντιμέτωπες μόνο με τους λαούς τους. Θεώρησαν ότι αυτές ήταν το μόνο σταθερό σημείο στον πλανήτη. «Δος μοι πα στο και ταν γαν κινήσω», κατά τον Αρχιμήδη. Το πρόβλημα, όμως, δεν ήταν μόνο γεωπολιτικό. Ήταν και ταξικό, ο Μαρξ αυτό το είχε συλλάβει και το είχε αναλύσει με εκπληκτική επάρκεια για την εποχή του. Συνεπώς οι ελίτ, οι άρχουσες τάξεις,

όφειλαν να αντιμετωπίσουν και να επιλύσουν αυτό, το μοναδικό κατά την γνώμη τους, πρόβλημα αστάθειας που προκαλούσε ή ύπαρξη των πληβείων. Έθεσαν υψηλό στόχο: Να καταργήσουν τις τάξεις και τους ταξικούς αγώνες. Το φάρμακο ήταν να ρευστοποιήσουν τις κοινωνίες, όλοι ανάκατοι και «ίσοι» χωρίς ταξικές διακρίσεις, χωρίς πατρίδες που διαιρούν και αντιπαραθέτουν, χωρίς φύλο, άντρες να χειροδικούν, γυναίκες να υποφέρουν, χωρίς μπαμπά και μαμά να τσακώνονται για διατροφές και γονικές ευθύνες. Να αλλάξουν λαό όπως ειρωνικά έλεγε ο Μπρεχτ. Τί έκαναν; Πρώτον κατασκεύασαν ένα εξωτερικό εχθρό και μετά από κά-

ποιες περιπλανήσεις τον βρήκαν στο πρόσωπο της Ουκρανίας. Υπολογίζοντας σε μια φθορά και τελικά εύκολη νίκη απέναντι στην ημιδιαλυμένη Ρωσία. Αλλά χάνουν τον πόλεμο ενώ ταυτόχρονα συσπειρώσαν κράτη, λαούς και κυβερνήσεις εναντίον τους. Οι BRICS είναι το γνωστό παράδειγμα.

Δεύτερον: Οικονομικά, οι ισχυρές Δυνάμεις της Ε.Ε. προκάλεσαν καταστροφή σε χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας με κορυφαίο αλλά όχι μοναδικό δείγμα την Ελλάδα. Ταυτόχρονα οι ΗΠΑ πίεσαν αφόρητα ειδικά τη Γερμανία που επιχειρούσε να ξαναγίνει Δύναμη με παγκόσμια ισχύ. Οι Ευρωπαϊκές ελίτ υποτάχθηκαν. Οι εθνικές εκλογές στη Γαλλία δείχνουν ότι η αντίδραση του κόσμου είναι υπαρκτή και ισχυρή.

Ότι και αν γίνει οι ισορροπίες είναι εύθραυστες.

Τρίτον: Ψυχολογικά, εξαπολύθηκε επιχείρηση φόβος πότε προτάσσοντας λόγους ιατρικούς πότε τον παγκόσμιο πυρηνικό πόλεμο.

Και τέταρτον: Ονειρεύτηκαν μια κοινωνία προβάτων, «ελεύθερων» αλλά ανώδυνων, υπάκουων, με διαστρεβλωμένη προσωπικότητα. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι όλα τα περι ομοφυλοφιλίας.

Όπου μια ατομική/προσωπική υπόθεση έχει μετατραπεί σε πολιτικό ζήτημα. Και με συνειδητή πρόθεση να αλλοιωθεί η «συνείδηση του φύλου», το φυσικό ένστικτο. Οι Γάλλοι δείχνουν ότι όλα αυτά είναι φρούδες ελπίδες.

Με όχημα την ποίηση

Ανθολόγος: **Λουκάς Αξελός**

ΛΙ ΤΑΪ-ΡΟ (701-762)

Από το βουνό Τσουνγκ-ναν στα μαξιλάρια και την κούπα του καλού Χιου-Σουου

Κατηφόριζα το Γαλάζιο Βουνό
 το σούρουπο
 με τη γνώριμη συντροφιά του φεγγαριού.
 Πίσω μου ξετυλίγονταν το μονοπάτι

και χάνονταν μέσα στους ίσκιους.

Περνώντας απ' το χτήμα κάποιου φίλου μου,
 άκουσα τα παιδιά να με καλούν
 απ' την αγκαθωτήν αυλόπορτα.
 Χοροπηδώντας μ' οδήγησαν
 μεσ' από σμαραγδένια μπαμπού,
 κι εκεί τ' αμπέλια φιλοξένησαν
 τα σκονισμένα μου ρούχα.
 Η χαρά με πλημμύριζε,
 μια κι ήτανε να ξεποστάσω
 και να τα πιούμε λίγο με τ' αφεντικό.
 Τραγουδήσαμε τον ίδιο σκοπό
 με τον άνεμο μέσα στα πεύκα
 και σιγοσβήσαν τα τραγούδια μας
 με το χαμήλωμα των αστεριών.
 Τότε, σαν μέθυσα κι εγώ,
 και κολυμπούσε ο φίλος μου στην ευτυχία,
 ανάμεσά μας για λίγο ξεχάστηκε
 ο κύκλος της ζωής.

Το τραγούδι μιας φθινοπωριάτικης νύχτας

Ένα κομμάτι φεγγάρι
 κρεμάστηκε πάνω απ' την πόλη.
 Ακούω το χτύπημα των ρούχων
 κάτω στον ποταμό.
 Στη Σμαραγδένια Πύλη σπρώχνει
 την καρδιά μου
 τ' αγέρι του φθινόπωρου.
 Αχ, πότε πια θα συντριφτεί
 τ' ασκέρι των Τατάρων,
 να δω κι εγώ τον άντρα μου
 κοντά μου να γυρνά.

Νοσταλγία

Νοσταλγώ ατέλειωτα
 να πάω στο Τσαν-Καν.
 ...Έντομα του φθινόπωρου φλυαρούν
 στο χρυσαφένιο φράχτη,
 δροσοσταλίδες λάμπουνε στο ψάθινο καπέλο μου,
 το μακρινό φανάρι τρεμοσβήνει
 κι ο πόθος μεγαλώνει μέσα μου.
 Πέρ' απ' τον ίσκιο βλέπω το φεγγάρι
 καθαρίο σα λουλούδι μες στα σύννεφα.
 Πάνω μου ο ουρανός βαθύς και γαλάζιος,
 κάτω πρασινίζουν τ' ακούραστα νερά.
 Πλατιά η γης κι ο ουρανός απέραντος
 κι ανάμεσό τους η θλίψη μου να φτερουγίζει.
 Ως πότε τ' όνειρο θ' αφήνει το κατώφλι μου
 και θα πλανιέται πέρα στα βουνά;
 Μια νοσταλγία με παιδεύει.
 Ατέλειωτα.

Μετάφραση: *Αμαλία Τσακνιά*

Στην «Αυγή των Θαυμάτων» (Με τον Σταθ)...

1 + 1 = η γάτα...

Δεν τα βλέπω καλά τα «μπάνια του λαού» φέτος. Αν θα πρόκειται για ΣΥΡΙΖαίους, θα πνίγουν ο ένας τον άλλον. Αν θα πρόκειται για δεξιούς το ερώτημα θα είναι αν πατώνουν (ή αν το βάθος δεν έχει πάτο). Αν, τέλος, θα πρόκειται για ΠΑΣΟΚους, ροφούς θα ψαρεύουν, μαριδα θα βγάζουν.

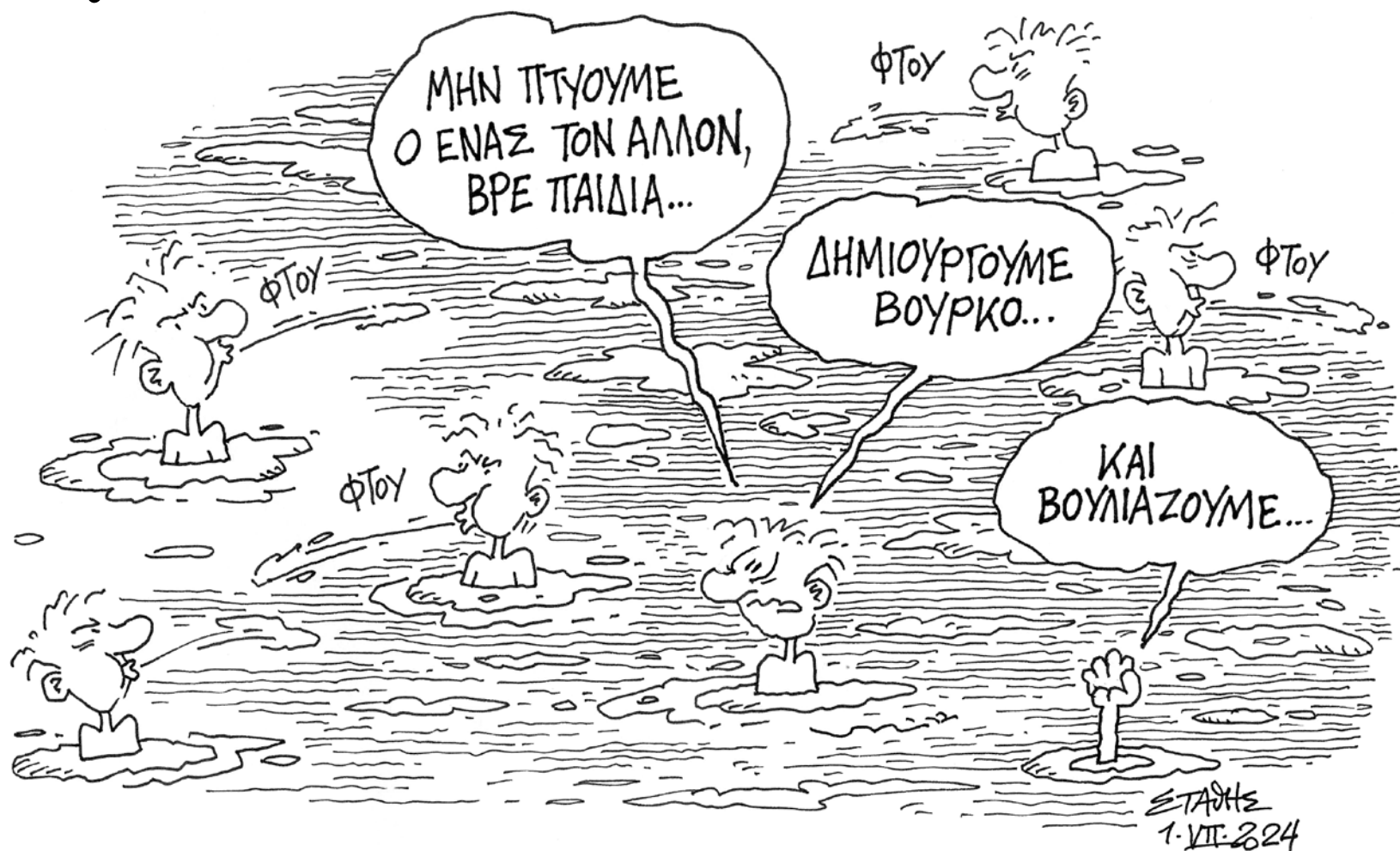
Για μπάνιο επίσης θα πάνε και όσα απ' τα παιδιά μας (50%) έγραψαν κάτω από τη βάση στις πανελλήνιες εξετάσεις. Αυτά τα παιδιά το σύστημα τα έχει πετάξει ήδη στα βαθιά. Όμως, μόνον το σύστημα; Υπήρξε κάποια ανησυχία, κάποια αναστάτωση στην κοινωνία για αυτό το φαινόμενο;

Είναι δυνατόν οι τόσο κακές επιδόσεις (μάλιστα σε χαλαρές κι ενθαρρυντικές βαθμολογήσεις) του ανθού της χώρας να αφήνουν τη χώρα ατάραχη; Κι επειδή οι γενιές των νέων είναι οι τελευταίες που φταίνε, τις παίζει;

Φταίει το πρόγραμμα των σπουδών στα σχολεία που βαίνει από το κακό στο χειρότερο; Που συντίθεται από μια ιδεοληπτική γραφειοκρατία στρατευμένη στα κελεύσματα της ελεύθερης (!) αγοράς κεφαλαίων και εργασίας;

Φταίει η πλειονότης των εκπαιδευτικών που παρακολουθεί αμέτοχη ή αδιάφορη ή και ιδιοτελής την εξέλιξη αυτής της διαδικασίας;

Φταίνε εκείνοι οι γονείς που «προστατεύουν» την οκνηρία ή την παραβατικότητα των παιδιών τους στο σχολείο,

πιέζοντας ή απειλώντας τους εκπαιδευτικούς;

Πολλά φταίνε (ίσως μάλιστα για τα παραπάνω να κάνω λάθος), αλλά

εκείνο που κυρίως φταίει είναι ότι ουδεμία σοβαρή συζήτηση γίνεται ούτε πρόκειται να γίνει για αυτό το πρωτεύον θέμα! Αφασία και αταραξία αντί αναστατώσεως και αναταραχής! Όπως για όλα άλλωστε! Πρωτεύοντα και δευτερεύοντα.

Η παράλυση της παρακμής.

Όμως και η παράλυση και η παρακμή είναι εθιστικές. Κάτι σαν το όπιο. Για να απωθεί κανείς τον πόνο που προκαλεί η παρακμή και την αγωνία που προκαλεί η παράλυση.

★★★

Βγαίνει προ ετών ο Γιωργάκης στο Καστελόριζο και, με φόντο το Αιγαίο, εισάγει τη χώρα στη νέα Γερμανική Κατοχή – τα Μνημόνια.

Βγαίνει αργότερα ο Τσίπρας και, με φόντο τη λίμνη των Πρεσπών, εισάγει τη χώρα σε αχαρτογράφητα νερά εις όσα αφορούν την εθνική της υπόσταση – με μόνον ανάλογο τα γεγονότα των Ιμίων.

Τώρα ο Μητσοτάκης και η κυβέρνηση Μητσοτάκη φαίνονται σαν να θέλουν και αυτοί να «βαδίσουν επί κυμάτων» πνίγοντας τα συμφέροντα της Ελλάδας στις ίδιες της τις θάλασσες.

.....

Μόνον που αυτήν τη φορά κανένας ευφημισμός, κανένα τερτίπι, καμία «ανωτέρα βία», δεν θα μπορέσουν να χειραγωγήσουν τους Έλληνες προς έναν τελικό αυτοχειριασμό!

★★★

του ΝΑΤΟ στην Ουκρανία ή βάζοντας στον ίδιο ντορβά θύτες και θύματα στη Γάζα;

★★★

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη έχει πάθει αυτό που μόνον ένας ηλίθιος δεν μπορεί να καταλάβει: φόρτωσε τόσα πολλά και επαχθή δεινά στον λαό που ο γάιδaros (ναι, ο λαός) γονάτισε.

Όμως δεν είναι αυτός ο λόγος που ο λαός δεν θα ανεχτεί οποιοδήποτε κομπρεμί για την κυριαρχία του στις θάλασσές του, δεν θα το ανεχτεί διότι θα χάσει την υπόστασή του. Θα μετατραπεί σε έναν πληθυσμό νομάδων.

Για έναν λαό που αναγεννήθηκε με μια μεγάλη Επανάσταση και στη συνέχεια διαμορφώθηκε «διά πυρός και σιδήρου», όσον κι αν του ανασκολοπίζουν την Ιστορία στα σχολεία και τη ζωή στα σφαγεία (της αγοράς και της υποτέλειας), είναι πολύ δύσκολο έως αδύνατο να του ξεριζώσουν την ψυχή...

01 **ΠΟΛΙΤΙΚΗ**

Δεξιό διπλό χτύπημα

■ ΤΟΥ Δημήτρη Γκάζη

Εχουμε συνηθίσει και στο παρελθόν, τον Κώστα Καραμανλή και τον Αντώνη Σαμαρά να διαχωρίζονται από τις επιλογές του Μαξίμου, ασκώντας κατά περίπτωση σκληρή κριτική στο περιβάλλον του Κ. Μητσοτάκη και τον ίδιο. Είναι πρώτη φορά που οι δύο πρώην πρωθυπουργοί και εκφραστές σημαντικών τάσεων εντός της δεξιάς παράταξης και του κόμματος της Ν.Δ., να ενώνουν τις φωνές τους, εκφράζοντας τη βαθιά ανησυχία τους για την πορεία της χώρας, αλλά και για το μέλλον της παράταξης τους. Αφορμή η παρουσίαση του βιβλίου του διευθυντή της εφημερίδας *Εστία*, Μανώλη Κοττάκη, με τίτλο «Οι απόρρητοι φάκελοι Καραμανλή», που πραγματοποιήθηκε λίγες μέρες πριν στο Πολεμικό Μουσείο.

Τοποθετούμενη η κριτική των «δυο πρώην», εντός της παράταξης τους και χωρίς εκφρασμένη πρόθεση να αμφισβητήσουν στην πράξη τα όρια που θέτει η πλευρά Μητσοτάκη, βάζοντας απτά εμπόδια λόγου χάρη στην πολιτική προσέγγιση με την Άγκυρα ή την επιλογή του δεδομένου συμμάχου του ΝΑΤΟ (την οποία άλλωστε τουλάχιστον ο κ. Σαμαράς υπηρέτησε μέχρι κεραίας και συνεχίζει να υπηρετεί), μοιάζει αδύνατο να δώσει διέξοδο στην κρίση του πολιτικού συστήματος που μετατρέπεται σε κρίση στρατηγικής για τη χώρα. Είναι άλλωστε τέτοιες οι δεσμεύσεις τους (με επίκεντρο τις επιλογές κατά την κυβερνητική τους θητεία) αλλά και ο εγγενής συστημισμός τους, που δεν επιτρέπει να συνδεθούν με κοινωνικές διεργασίες που θα μπορούσαν να αμφισβητήσουν καταστροφικές μεν, διαχρονικά εμπεδωμένες δε συστημικές επιλογές για την πορεία της χώρας.

Οι επιδιώξεις

Το κακό αποτέλεσμα της Ν.Δ. στις ευρωεκλογές και η έντονη συζήτηση που προκαλεί στο εσωτερικό της δεξιάς παράταξης είναι αδιαμφισβήτητη η βασική αφορμή αυτής της τοποθέτησης τους. Και οι δύο βλέπουν τη φθορά της κυβερνώσας παράταξης να αυξάνεται ραγδαία και επιδιώκουν να διαφοροποιηθούν από βασικές επιλογές, πιθανά διασώζοντας

μέρος της αξιοπιστίας της Ν.Δ. και της δυνατότητας να συνομιλεί με παραδοσιακά κομματικά της ακροατήρια που εμφανίζονται σήμερα δυσαρεστημένα. Και οι δύο φαίνεται να διαβάζουν καλύτερα από τη νυν ηγεσία του κόμματος, τα μηνύματα, όχι μόνο από την αποχή στην χώρα μας, αλλά συνολικά από τον πολιτικό σεισμό στην Ευρώπη που δείχνει την αποδοκιμασία των συστημικών κομμάτων από τις κοινωνίες, προάγγελο σημαντικής πολιτικής κρίσης.

Ακόμα ο Α. Σαμαράς δείχνει να δίνει ιδιαίτερο βάρος στο ιδεολογικό στίγμα της παράταξης, επιμένοντας σε μια πιο παραδοσιοκεντρική ματιά (πατρίδα, θρησκεία, οικογένεια), και καλώντας τη Ν.Δ. να στρίψει πιο δεξιά (ακούγοντας τα μηνύματα από την Ευρώπη) για να εκφράσει την ιστορικά κομματική της βάση, κριτικάροντας ως έξωθεν επιβαλλόμενες μια σειρά επιλογές (woke ατζέντα) της νυν ηγεσίας της. Από την πλευρά του, ο Κ. Καραμανλής φαίνεται να δίνει ιδιαίτερο βάρος στο γενικότερο πρόβλημα κρίσης της πολιτικής εκπροσώπησης, κάνοντας λόγο για αλαζονεία του πολιτικού συστήματος που δεν ακούει τους πολίτες, κρούοντας τον κώδωνα

του κινδύνου για τις δραματικές συνέπειες για τη δημοκρατία αλλά και τη χώρα γενικότερα που είναι βέβαιο πως θα επιφέρει η συνέχιση αυτής της πορείας.

Ελληνοτουρκική συνεννόηση

Βασική αιχμή της κριτικής και των δύο αποτελεί η άρνηση του προωθούμενου πλαισίου εξομάλυνσης των σχέσεων με την Τουρκία, όπως αυτή επιβλήθηκε από τις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ, εγκαινιάσθηκε με την υπογραφή της Διακήρυξης των Αθηνών και συνεχίζεται με τον διμερή διάλογο μεταξύ Μητσοτάκη και Ερντογάν, τη θετική ατζέντα, τα ΜΟΕ και τον πολιτικό διάλογο μεταξύ των υπουργείων, αλλά και την εκφρασμένη πρόθεση για προσφυγή σε διεθνές δικαστήριο για την επίλυση των εκκρεμοτήτων διαφορών. Και οι δύο προειδοποιούν ότι προετοιμάζονται τετελεσμένα, που θα παρουσιαστούν ως θετικός συμβιβασμός, στο όνομα των «ήρεμων νερών στο Αιγαίο», τα οποία αποτελούν στην πράξη εκχώρηση κυριαρχίας και εδραιωμένων στο διεθνές δίκαιο κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας μας. Χαρακτηριστική η αναφορά του Κ. Καραμανλή, ότι δεν είναι εφικτό «ένα δικαστήριο να αποφασίσει για την κυριαρχία

μιας χώρας».

Χαρακτηριστικές ήταν οι αναφορές και των δύο, στη σύνδεση των τουρκικών προκλήσεων, σε όλα τα μέτωπα, με την γενικότερη γεωπολιτική κρίση, και τις εξελίξεις σχετικά στον κόσμο μας, με την ανατροπή των συσχετισμών που διαμορφώθηκαν στον προηγούμενο αιώνα. Ενώ και οι δύο θεωρούν πως η δημογραφική ανάταξη, η στήριξη της αμυντικής βιομηχανίας είναι όροι για την εθνική ασφάλεια, κόντρα σε πολιτικές που σχετικοποιούν την ισχύ και την κυριαρχία της χώρας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχε η αναφορά του κ. Καραμανλή για τον ρόλο της Ευρώπης στον πόλεμο, στην οποία τόνισε πως «αντί η Ευρώπη να πρωταγωνιστεί σε πρωτοβουλίες για κατάπαυση του πυρός και αναζήτηση λύσης στην βάση των συμφωνιών του Μινσκ, συχνά υπερθεματίζει σε φιλοπόλεμη συμπεριφορά. Αυτό όμως θα οδηγήσει πιθανότατα είτε σε διαρκή και επικίνδυνη περαιτέρω κλιμάκωση της σύγκρουσης είτε σε αναζήτηση διεξόδου σε μεταγενέστερο χρόνο όμως υπό ακόμα δυσμενέστερες συνθήκες». Ενώ συνέχισε κρούοντας τον κώδωνα του κινδύνου για τις αλυσιδωτές αντιδράσεις που μπορεί να έχει

αυτή η επιλογή και για την ευρύτερη γειτονιά μας και τα Βαλκάνια, στηλιτεύοντας μάλιστα, όπως και ο Α. Σαμαράς, τους κυβερνητικούς χειρισμούς στο ζήτημα του Κοσόβου.

Οι αντιδράσεις

Στην αίθουσα του Πολεμικού Μουσείου, βρέθηκε πλήθος κόσμου, ενώ ιδιαίτερα θερμές ήταν οι αντιδράσεις του κοινού στα σημεία κριτικής των ομιλητών που αφορούσαν τα εθνικά ζητήματα. Παρόντες ήταν και αρκετοί βουλευτές και στελέχη του κυβερνώσας κόμματος. Μπορεί η παρούσα Ντ. Μπακογιάννη, να έδειχνε σε πολλές στιγμές τη δυσφορία της για όσα ακούγονταν (ειδικά στις αναφορές για το Κόσοβο και τα ελληνοτουρκικά που την εμπλέκουν άμεσα), όμως δεν ήταν εξίσου ψυχροί με τους δύο πρώην πρωθυπουργούς όλοι οι συνάδελφοι της. Μια υπαρκτή τάση «δυσαρεστημένων» συνεχίζει να καταγράφεται στη Ν.Δ. (το είδαμε και στην ψηφοφορία για τον γάμο των ομόφυλων ζευγαριών και στη συνεδρίαση της ΚΟ για το αποτέλεσμα της Ν.Δ. Οι δεσμεύσεις όμως και οι δεσμοί προς το κόμμα και το σύστημα του Μαξίμου (ακόμη και του ίδιου του Α. Σαμαρά για την υπόθεση Novartis) είναι μια πραγματικότητα δύσκολο να αμφισβητηθεί. Στην επίσημη Ν.Δ. σπεύδουν να διασκεδάσουν τις εντυπώσεις για το εξόφθαλμα αγεφύρωτο χάσμα με τους δύο πρώην πρωθυπουργούς. Διαχωρίζουν τον Κ. Καραμανλή ως πιο θεσμικό, από τον κ. Σαμαρά τον οποίο κατηγορούν πως παρουσίασε μια αντιπαραθετική δεξιά πλατφόρμα. Η κεντροαριστερά, στις διάφορες εκδοχές της, από τη μία επιχαίρει για τον πονοκέφαλο που έχει να διαχειριστεί ο κ. Μητσοτάκης εκ δεξιών του, από την άλλη βλέπουν στις παρεμβάσεις Σαμαρά-Καραμανλή, μια «ακροδεξιά στροφή» και μια προσπάθεια να εκφραστεί η «γραμμή Δεπέν στην Ελλάδα», ενώ κωφεύουν μπροστά στις επισημάνσεις κι των δύο τόσο για την κρίση εκπροσώπησης όσο και για τα εθνικά ζητήματα, στα οποία μάλιστα οι ίδιοι δεν φαίνεται να διαφέρουν και πολύ από τον κατά τα άλλα «εχθρό» Μητσοτάκη.

Κεντροαριστερό δίδυμο λαγών

■ ΤΟΥ Νίκου Ταυρή

Με δύο ομιλίες τους οι δύο πρώην κεντροαριστεροί πρωθυπουργοί, ο Αλ. Τσίπρας και ο Γ. Παπανδρέου έδωσαν το στίγμα των πολιτικών επιλογών αυτού που παρουσιάζεται ως κεντροαριστερή εναλλακτική συμπίεση. Επίκεντρο των πολιτικών τους παρεμβάσεων η συνεννόηση του πολιτικού συστήματος κόντρα στις σειρήνες του λαϊκισμού και η προώθηση της νατοϊκής ατζέντας της ελληνοτουρκικής φιλίας ως στρατηγικής επιλογής. Έχουμε έτσι, όχι μια κεντροαριστερή εναλλακτική στην (κεντρο)δεξιά κυβέρνηση Μητσοτάκη, αλλά ένα συστημικό στήριγμα στις βασικές επιλογές αυτού (με επιμέρους κριτικές κυρίως για την αλαζονεία και την λειτουργία των θεσμών), που προετοιμάζεται να παίξει ρόλο, σε περίπτωση που η τωρινή κυβέρνηση αδυνατεί να σηκώσει το βάρος του πολιτικού κόστους για μεγάλες και κρίσιμες πολιτικές επιλογές. Έχουμε δηλαδή, μια προσπάθεια να απαντηθεί η κρίση του ασταθούς μονοπολισμού που θέλησε να επιβάλει ο κ. Μητσοτάκης, με την ανασύσταση ενός συστημικού κεντροαριστερού πόλου, υπό των φόβο της ογκούμενης κοινωνικής δυσαρέσκειας.

Ελληνοτουρκική προσέγγιση

Ο Αλέξης Τσίπρας ανακηρύχθηκε επίτιμος διδάκτορας πολιτικών επιστημών του ιδιωτικού Πανεπιστημίου Κοκ, στην Κωνσταντινούπολη και απηύθυνε ομιλία κατά την τελετή αποφοίτησης του ιδρύματος. Η ομιλία του που έλαβε αρκετά μεγάλη δημοσιότητα στη γειτονική χώρα, στην χώρα μας παρουσιάστηκε βασικά για την αναφορά του στην απόφαση του να αποσυρθεί από την ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ, δίνοντας το σήμα για τη μεταΣΥΡΙΖΑ εποχή για τον ίδιο και γενικότερα για τα κεντροαριστερά του σχέδια. Παρ' όλα αυτά το σημαντικότερο ίσως σημείο ήταν οι αναφορές του στις ελληνοτουρκικές σχέσεις όπου ανέφερε μεταξύ άλλων πως «χρειάζεται να συνεχίσουμε τις προσπάθειές μας για μια δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού στη βάση των ψηφισμάτων του ΟΗΕ, για την επανένωση του νησιού προς όφελος του συνόλου του κυπριακού λαού, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Και σε αυτή

την περίοδο σχετικής ηρεμίας στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, πρέπει να εργαστούμε σκληρά για να παραπέμψουμε την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας και της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης μας στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Οι λαοί της Ελλάδας και της Τουρκίας, αξίζουν ένα μέλλον ειρήνης στη βάση του διεθνούς δικαίου. Και με βάση αυτά τα κρίσιμα βήματα στην Ανατολική Μεσόγειο, μπορούμε και πρέπει να ανοίξουμε την προοπτική για την αναβάθμιση των σχέσεων Ε.Ε.-Τουρκίας στο σύνολό τους. Όπως έχει πει ο μεγάλος ποιητής Ναζίμ Χικμέτ, «η πιο όμορφη θάλασσα είναι αυτή που δεν έχουμε ακόμα ταξιδέψει»». Όλα αυτά μπροστά στους αποφοίτους ενός μεγάλου πανεπιστημίου, που εκ των πραγμάτων θα αποτελέσουν μέρος της ελίτ της Τουρκίας τα επόμενα χρόνια.

Ας μείνουμε λίγο παραπάνω στον συμβολισμό να χρησιμοποιεί κανείς μια ομιλία στην Τουρκία, για να στείλει μηνύματα για την εγχώρια πολιτική σκηνή, πόσο μάλλον για να παρέμβει στα εσωκομματικά ζητήματα και μάλιστα να το κάνει αυτό φιλοξενούμενος ενός ιδρύματος που συνδέεται με έναν από τους ισχυρότερους επιχειρηματικούς ομίλους της γείτονος, όπως της δυναστείας Κοκ, κάτοχο μεταξύ άλλων του πλειοψηφικού πακέτου της κρατικής τουρκικής εταιρείας πετρελαίου (ΤΡΑΟ). Η καλυμμένη ή και όχι τόσο καλυμμένη τάση δορυφοροποίησης, από την Άγκυρα εμπεδώνεται ως μια κανονικότητα και προβάλλεται ως τέτοια όλο και συχνότερα από πολιτικούς εκπροσώπους στην Ελλάδα. Μοιάζει η εκδοχή αυτή της κεντροαριστεράς όπως εκφράζεται από τους Τσίπρα και Παπανδρέου, να γίνεται λαγός αυτής της διαδικασίας, προωθώντας την μάλιστα ως μια επιλογή υπέρ της ειρήνης, της σταθερότητας και της κοινής ευημερίας των λαών της περιοχής, αποκρύβοντας την ωμότητα των συμφερόντων, της ισχύος, της πολεμικής απειλής. Στο ίδιο μήκος κύματος και η παρέμβαση του Γιώργου Παπανδρέου, στην ομιλία του κατά την τελετή έναρξης του διεθνούς Συμποσίου της Σύμης, που διεξήχθη τη βδομάδα που μας πέρασε στη Σάμο. Στο συμπόσιο που έχει ως στόχο

να αναδείξει τις σύγχρονες προκλήσεις στην διακυβέρνηση, ήταν καλεσμένοι μεταξύ άλλων ο πρωθυπουργός του Κοσόβου, Albin Kurti, ο Nicola Dimitron, πρώην αναπληρωτής πρωθυπουργός της Βόρειας Μακεδονίας, πολιτικές προσωπικότητες από τα Βαλκάνια και την Ε.Ε., καθώς και μια σειρά δήμαρχοι από την Τουρκία. Στην ομιλία του ο Γ. Παπανδρέου, θυμήθηκε μια εικόνα από την περίοδο που ο ίδιος ήταν υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας, όταν μαζί με τον ομόλογο του, Ισμαήλ Τζεμ, «επισκεφθήκαμε τη Σάμο και το Κουσάντασι. Η επίσκεψή μας συμβόλιζε την κοινή δέσμευση να ξεπεράσουμε τις ιστορικές διαφορές και να δημιουργήσουμε νέους δρόμους συνεργασίας μεταξύ των χωρών μας. Μαζί φυτέψαμε ελιές σε αμφοτέρους τις τοποθεσίες, μια πράξη ενδεικτική της ελπίδας μας για εμπέδωση ειρήνης και κατανόησης καθημερινά». Από την περίοδο των «ελιών», των «ζείμπέκιων» και της «φιλίας» έχει περάσει πολύς καιρός και όμως η επιτήδεια αφέλεια των πολιτικών ελίτ παραμένει, προβάλλοντας την δορυφοροποίηση στην Τουρκία, τις εξυπηρετήσεις στο ΝΑΤΟ και τις μπίζνες στο Αιγαίο, ως επωφελή εθνική πολιτική.

Επιχείρηση ανασύνθεσης της κεντροαριστεράς

Ο συντονισμός Τσίπρα και Παπανδρέου έχει βαθιές ρίζες και όπως όλα δείχνουν τις ευλογίες κέντρων στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού και την Ευρώπη. Οι δυο τους με πράξεις και αποφάσεις σημάδεψαν την πορεία απομείωσης της κυριαρχίας της χώρας, μετατρέποντας το Καστελόριζο και τις Πρέσπες, σε σύμβολα υποτέλειας (οικονομικής, πολιτικής, εθνικής) της σύγχρονης ιστορίας της χώρας μας. Και οι

δύο αντιμετωπίζονται, και δίκαια, με ιδιαίτερη καχυποψία από τη μεγάλη λαϊκή πλειοψηφία για τη διάψευση των όποιων προσδοκιών δημιούργησε η εκλογή τους (λεφτά υπάρχουν, με ένα νόμο και ένα άρθρο). Φαίνεται όμως η ιδιαίτερη «ευλυγισία» τους να τους καθιστά ιδιαίτερα συμπαθείς σε διάφορα συστημικά κέντρα, ως επιλογές ειδικού σκοπού, ειδικά για την εξυπηρέτηση γεωπολιτικών σχεδιασμών με επίκεντρο την «ελληνοτουρκική προσέγγιση». Τώρα δηλώνουν παρόντες για να κατευθύνουν, μέσα από δημόσιες παρεμβάσεις (βλ. κοινή εμφάνιση στο συνέδριο του Ινστιτούτου Τσίπρα), αλλά και υπόγειες μηχανορραφίες τις εξελίξεις στα κόμματα της κεντροαριστεράς, σε μια κατεύθυνση ρευστοποίησης και ενοποίησης των χώρων του ΣΥΡΙΖΑ και του ΠΑΣΟΚ. Εγχώρια και ξένα κέντρα παρεμβαίνουν στις εσωκομματικές διεργασίες στα δύο κόμματα, προωθώντας όπως δείχνουν μέχρι τώρα τα πράγματα, τη λύση του νυν Δημάρχου Αθηναίων, ως μια διάδοχη λύση γέφυρα για τη συνεργασία ή και την υπέρβαση των δύο αυτών χώρων. Προφανώς δεν παίζουν μόνοι τους και η ανθεκτικότητα του κομματικού μηχανισμού του κ. Ανδρουλάκη από την μία πλευρά καθώς και του Στ. Κασσελάκη και των κέντρων που τον στηρίζουν από την άλλη, ίσως να υποχρεώσει σε αναδιαμόρφωση σχεδιασμών, όμως φαίνεται να ποντάρουν όχι τόσο στις εσωκομματικές διαδικασίες αλλά περισσότερο στον ρόλο που θα κληθούν να παίξουν σε περίπτωση διεργασιών ανασύνθεσης συνολικότερα του πολιτικού συστήματος, όπως κάποια κυβέρνηση ευρείας συνεννόησης που πιθανά να κληθεί να αντιμετωπίσει μελλούμενους πολιτικούς κλυδωνισμούς ή σημαντικά εθνικά θέματα.

Έρθε το αντιδημοκρατικό νομοθέτημα για την Ψυχική Υγεία και Απεξάρτηση

Την Παρασκευή 5 Ιουλίου τέθηκε σε διαβούλευση το σχέδιο νόμου του υπουργείου Υγείας για την «Ολοκλήρωση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης», στο οποίο εμπεριέχεται και ο περιβόητος ΕΟΠΑΕ, ένας γραφειοκρατικός οργανισμός που θα καταπιεί τους υφιστάμενους φορείς (ΚΕΘΕΑ, ΟΚΑΝΑ κ.λπ.) καταργώντας τους. Το νομοσχέδιο ήταν να «κατέβει» από τον περασμένο Νοέμβριο και εξαγγέλθηκε ουκ ολίγες φορές, αλλά κωλυσιεργούσε διαρκώς λόγω μεγάλων ενδογενών προβλημάτων του αλλά και της αντίθεσης του συνόλου σχεδόν των εμπλεκόμενων (εργαζόμενοι, επιστημονικές επιτροπές, συγγενείς ληπτών υπηρεσιών κ.λπ.). Πρόκειται για επιθετική κίνηση στο πλαίσιο της «ανάγνωσης» που έκανε η κυβέρνηση Μητσοτάκη για τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών. Το τσουνάμι της αποχής και η καταδίκη της κυβέρνησης και εν γένει του πολιτικού συστήματος, διαβάστηκε σαν απαίτηση για περισσότερες μεταρρυθμίσεις! Για μεγαλύτερη επίθεση στην κοινωνία δηλαδή και την εκφρασμένη θέλησή της σε μια σειρά τομείς.

Έτσι, αντί να αντικατασταθεί στον πρόσφατο ανασχηματισμό ο υφυπουργός Υγείας Δ. Βαρτζούπουλος για τις προκλητικές και αντιεπιστημονικές θεωρίες του, ο κος Μητσοτάκης τον επιβραβεύει και υιοθετεί το τερατούργημά, που οι ενδιαφερόμενοι το έχουν απορρίψει ήδη από τον Νοέμβριο...

Το νομοσχέδιο θα μείνει στη «διαβούλευση» μέχρι τις 18 Ιουλίου και στη συνέχεια η κυβέρνηση λογαριάζει να το φέρει «καλοκαιριότητα» για ψήφιση, αφού προβλέπεται διατάξεις του να είναι σε ισχύ από 1 Σεπτεμβρίου. Αναμένονται σημαντικές αντιδράσεις. Σήμερα, Σάββατο 6 Ιουλίου στις 19.00, οι Σύλλογοι Οικογένειας του ΚΕΘΕΑ είχαν προγραμματίσει μεγάλη ενημερωτική δράση κατά των ναρκωτικών στην πλατεία Ασωμάτων στο Θησείο, που αναμένεται να αποτελέσει μια πρώτη απάντηση στα σχέδια διάλυσης του χώρου της Απεξάρτησης.

01 ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σε προηγούμενη αρθρογραφία της εφημερίδας μας έχει εξηγηθεί για ποιους λόγους (π.χ. εκλογικό σύστημα που διαστρέφει και εκβιάζει ακραία τη βούληση των πολιτών) είναι σχεδόν αδύνατο να προβλεφθεί τι θα συμβεί στον αυριανό Β' γύρο των εκλογών για την ανάδειξη της γαλλικής εθνοσυνέλευσης. Αν δηλαδή θα αποκτήσει απόλυτη πλειοψηφία η Λεπέν (πολύ δύσκολο), ή θα υπάρξει μια περίοδος αστάθειας μέχρι να αναδιαμορφωθεί το πολιτικό τοπίο – πιθανά

οδηγώντας στον σχηματισμό μιας «τεχνοκρατικής» κυβέρνησης. Κάτι τέτοιο φυσικά θα μπλοκάρει για αρκετό διάστημα τόσο τα σχέδια των γαλλικών ελίτ όσο και όποιες διευθετήσεις επιδιώκονται σε επίπεδο Ε.Ε., και δη εν μέσω πολέμων και όξυνσης όλων των προβλημάτων. Γι' αυτό γίνονται ορατές οι ρωγμές στο εσωτερικό των ελίτ, καθώς φαίνεται ότι η βασιλεία Μακρόν βαίνει προς το τέλος της. Το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι γαλλικές ελίτ (ανησυχώντας και ισχυρούς εξωχώ-

ριους παράγοντες) είναι ότι επιβεβαιώνεται μια όλο και πιο δύσκολα διαχειρίσιμη τριχοτόμηση σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο. Αυτό με τη σειρά του αφοπλίζει τους υπαρκτούς, θεσμικούς και μη, τρόπους χειραγώγησης της λαϊκής δυσaréσκειας. Έτσι ένα σύστημα κομμένο και ραμμένο στα δεδομένα μιας προηγούμενης περιόδου, όπου εναλλάσσονταν (ή και συγκατοικούσαν) οι δύο μεγάλες παραδοσιακές πολιτικές οικογένειες που από κοινού συγκροτούν το «ακραίο κέντρο», μπό-

ρεί τώρα να γίνει μπούμερανγκ. Διότι ένα μεγάλο τμήμα των λαϊκών τάξεων δεν σαγηνεύεται πια από κανέναν εξ' όσων κυβέρνησαν μέχρι σήμερα. Το ερώτημα που αναδύεται είναι, για ποιο λόγο αριστερά η οποία διακηρύττει ότι θέλει έναν τρίτο δρόμο πρέπει να υπηρετήσει ξανά τη διαιώνιση ενός μιστού στους πληθείους συστήματος; Κι άλλο ένα: οι πληθείοι θα εξακολουθούν να υπακούουν στις «οδηγίες καλής συμπεριφοράς», ή θα αποδειχθούν απρόβλεπτοι; *Ε.Φ.*

Η Γαλλία όπως δεν την έχουμε ξαναδεί

Κόμμα-Συνασπισμός	Βουλή 2024 Α' γύρος	Ευρωεκλογές 2024	Βουλή 2022 Α' γύρος
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	66,7% 32,9 εκατ.	51,8% 25,4 εκατ.	47,5% 23,2 εκατ.
Εθνική Συσπείρωση	33,1% [1] 10,6 εκατ.	31,5% 7,7 εκατ.	18,7% 4,4 εκατ.
Νέο Λαϊκό Μέτωπο	28,1% 9,0 εκατ.	31,5% [2] 7,7 εκατ.	25,7% [3] 5,8 εκατ.
Συνασπισμός Μακρόν	21,3% 6,8 εκατ.	14,6% 3,6 εκατ.	25,7% 5,8 εκατ.
Οι Ρεπουμπλικάνοι	6,6% [4] 2,1 εκατ.	7,2% 1,8 εκατ.	11,3% 2,6 εκατ.
Ακροδεξιά Ζεμούρ [5]	0,7% 0,2 εκατ.	5,5% 1,3 εκατ.	4,2% 1,0 εκατ.
Λοιπά κόμματα	10,2% [6] 3,2 εκατ.	9,7% 2,4 εκατ.	14,4% 3,1 εκατ.
Λευκά+Άκυρα	2,6% 0,9 εκατ.	2,8% 0,7 εκατ.	2,2% 0,4 εκατ.

Υποσημειώσεις του πίνακα: [1] Αθροισμα των ποσοστών της Εθνικής Συσπείρωσης και του τμήματος των κεντροδεξιών Ρεπουμπλικάνων που συμπράττει μαζί της.

[2] Αθροισμα των 4 βασικών σχηματισμών του Νέου Λαϊκού Μετώπου (στις ευρωεκλογές είχαν κατέλθει με αυτόνομα ψηφοδέλτια).

[3] Στις βουλευτικές εκλογές του 2022 συμμετείχε ο συνασπισμός NUPES, με σύνθεση παρόμοια αυτής του Νέου Λαϊκού Μετώπου.

[4] Το ποσοστό αφορά τους υποψηφίους των Ρεπουμπλικάνων που δεν συνεργάστηκαν με την Εθνική Συσπείρωση.

[5] Σχεδόν όλοι οι ψήφοι του ακροδεξιού κόμματος του Ζεμούρ στις ευρωεκλογές τώρα απορροφήθηκαν από την Εθνική Συσπείρωση.

[6] Το ποσοστό αφορά υποψηφίους που δεν είχαν επίσημο χρίσμα. Το 4,2% καταγράφεται στη δεξιά, το 3,3% στο κέντρο και το 2,7% στην αριστερά.

Οι ψήφοι λένε λίγο διαφορετικά την ιστορία

Το πρώτο στοιχείο που δεν πρέπει να ξεχνά κανείς όταν προσπαθεί να διαβάσει με ουσιαστικό τρόπο τα αποτελέσματα, είναι ότι η συμμετοχή στον Α' γύρο της περασμένης Κυριακής ήταν η υψηλότερη εδώ και σχεδόν 30 χρόνια. Έχοντας αυτό υπόψη, εάν συγκριθούν όχι τα ποσοστά αλλά οι ψήφοι του τωρινού Α' γύρου με αυτούς των φετινών ευρωεκλογών, η κατανόηση των αποτελεσμάτων τροποποιείται σε σχέση με τις εντυπώσεις που αφήνουν οι κραυγαλέοι τίτλοι:

1 Η Εθνική Συσπείρωση της Λεπέν (μαζί με ένα τμήμα των Ρεπουμπλικάνων) αύξησε κατά 2,9 εκατομμύρια τις ψήφους της σε σχέση με τις φετινές ευρωεκλογές, έχοντας όμως απορροφήσει τη μερίδα του λέοντος από το ακροδεξιό κόμμα του Ζεμούρ. Η πραγματική αύξηση δηλαδή ανέρχεται σε περίπου 1,8 εκατομμύρια ψήφων. Άρα η Εθνική Συσπείρωση κινητοποίησε τώρα υπέρ της ένα σχετικά μικρό τμήμα των

εκλογών που απείχαν στις ευρωεκλογές.

2 Το Νέο Λαϊκό Μέτωπο απέσπασε 1,3 εκατομμύρια περισσότερες ψήφους σε σχέση με το άθροισμα των 4 συνιστωσών του στις ευρωεκλογές. Και αυτό δηλαδή κέρδισε σχετικά λίγα από την εκτίναξη της συμμετοχής.

3 Η πιο εντυπωσιακή αύξηση σε ψήφους επιτεύχθηκε από τον συνασπισμό του Μακρόν, που σχεδόν τις διπλασίασε σε σχέση με τις ευρωεκλογές (συν 3,2 εκατομμύρια). Με άλλα λόγια, μεγάλο τμήμα αυτών που απείχαν στις ευρωεκλογές τώρα κινητοποιήθηκαν, επιλέγοντας τον μακρονικό συνασπισμό. Η αύξηση αυτή δεν άρκεσε πάντως για να μειώσει την απόστασή του από τα άλλα δύο μπλοκ.

4 Και η παραδοσιακή κεντροδεξιά των Ρεπουμπλικάνων επωφελήθηκε κάπως από την αύξηση της συμμετοχής (συν 0,3 εκατομμύρια ψήφων), παρά την «αποστασία» του επικεφαλής τους κ.ά. προς την Λεπέν.

βάλει καθοριστικά στην εκλογή του Μακρόν στην προεδρία (το 2017, αλλά κυρίως το 2022), ψηφίζοντάς τον ώστε να μην εκλεγεί η Λεπέν. Με την ίδια λογική –κι ενώ μέχρι να φτάσουμε στο 2024 έχουν μεσολαβήσει πάρα πολλά!– απέσυραν και τώρα μονομερώς όλους τους υποψηφίους τους που είχαν προκριθεί στις τριγωνικές αναμετρήσεις σε τρίτη θέση, υπέρ των μακρονικών ή κεντροδεξιών υποψηφίων. Η Ανυπότακτη Γαλλία αδυνατεί δηλαδή να απεγκλωβιστεί από τον «ρεπουμπλικανικό

κανόνα», ακόμη κι όταν το μπλοκ του Μακρόν και της κεντροδεξιάς διακηρύττει ανοιχτά ότι έχει απαλλαγεί από τέτοιου είδους ταμπού... Όμως το μεγαλύτερο πολιτικό πρόβλημα της αριστεράς είναι ότι όλο και ευρύτερο τμήμα της βάσης της αρνείται να συμμορφωθεί με αυτές τις αυτοκτονικές οδηγίες. Είναι λίγο δύσκολο να πείσεις εκατομμύρια ανθρώπων, που βιώνουν εδώ και χρόνια κυριολεκτικά στο πετσί τους τι σημαίνει «ακραίο κέντρο», να το ψηφίσουν ξανά.

Ένας κανόνας-σουρωτήρι (και πολιτικά προβληματικός)

Οι Γάλλοι βουλευτές εκλέγονται σε 577 μονοεδρικές περιφέρειες. Από αυτές, σε 76 αναδείχθηκε νικητής από τον Α' γύρο – κάτι που δεν είχε συμβεί ποτέ ξανά στο παρελθόν. Χαρακτηριστικά, στις εκλογές του 2022 είχαν εκλεγεί από τον Α' γύρο μόλις 5 βουλευτές. Από τους 76, οι 38 ανήκουν στον σχηματισμό της Λεπέν, οι 32 στο Νέο Λαϊκό Μέτωπο, και μόλις 2 στο μπλοκ του Μακρόν και 1 στους Ρεπουμπλικάνους (οι υπόλοιποι 3 εκλεγέντες δεν είχαν επίσημο χρίσμα). Άρα στον αυριανό Β' γύρο, όπου περνούν όλοι όσοι έχουν λάβει τουλάχιστον το 12,5% των εγγεγραμμένων εκλογέων, θα κριθούν 501 έδρες. Οι 190 από τις αυριανές αναμετρήσεις είναι μονομαχίες μεταξύ 2 υποψηφίων, αλλά οι 311 είναι «τριγωνικές» αναμετρήσεις, καθώς 3 υποψήφιοι ξεπέρασαν το 12,5% των εγγεγραμμένων. Εδώ ανακύπτουν δύο πολιτικά προβλήματα:

1 Θεωρητικά, ο λεγόμενος «ρεπουμπλικανικός κανόνας» επιτάσσει την ψήφιση οποιουδήποτε υποψηφίου βρίσκεται απέναντι σε ακροδεξιό. Στην περίπτωση των «τριγωνικών», αυτό σημαίνει την απόσυρση του τρίτου υποψηφίου. Αυτή τη φορά όμως μια σειρά πολιτικοί

ηγέτες αλλά και κόμματα δηλώνουν ευθέως ότι δεν θα ψηφίσουν υποψήφιο της Ανυπότακτης Γαλλίας, ακόμη κι αν αυτό σημαίνει εκλογή ακροδεξιού βουλευτή. Τέτοιες δηλώσεις έχουν κάνει ο πρώην πρωθυπουργός Εντουάρ Φιλίπ, ο υπουργός Οικονομικών Μπρουνό Λεμέρ κ.ά., ενώ και η πάλαι ποτέ γκολική κεντροδεξιά προβάλλει ανοιχτά το σύνθημα «ούτε Λεπέν, ούτε Μελανσόν». Ο ίδιος ο Μακρόν –όπως και ο νυν πρωθυπουργός Γκαμπριέλ Ατάλ– έχει μιλήσει για απόσυρση των υποψηφίων του που βρίσκονται στην τρίτη θέση «όπου αντιπαρτίθεται δημοκράτης με ακροδεξιό», αρνούμενος να διευκρινίσει αν θεωρεί δημοκράτες τους αριστερούς! Έτσι, σε 90 από τις 311 τριγωνικές αναμετρήσεις, όπου υποψήφιοι της Ανυπότακτης Γαλλίας βρίσκονται στην πρώτη ή δεύτερη θέση αντιμετώπι με υποψήφιος της Λεπέν, οι τρίτοι ανθυποψήφιοι (συνχρότερα του μακρονικού συνασπισμού, σπανιότερα Ρεπουμπλικάνοι) αρνήθηκαν να αποσυρθούν.

2 Το δεύτερο πολιτικό πρόβλημα είναι όσων αναφέρονται στην αριστερά, και ιδίως όσων ανήκουν στην Ανυπότακτη Γαλλία. Οι δυνάμεις αυτές ήδη είχαν συμ-

Γαλλικές εκλογές και αβέβαιη μετάβαση

Η φόρμουλα «όλοι ενάντια στην ακροδεξιά» σε οριακό σημείο

■ ΤΟΥ Κώστα Δημητριάδη

Η πολιτική του «αντιακροδεξιού» μετώπου αγγίζει τα όρια της

Από πλευράς Μακρόν το «καμία ψήφος στη Λεπέν» επιχειρείται να παρουσιαστεί ως κύρια γραμμή. Όμως οι ρωγμές είναι πλέον εμφανείς και ο μηχανισμός που εδώ και μερικές δεκαετίες εξασφάλιζε τις ψήφους της αριστεράς υπέρ των κεντροδεξιών υποψηφίων απέναντι στην μονίμως «επερχόμενη ακροδεξιά» δεν λειτουργεί πλέον απρόσκοπτα. Ενώ από πλευράς του «Νέου λαϊκού μετώπου» (που έχουν συμπήξει η «Ανυπότακτη Γαλλία του Μελανσόν, με τους σοσιαλιστές, το ΚΚ Γαλλίας, τους Πράσινους και λοιπές δυνάμεις της αριστεράς) η στήριξη εμφανίζεται ομόθυμη (!), στο στρατόπεδο Μακρόν υπάρχουν έντονα αποκλίσεις με μια ισχυρή μερίδα (Ε. Φιλίπ, Μπ. Δεμέρ) να βλέπει στον Μελανσόν τον κύριο αντίπαλο. Γίνεται αντιληπτό ότι ισχυρές μερίδες του βαθέος γαλλικού κατεστημένου τουλάχιστον, ήδη βλέπουν την επόμενη μέρα σε έναν συνεταιρισμό που θα περιλαμβάνει την «ακροδεξιά» της Λεπέν. Με τους χειρισμούς που απαιτούνται για την ενσωμάτωσή της κατά το δοκούν. Η κυβερνητική εξημέρωση της Μελόνη προβάλλεται όλο και πιο πολύ σαν μοντέλο. Αντίστοιχα η δυσανεξία και η πόλωση απέναντι στον Μελανσόν δίνει ένα μέτρο της σκληρυνσης των βασικών συστημικών επιλογών (που περιλαμβάνουν τη σκληρή στήριξη στο Ισραήλ, και την άρνηση οποιασδήποτε κοινωνικής παραχώρησης στο εσωτερικό). Βεβαίως η γελοιοποίηση «πάγιων» και «καταστατικών δημοκρατικών μύθων» («όλοι απέναντι στον φασιστικό κίνδυνο») έχει τα σοβαρά της ρίσκα και μπορεί να ανοίξει απροσδόκητους δρόμους εκδήλωσης της λαϊκής οργής και εκτόξευσης της ανυποληψίας του πολιτικού παιχνιδιού γενικότερα (κάποιοι κύκλοι περί τον Μακρόν δείχνουν να ανησυχούν σχετικά αλλά η χρεωκοπία του μακροπρόθεσμου συστήματος εξουσίας τους έχει μάλλον προσπεράσει ως ακατάλητους). Πάντως δεν πρέπει να

Οι γαλλικές εκλογές που ολοκληρώνονται αυτή την Κυριακή (7/7) διεξάγονται μέσα σε μια μεταίχμιακή περίοδο τόσο για τη Γαλλία όσο και για την Ευρώπη αλλά και για τον ευρωατλαντικό-δυτικό κόσμο ευρύτερα. Η ίδια η Γαλλία βρίσκεται σε οριακό σημείο αντιμετωπίζοντας μια μεγάλη πολύπλευρη κρίση. Οικονομική: Ο καπιταλισμός της ασθμαίνει και ακόμη περισσότερο ο ιμπεριαλισμός της έχει υποστεί σειρά πρόσφατων καίριων πληγμάτων ιδίως στην Αφρική. Αλλά αντιμετωπίζει και πολυσχιδή πολιτικοκοινωνική κρίση (με πολλές εσωτερικές αποδιαιθρώσεις – τόσο στις μεγάλες πόλεις όσο και στην επαρχία και με πολύ οξυμένο το αγροτικό ζήτημα) που τροφοδοτεί μια ευρύτατη κοινωνική δυσφορία και φέρνει στο προσκήνιο μια μεγάλη κρίση πολιτικής εκπροσώπησης. Αν και το «ακραία κεντρώο» πολιτικό σύστημα Μακρόν είναι ευρέως μισητό και απονομιμοποιημένο μέσα στη γαλλική κοινωνία και ιδιαίτερα στα πιο πληθειακά της στρώματα, το βαθύ σύστημα σε γαλλικό και ευρωκρατικό επίπεδο διαθέτει ισχυρές οχυρωματικές γραμμές και εν πολλοίς για την ώρα τουλάχιστον εξακολουθεί να ελέγχει το παιχνίδι απέναντι στα λαϊκά στρώματα.

Την ίδια στιγμή γίνεται όμως αισθητή η στρατηγική αμηχανία των ελίτ μπροστά σε μεγάλους πονοκεφάλους που αφορούν μια Ευρώπη υπό σύνθλιψη ανάμεσα σε ΗΠΑ και ανερχόμενη Ευρασία και μια Γαλλία μπροστά στο φάσμα του σοβαρού υποβιβασμού της στην παγκόσμια κατάταξη. Οι εξελίξεις διαμορφώνονται από ένα πλέγμα παραγόντων. Πρέπει να τις διαβάσουμε στη σύνδεσή τους αφενός με τις κινήσεις που πάνε να διαμορφώσουν τον ηγετικό πυρήνα της ευρωκρατίας (φον ντερ Λάιεν, Α. Κόστα, Κ. Κάλας) μετά τις πρόσφατες ευρωεκλογές (επιχειρώντας σθεναρά να επιβάλουν το προηγούμενο σχήμα σε πιο αντιρωσικό, φιλοπόλεμο τόνο), αλλά και αφετέρου με τους ορατούς κλυδωνισμούς του γερμανικού συστήματος, με τις ιταλικές κινήσεις – της Μελόνη αλλά και του Λέττα και άλλων που δουλεύουν για λύσεις τύπου Ντράγκι σε πίο παρασκηνακούς ρόλους – και πρωτίστως με τα κύματα παραλυτικής αβεβαιότητας που μεταδίδουν οι αμερικανικές προεδρικές εκλογές του προσεχούς Νοεμβρίου.

περάσει απαρατήρητη μια διάχυτη ανησυχία των ιθυνόντων κύκλων (που έχει τις αντανάκλασεις της και στην ελληνική δημόσια συζήτηση) ως προς τη δυνατότητα των κομματικών ηγεσιών να εξασφαλίζουν την απρόσκοπτη ανταπόκριση των ψηφοφόρων προς μια «γραμμή» όλο και περισσότερο απροκαλύπτα αποϊδεολογικοποιημένη.

Ο ρόλος της παγκοσμιοποιητικής, σοσιαφιλελεύθερης αριστεράς

Η ίδια η επιλογή συγκρότησης ενός «Νέου Λαϊκού Μετώπου» της αριστεράς απέναντι στην «επερχόμενη ακροδεξιά» – μιας «νέας» εκδοχής του Λαϊκού Μετώπου κομμουνιστών-σοσιαλιστών του 1936 ως απάντηση στον ανερχόμενο φασισμό / ναζισμό – λειτουργεί στις σημερινές συνθήκες καθοριστικά και πολλαπλά στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της ενσωμάτωσης όλης της Αριστεράς στο πολιτικό σχέδιο ενός «ακραίου κέντρου». Γιατί ενώ την περίοδο του μεσοπολέμου το φασιστικό / ναζιστικό φαινόμενο υπήρξε κεντρική ευρωπαϊκή συστημική επιλογή για το ξεπέρασμα μιας τεράστιας δομικής καπιταλιστικής κρίσης (με την εξουδετέρωση / ενσωμάτωση της κοινωνικής δυσφορίας και την προσφυγή σε μια οικονομία πολέμου και στον παγκόσμιο πόλεμο στη συνέχεια), σήμερα σε αντίστοιχους ρόλους βρίσκεται (και εδώ ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και το μετά δεν επιτρέπουν επανάληψη του «φασισμού») ένα «ακραία κεντρώο πολιτικό μπλοκ» με τις κεντροδεξιές και τις κεντροαριστερές του πτέρυγες να παίζουν τους δικούς τους ιδιαίτερους ρόλους. Είναι αυτό το μπλοκ που προωθεί μια οικονομία πολέμου, διεξάγοντας τους πολέμους της Δύσης σε πολλαπλά μέτωπα (σύγκρουση με τη Ρωσία στην Ουκρανία, πόλεμοι του Ισραήλ στη Μ. Ανατολή, αντιπαράθεση με την Κίνα) φλερτάροντας με τον γενικευμένο πόλεμο. Το σημερινό πολιτικό σχέδιο, αυξανόμενα φιλοπόλεμο και εχθρικό προς τους λαούς και τη δημοκρατία, δεν παίρνει τη μορφή

του φασισμού (αν και τον εργαλειοποιεί επισείοντάς τον κατά περίπτωση). Σαφέστατα οδεύει προς την αποδόμηση της δημοκρατίας (και της αστικής), και προς τη δημιουργία μιας πανεποπτικής, τεχνοκρατικής δομής εξουσίας, προωθώντας τεράστια κλίμακα καπιταλιστικές αναδιαιθρώσεις (ψηφιακά, βιοτεχνολογίες, «πράσινες»). Οι τρόποι επιβολής του σύγχρονου συστημισμού είναι πολύ βαθείς περιλαμβάνοντας και τους χειρισμούς στο πλαίσιο της woke πολιτικής «της ακύρωσης» και ο «πρωτοποριακός» woke ρόλος της αριστεράς έχει καθορίσει μέτωπα και ενδοκοινωνικούς διαχωρισμούς στρατηγικής σημασίας για τη σταθερότητα του συστήματος. Σ' ένα ευρύτερο επίπεδο, σε όλες τις παραπάνω διαστάσεις (ευρωατλαντικές ολοκληρώσεις, πόλεμοι της Δύσης, μεγάλες αναδιαιθρώσεις) η σημερινή (ευρωπαϊκή τουλάχιστον) αριστερά βρίσκεται απολύτως ενσωματωμένη και υποστηρικτική. Οι λίγες εξαιρέσεις που διατηρούν κάποιους βαθμούς ανεξαρτησίας («Ανυπότακτη Γαλλία») δεν δείχνουν ικανές να αντισταθούν μπροστά στις εντεινόμενες πιέσεις. Μάλιστα, η μηχανική των γαλλικών εκλογών φαίνεται ιδανικό όχημα για την άσκηση τέτοιων πιέσεων και η φόρμουλα «νέο λαϊκό (αντιακροδεξιά) μαζί με τις δυνάμεις του Μακρόν» λειτουργεί μια χαρά προς αυτή την κατεύθυνση. Το προϊόν μάλιστα είναι και εξαγώνιο ακόμα και εκεί όπου οι συνθήκες δεν έχουν Λεπέν (βλ. την δική μας εγχώρια περίπτωση με όλη την κακοπάθεια και τον αποπροσανατολισμό που γεννούν οι εξελίξεις περί την ενοποίηση της απόλυτα συμπράττουσας στο ξεπούλημα και τη δορυφοροποίηση της χώρας, κεντροαριστεράς).

Οι δύο όψεις του ζητήματος του «εθνικού κυριαρχισμού»

Ένα πολύ σύνθετο ζήτημα. «Από τα κάτω» η προάσπιση των αρμών της εθνικής κυριαρχίας απέναντι σε μια ανεξέλεγκτη, απροσπέλαστη ευρωκρατία που είναι το κέντρο

επιβολής των πιο αντικοινωνικών καπιταλιστικών «ρυθμίσεων» και επιλογών (αποδιαιθρώση του συνταξιοδοτικού, των κοινωνικών υπηρεσιών, της αγροτικής παραγωγής, της εκπαίδευσης, ερήμωση των περιφερειών και τόσα άλλα), ενεργοποιεί σημαντικές λαϊκές δυνάμεις. Στην Γαλλία ιδιαίτερα: «Κίτρινα γιλέκα», αγροτικές κινητοποιήσεις αλλά και μεγάλα κύματα νεολαϊστικών / φοιτητικών κινητοποιήσεων με δημοκρατικά αιτήματα. Στρατηγικός στόχος του συστημισμού να μην έρθουν σε επαφή, να μην συμπαραταχθούν αυτά τα ρεύματα. Και σ' αυτό το πλαίσιο, υβριδικές πολιτικές μορφές των λαϊκών στρωμάτων με μεγάλη δυσπιστία απέναντι στην πολιτική χειραγώγηση (ιδιαίτερα από μια αριστερά όλο και πιο ενσωματωμένη), μέρος των οποίων έχει σπρωχτεί προς τη Λεπέν στο κεντρικό πολιτικό επίπεδο. Όμως φυσικά υπάρχει (και παραυπάρχει) και το «από τα πάνω». Ισχυρότατα τμήματα των γαλλικών ιθυνουσών τάξεων που με αυξανόμενο άγχος δοκιμάζουν (χωρίς σημαντικές επιτυχίες) «λύσεις» που να φρενάρουν κάπως την κατρακύλα του γαλλικού ιμπεριαλισμού και να εξασφαλίζουν κατά το δυνατόν τη θέση του στην ευρωπαϊκή ιεραρχία τώρα μάλιστα που ο κλονισμός της Γερμανίας «ανοίγει ευκαιρίες». Χωρίς αυτή την «από τα πάνω» πλευρά (και τις ιδιόμορφες «επικοινωνίες» της με την «από τα κάτω» οργή απέναντι στην ευρωκρατία, δεν μπορεί να γίνει κατανοητή ούτε η πολεμοκάπηλη «στροφή» του Μακρόν, ούτε η εξελισσόμενη αποδοχή μιας εξημερωμένης «λειτουργικής» Λεπέν ως εταίρου στην εξουσία. Και βέβαια είναι απόλυτα αποκαλυπτικό του τι (και πως) παίζεται ότι τελευταία δεν χάνεται ευκαιρία να επισείεται ως μέσο επιβολής (και πειθαρχησης στα υπέρτερα ευρωατλαντικά – αμερικανικά κελεύσματα) η απειλή ενεργοποίησης μιας «μνημονιακής χρεωκοπίας» με μοχλό το ογκωδέστατο «γαλλικό χρέος». Ένα είναι βέβαιο. Οι γαλλικές εκλογές, ο γύρος των εκλογών στον ευρωπαϊκό / δυτικό χώρο γενικότερα (ευρωεκλογές, εκλογές στην Βρετανία, πιθανές εκλογές στη Γερμανία αλλά και εκλογές στις ΗΠΑ) δεν ορίζουν ένα «τέλος», μια κάποια «διευθέτηση». Βρισκόμαστε σε αβέβαιη μετάβαση, ενώπιον στρατηγικών αδιεξόδων και αναμένονται πολλά επεισόδια και ανακατατάξεις.

ΣΥΝΕΔΡΙΟ > Το υπαρκτικό πρόβλημα της χώρας

Συνεχίζεται η συζήτηση για την αποτίμηση του Συνεδρίου

Συνελεύσεις
αποτίμησης του συνεδρίου
και από κοινού σχεδιασμού
των επόμενων βημάτων

Αθήνα | Δευτέρα 8/7 | 19:00
ΕΣΗΕΑ (Ακαδημίας 20)

Άλλες πόλεις & εξωτερικό | Τετάρτη 10/7 | 19:30
Διαδίκτυα μέσω της πλατφόρμας google meet

Το υπαρκτικό πρόβλημα της χώρας
στην τροχιά του 21ου αιώνα

www.yparxiakoellada.gr | yparxiako_ellada | Το υπαρκτικό πρόβλημα της χώρας στην τροχιά του 21ου αιώνα

Με δύο ακόμη συνελεύσεις ολοκληρώνεται αυτή την εβδομάδα η διαδικασία αποτίμησης του συνεδρίου. Μετά την συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στην Θεσσαλονίκη, θα λάβει χώρα η συνέλευση της Αθήνας, τη Δευτέρα 8 Ιουλίου, στις 19:00, στην ΕΣΗΕΑ (Ακαδημίας 20) και στη συνέχεια η συνέλευση που αφορά τους συνέδρους από άλλες πόλεις και το εξωτερικό, την Τετάρτη 10 Ιουλίου, στις 19:30, διαδικτυακά (ο σύνδεσμος συμμετοχής θα σταλεί με mail σε όσους και όσες έχουν κάνει (ή κάνουν τώρα)

εγγραφή ως σύνεδροι. Καλούμε όσες και όσους ενδιαφέρονται για τη διαδικασία του συνεδρίου, τους σκοπούς και την προοπτική του όλου εγχειρήματος, να πάρουν μέρος στις συνελεύσεις αυτές, και να καταθέσουν, γνώμες, ιδέες και προτάσεις. Στο επόμενο φύλλο του δρόμου, θα δημοσιευθεί εκτενές ρεπορτάζ από τις συνελεύσεις, ενώ θα παρουσιαστούν και όλες οι προτάσεις που με τον έναν ή τον άλλον τρόπο κατατέθηκαν και αφορούν την επόμενη μέρα και τον σχεδιασμό του εγχειρήματος.

Αναρτήσεις στην ιστοσελίδα

yparxiakoellada.gr

Αθήνα πρωτεύουσα και Αθηναϊκό κράτος

του Γεράσιμου Δεληβοριά

► yparxiakoellada.gr/athina-protevousa-kai-athinaiko-kratos

Τι πραγματικά φέρνει το αποτέλεσμα

των γαλλικών εκλογών;

του Νίκου Σίμου

► yparxiakoellada.gr/ti-pragmatika-fernei-to-apotelesma-ton-gallikon-eklogon

Συμπεράσματα από μια μικρή έρευνα

Περίπου 200 σύνεδροι, απάντησαν στο ερωτηματολόγιο προς τους συνέδρους, παίρνοντας μέρος στη μικρή αυτή έρευνα που σκοπό είχε να καταγράψει τις σκέψεις όσων πήραν μέρος στη διαδικασία του συνεδρίου, τόσο για την ίδια τη διαδικασία όσο και συνολικότερα για τα ενδιαφέροντα, τη διάθεση συμμετοχής τους κ.λπ. Παρουσιάζουμε παρακάτω ορισμένα ενδιαφέροντα στοιχεία από αυτή τη μικρή έρευνα, που είναι χρήσιμα για να σκεφτούμε και την από εδώ και πέρα πορεία του εγχειρήματος.

Η ανθρωπογεωγραφία του συνεδρίου

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέγραψε η οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου, γράφτηκαν ως σύνεδροι 1.400 άνθρωποι, ενώ η μεγάλη πλειοψηφία αυτών παρακολούθησε το συνέδριο είτε δια ζώσης είτε διαδικτυακά. Πράγματι από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων, προκύπτει ότι το 59% παρακολούθησε το συνέδριο διαδικτυακά, το 39% δια ζώσης στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, ενώ μόλις ένα 2% δεν κατάφερε να παρακολουθήσει τις εργασίες του συνεδρίου. Μάλιστα, όπως προκύπτει και από αυτή την έρευνα, η συντριπτική πλειοψηφία των συνέδρων παρακολούθησε όλες ή σχεδόν όλες τις θεματικές συζητήσεις.

Σημαντικό ποσοστό των συμμετεχόντων, της τάξης του 48%, είναι από την περιοχή της Αττικής, ένα άλλο 42% κατανέμεται σε πάνω από 60 πόλεις σε όλες τις περιφέρειες της χώρας, ενώ ένα σημαντικό πο-

σοστό της τάξης του 10% είναι από το εξωτερικό. Από τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων, προκύπτει ότι το 60% των συνέδρων παίρνει μέρος σε κάποια συλλογικότητα, είτε αυτή αφορά τοπικά ή περιβαλλοντικά κινήματα, είτε αφορά κάποιο σωματείο στον εργασιακό χώρο, είτε κάποιο πολιτιστικό σύλλογο κ.ο.κ.

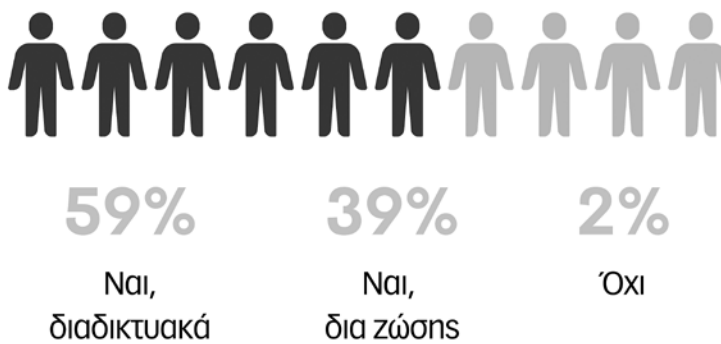
Το 15% των ερωτηθέντων ενημερώθηκε για την διεξαγωγή του συνεδρίου μέσα από τις προσυνηδριακές εκπομπές, το 12% από κάποιο γνωστό ή γνωστή του, 20% από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, 35% από κάποιο ΜΜΕ (κυρίως αναφέρονται η εφημερίδα δρόμος, καθώς και οι εκπομπές του κ. Σαχίνη στον ΚΡΗΤΗ TV), ενώ 18% δεν απαντά ή δηλώνει άλλους τρόπους.

Τέλος ένα ενδιαφέρον στοιχείο είναι η ηλικιακή κατανομή των συνέδρων, που περιλαμβάνει όλες τις ηλικιακές ομάδες, με μια μεγαλύτερη συγκέντρωση στην ηλικιακή κατηγορία 55-65, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα, και υπαρκτή μεν, μικρότερη δε συμμετοχή νεαρότερων ηλικιών, που αποτελεί στοίχημα να μεγαλώσει στο μέλλον.

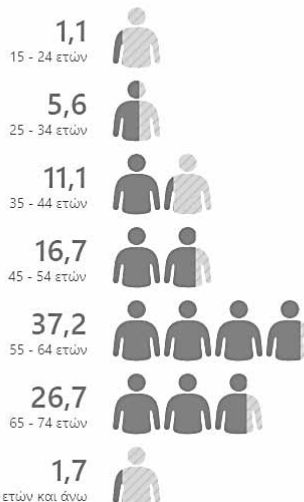
Γνώμες για τη διαδικασία

Επιβεβαιώνεται και από τις απαντήσεις και από τα σχόλια και τις παρατηρήσεις των συνέδρων, ότι η ίδια η διαδικασία άφησε μια γενικά θετική εντύπωση. Σε όλες τις θεματικές συζητήσεις, οι θετικές και πολύ θετικές γνώμες αγγίζουν το 80%. Χαρακτηριστικό το σχόλιο πως ίσως κάθε μια από τις θεμα-

Παρακολουθήσατε τις εργασίες του συνεδρίου;

Ηλικιακή κατανομή συνέδρων (%)

τικές θα μπορούσε να αποτελέσει ένα ξεχωριστό συνέδριο / ημερίδα, για τη μεγαλύτερη εμβάθυνση στα θέματα που ανοίχτηκαν.

Αρκετές ήταν οι θετικές παρατηρήσεις για την τεχνική αρτιότητα της διοργάνωσης και τη σοβαρότητα των εισηγήσεων, ενώ μερικές αρνητικές παρατη-

ρήσεις, ή καλύτερα προτροπές για βελτίωση, αφορούσαν τον βαθμό «κατανόησης της γλώσσας των ομιλητών, που πρέπει να είναι πιο απλή αν θέλουμε να απευθυνθούμε σε περισσότερους ανθρώπους», τον μικρό χρόνο για ερωτήσεις και συζήτηση λόγω του πυκνού προγράμματος, αλλά και την ανά-

γκη για καλύτερη επικοινωνία του συνεδρίου, τη γνωστοποίησή του σε περισσότερους ανθρώπους και μέσα από περισσότερα κανάλια.

Διαθέσεις για την επόμενη μέρα

Από τις απαντήσεις των συνέδρων, προκύπτει η διάθεση για συνέχεια του όλου εγχειρήματος. Μάλιστα το 90% των ερωτηθέντων δηλώνει τη διάθεση να πάρει με τον έναν ή τον άλλο τρόπο μέρος στη διαμόρφωση των επόμενων βημάτων του, είτε επιθυμώντας να ενημερώνεται και να παίρνει μέρος στις δραστηριότητες που θα αποφασιστούν, είτε προτείνοντας την οργάνωση κάποιας συζήτησης / συνάντησης στην περιοχή του, είτε με άλλους τρόπους.

Από τις απαντήσεις προκύπτουν τρία πρώτα συμπεράσματα. Υπάρχει η απαίτηση για σοβαρό σχεδιασμό, και όχι βήματα «στην τύχη», ενώ αναγνωρίζεται από πολλούς ότι η μορφή «συνέδριο» μπορεί να απαντήσει σε αυτή την ανάγκη. Από μερικούς ερωτηθέντες τέθηκε ο προβληματισμός σχετικά με το κενό κάποιας κεντρικότερης πολιτικής πρωτοβουλίας (με τη μορφή κόμματος / κίνησης / κινήματος) που να ανοίγει περισσότερες δυνατότητες στους προβληματισμούς και τις αναζητήσεις που υπάρχουν. Τέλος πολλές ήταν οι παρατηρήσεις σχετικά με το άπλωμα των δραστηριοτήτων και πέρα από την Αθήνα, με προτάσεις για περιφερειακά θεματικά συνέδρια / ημερίδες, συζητήσεις / εκδηλώσεις ανά πόλεις, με συμμετοχή μελών της επιτροπής του συνεδρίου, ή κάποιων εκ των ομιλητών σε αυτό.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

Τεύχος 02 ■ Ιούλιος 2024 ■ Περιοδική έκδοση για το περιβάλλον και τα κινήματα

Τρέφω
βαθείά εκτίμηση
για όσες και όσους
αγωνίζονται...”

► **Συνέντευξη**
με τον Θανάση
Παπακωνσταντίνου

› σελ. 4-5

Η Σκύρος
αντιστέκεται

› σελ. 3

**Ημέρα Περιβάλλοντος
2024:** Δεν γιορτάζουμε.
Στέλνουμε σήμα
κινδύνου...

› σελ. 6

Σαντορίνη
S.O.S.

› σελ. 7

Καστανόλογγος Όχης
&
Η Κρήτη
που αγωνίζεται

› σελ. 8

ΕΥΤΥΧΩΣ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΤΕ!

Σαν βγεις στον πηγαϊμό για την Ιθάκη, να εύχεσαι, κατεστραμμένα από τις φωπιές δάση να μην δεις, μεταλλικά θηρία και τόνους μπετόν στην καρδιά των βουνών να μην ανταμώνεις. Να εύχεσαι τα χωράφια, να φιλοξενούν την τροφή των ανθρώπων και όχι φωτοβολταϊκά. Να μην δεις υδροηλεκτρικά στα ποτάμια. Και σαν ρίξεις το βλέμμα σου κατά τη θάλασσα, να εύχεσαι να έχει ακόμη ψαράδες

και δελφίνια και όχι απέραντες εκτάσεις ιχθυοκαλλιεργειών ή εγκαταστάσεις ανεμογεννητριών.

Κι αν πάλι περάσεις από πόλεις να εύχεσαι τα δέντρα να μην τα έχουν καρατομήσει. Τα πάρκα και οι πλατείες να φιλοξενούν παιδιά που παίζουν, νέους που ερωτεύονται και ονειρεύονται το αύριο και όχι εργολάβους και μπετονιέρες.

Βλέπουμε στις πόλεις να καρατομούνται τα δένδρα και τα πάρκα να παραδίδονται στην «ιδιωτική πρωτοβουλία». Παρακολουθήσαμε τον πρώην δήμαρχο Αθηναίων να δηλώνει πως θα ανασκάψει ένα πανέμορφο πάρκο για να βρει λέει τα κτήρια της Ακαδημίας του Πλάτωνα! Επιβουλεύονται ακόμη τον λόφο του Στρέφη, το πάρκο Δρακοπούλου, τον λόφο του Φιλοπάππου, το πάρκο Τρίτση και τόσα άλλα ώστε ο δημόσιος χώρος στο τέλος να καταλήξει στα νύχια εταιριών και συμφερόντων.

Ο νέος δήμαρχος κλείνει τον Εθνικό Κήπο διότι λόγω της κλιματικής κρίσης φυσάει και κινδυνεύουμε...

Όλα μεταφράζονται σε εμπόρευμα, ακόμη και ο αέρας που ανασαίνουμε, αυτός ο αέρας που μολύνουν οι ίδιοι καίγοντας σκουπίδια στον Βόλο και αλλού. Το ονομάζουν Διαχείριση Απορριμμάτων και κυκλική οικονομία!

Διαμορφώνουν, σε συνεργασία με τα εκάστοτε συμφέροντα, το νομικό πλαίσιο που τους επιτρέπει κάθε είδους αυθαιρεσία και όταν σκοντάφουν κάπου, αλλάζουν ξανά τον νόμο ή εισάγουν παρανόμως τροπολογίες σε άσχετα νομοσχέδια με άδεια έδρανα στην βουλή. Για να περάσουν τα σχέδιά τους χαρίζουν εκατοντάδες εκατομμύρια από διάφορα «πράσινα» προγράμματα σε «επενδυτές», συχνά κατόχους ΜΜΕ: είτε για να στήσουν την απαραίτητη προπαγάνδα, είτε για να εξαγοράσουν συνειδήσεις, είτε να ξεγελάσουν φτωχούς ανθρώπους με ευτελή έργα βιτρίνας. Καθρεφτάκια και χάντρες στους ιθαγενείς ως αντάλλαγμα για την υφαρπαγή και την καταστροφή της γη τους.

Από την Κρήτη ως την Ροδόπη, από τις Σκουριές ως τα Κύθηρα. Στα Γεράνια όρη, στην Οίτη, στην Πίνδο, στα Άγραφα, στο Πήλιο...

Στα πιο όμορφα δάση, σε νησιά, σε προστατευόμενες περιοχές, σε λίμνες και ποτάμια, σε εθνικά πάρκα και περιοχές Natura, εξε-

λίσσεται μια γενικευμένη επίθεση.

Όμως απέναντι σε αυτή την λαίλαπα των αδηφάγων «επενδυτών», στις μπουλντόζες και στις δυνάμεις καταστολής, υπάρχουν ομάδες ανθρώπων και κινήματα που προτάσσουν στήθη και κουράγιο ώστε να υπερασπιστούν τη γη και την ελευθερία. Σε όλη τη χώρα σε πόλεις και χωριά, υπάρχουν άνθρωποι αγωνιστές που η συνειδησή τους δεν τους επιτρέπει να κλείσουν τα μάτια σε αυτό που συμβαίνει. Τους οδηγεί **μια αδήριτη ανάγκη, μια ορμή που ξεσπά από τα σωθικά, να βλέπουν στη φύση τον ίδιο τον Άνθρωπο. Από τη δημιουργία του Σύμπαντος, όλα τα στοιχεία και τα όντα που το αποτελούν έχουν μια κοινή ρίζα, μια κοινή καταγωγή. Όπως όλοι οι άνθρωποι ανήκουμε στην ίδια οικογένεια, στο ίδιο είδος, έτσι και με τα ζώα, τα ψάρια, τα βουνά και τα αστέρια, ακόμα και με τους μακρινούς γαλαξίες, έχουμε κοινή καταγωγή, και το σώμα μας αποτελείται από παρόμοια ή και τα ίδια υλικά.**

Η φύση είναι εμείς και εμείς είμαστε η φύση σε μια αδιάσπαστη ενότητα. Η υπεράσπιση της φύσης είναι η υπεράσπιση της ίδιας της Ύπαρξης. Και αυτή είναι η δική μας Ιθάκη που μας έδωσε τ' ωραίο ταξίδι. «Χωρίς αυτήν δεν θα 'βγαίνες στον δρόμο.»

Στην ιστορική και πολιτική συγκυρία που διανύουμε, η απογοήτευση του κόσμου έχει αποδυναμώσει τον αγώνα για Γη και Ελευθερία. Γι' αυτό η επίθεση του Κεφαλαίου πάνω στη Φύση είναι τόσο σφοδρή. Κι εμείς λέμε, Δεν Πειράζει! Η αλλαγή είναι ο μόνος απαράβατος κανόνας της ύπαρξης στο Σύμπαν μας. Γι' αυτό κι εμείς, όλοι, τώρα ειδικά πρέπει να επιμείνουμε στον δρόμο αυτόν που έχουμε χαράξει, ακόμη κι αν νιώθουμε, ή είμαστε, πιο λίγοι απ' ότι θα θέλαμε. Μόνο εμείς μπορούμε να αλλάξουμε τα πράγματα. Αυτή είναι η δική μας Ιθάκη.

Από τη μεριά μας επιθυμούμε η Φωνή του Δάσους να γίνει η φωνή των κινήματων αυτών αλλά και ένας κόμβος ενημέρωσης, συνάντησης, και συνένωσης σε αυτό τον όμορφο αγώνα.

Σε αυτούς που αγωνίζονται απευθυνόμαστε και λέμε: **Ευτυχώς που υπάρχουντε.**

18 χρόνια η Σκύρος αντιστέκεται στην εγκατάσταση βιομηχανικών αιολικών σταθμών στο Όρος «Κόχυλας»

Η Σκύρος, από το 2005, αντιμετωπίζει το εφιαλτικό σενάριο της εγκατάστασης ενός γιγαντιαίου αιολικού σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) στο Όρος «Κόχυλας». Η επένδυση επιχειρείται να υλοποιηθεί σε εκτάσεις της Μονής Μεγίστης Λαύρας του Αγίου Όρους, ενώ μέρος της χρηματοδότησης (25%) προέρχεται από την Total Eren, η οποία επελέγη ως ανάδοχος περιβαλλοντικής αποκατάστασης στην καμένη Βόρεια Εύβοια!

Πριν από 18 χρόνια...

... η Ιερά Μονή Μεγίστης Λαύρας του Αγίου Όρους επέλεξε την Σκύρο για τη χωροθέτηση του μεγαλύτερου έργου που επιχειρήθηκε έως τότε σε αιγαιοπελαγίτικο νησί, με 9 αιολικούς σταθμούς και 111 ανεμογεννήτριες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, συνολικής ισχύος 333 MW, στη νότια Σκύρο στο όρος «Κόχυλας». Επενδυτές και μοναχοί έκαναν αίτηση στην Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) χωρίς να ενημερώσουν τις τοπικές αρχές, τους πολίτες και τους φορείς του νησιού. Ο Αγώνας την περίοδο αυτή ξεκινάει από την δημιουργία της «Ένωσης Πολιτών Σκύρου» με πρωταρχικό στόχο την ενημέρωση των κατοίκων. Η Δημοτική Αρχή, οι τοπικοί φορείς και οι κάτοικοι συστρατεύονται και ξεκινούν τις κινητοποιήσεις.

Η πρώτη νίκη των Σκυριανών ήρθε στις 25 Οκτωβρίου του 2013 όταν ο Υπουργός Περιβάλλοντος, κ. Μανιάτης, απέρριψε το έργο δηλώνοντας ότι «Δεν πρόκειται να υπογράψω την συγκεκριμένη άδεια χωρίς την σύμφωνη γνώμη της τοπικής κοινωνίας». Άλλη μια νίκη έρχεται το 2018 με την Υπουργική Απόφαση (ΥΑ) 51979/23-1- 2018 (ΦΕΚ 2Δ'/2018) για την προδιασφάλιση της προστασίας της περιοχής κατά την οποία απαγορεύεται η εγκατάσταση αιολικών σταθμών στις προστατευόμενες

Falco eleonorae, φωτογραφία του Γιώργου Κατσαδωράκη, Αρχείο Ορνιθολογικής

περιοχές. Την νομιμότητα και την ορθότητα της τεκμηρίωσης της πιο πάνω ΥΑ έχει επικυρώσει με την απόφαση υπ. αριθμ. 1690/2020 το Συμβούλιο της Επικρατείας η οποία έκρινε δίκαιη και επιτακτική την προστασία της βιοποικιλότητας της περιοχής έως την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος.

Ξανά στο προσκήνιο

Παρά και τις δικαστικές αποφάσεις, οι επενδυτές επανέρχονται, και στα τέλη του 2019 το έργο αδειοδοτείται από τη ΡΑΕ, σε μια πρωτοφανή απαξίωση της νομιμότητας. Αυτή τη φορά, η πρόταση συγχωνεύει τα επτά από τα εννέα Α/Π ουσιαστικά σε δύο, συνολικής ισχύος 333MW, και αποτελείται πλέον από περίπου 60 ανεμογεννήτριες των 5,6 MW η κάθε μία. Οι Σκυριανοί συσπειρώνονται ξανά.

Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Σκύρου στις 6 Απριλίου του 2020 σύσσωμη η Δημοτική Αρχή τάσσεται ενάντια στο επιχειρούμενο αυτό έργο. Γίνονται λαϊκές συνελεύσεις με τη συμμετοχή πλήθους πολιτών,

ενώ περιβαλλοντικές οργανώσεις εγγράφως προειδοποιούν για την καταστροφή που θα επέλθει σε μία προστατευόμενη περιοχή. Συγκεντρώνονται 3.000 φυσικές υπογραφές κατοίκων και φίλων της Σκύρου και 2.000 ηλεκτρονικές, αριθμός ρεκόρ που υποδεικνύει την μαζικότητα της αντίδρασης. Ξεκινούν για άλλη μια φορά οι νομικές κινήσεις, με την υποστήριξη του Δήμου Σκύρου. Σήμερα το έργο βρίσκεται στο στάδιο της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), με πολλές δημόσιες υπηρεσίες να γνωμοδοτούν αρνητικά τονίζοντας πως η κατασκευή του έργου θα προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημιά στα προστατευόμενα είδη και θα οδηγήσει σε ανεπανόρθωτη αλλοίωση του υψηλής αισθητικής αξίας του φυσικού τοπίου της προστατευόμενης περιοχής.

Παρόλα αυτά μεθοδεύεται από τους επενδυτές και το ΥΠΕΝ η υπαγωγή του έργου στο καθεστώς του υπέρτατου δημοσίου συμφέροντος, χρησιμοποιώντας τον Ευρωπαϊκό κανονισμό του Δεκεμβρίου 2022 για την επιτάχυνση της ανάπτυξης των ΑΠΕ. Και για πρώτη φορά στην Ελλάδα το ΥΠΕΝ επιτρέπει στον επενδυτή να προτείνει αντισταθμιστικά μέτρα για τα είδη που θα απειληθούν στην

Σκύρο... σε άλλα μέρη της Ελλάδας! Πρόκειται για κινήσεις που στερούνται νομιμότητας, επιστημονικής τεκμηρίωσης και ηθικής.

Και μια πρόσφατη εξέλιξη

Με απόφασή του το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο ενέκρινε στα μέσα Ιουνίου 2024 ύστερα από αυτοψία, την Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου. Η έγκριση αυτή προβλέπει την μετακίνηση μιας ανεμογεννήτριας κατά 100 μέτρα για να μην έχει άμεση οπτική επαφή με το Σπήλαιο του Μαερεί, η μείωση του ύψους του πυλώνα και της φτερωτής τεσσάρων ακόμη, η κατάργηση μίας που είναι πλησίον θέσης αρχαιολογικού ενδιαφέροντος στο οροπέδιο Βουκολίνας, η παρουσία εξειδικευμένου προσωπικού κατά τις εργασίες, και η διακοπή κάθε δραστηριότητας εκτός εντοπιστούν σπήλαια ή παλαιοντολογικά κατάλοιπα προκειμένου να γίνει έρευνα. Κατά τα άλλα, οι υπόλοιπες 53 ανεμογεννήτριες καθόλου δεν ενοχλούν την περιοχή, σύμφωνα με το ΚΑΣ.

Συνένωση των κινημάτων

Καθώς τα τελευταία χρόνια η επίθεση των βιομηχανικών εγκαταστάσεων ΑΠΕ στην Ελλάδα είναι ραγδαία, ο αγώνας της Σκύρου ενώνεται με συλλογικόπτες και κινήματα σε άλλες περιοχές της χώρας. Η Σκύρος ενώνει την φωνή της με την πολύπαθη Εύβοια, με κοινές εκδηλώσεις και δράσεις όπως η κινητοποίηση του Νοεμβρίου 2022 και το κλείσιμο της γέφυρας στην Χαλκίδα. Οι ίδιοι οι Σκυριανοί δηλώνουν: «**Δεν θα επιτρέψουμε την καταστροφή του τόπου μας από την λαίλαπα των ΑΠΕ. Δεν είμαστε ενάντιοι των ΑΠΕ, αντίθετα πιστεύουμε πως πρέπει να δοθούν κίνητρα σε επίπεδο Δήμων και κοινοτήτων για την ενεργειακή τους αυτονομία μέσα από την χρήση ΑΠΕ σε κλίμακα που αρμόζει σε κάθε τόπο. Δεν γίνεται η Σκύρος να καλείται να παράξει 75 φορές πάνω από τις ενεργειακές της ανάγκες, όταν οι ενεργειακές ανάγκες του νησιού είναι μόλις 4 MW!**

Είμαστε αποφασισμένοι, το έργο αυτό ΔΕΝ ΘΑ ΣΥΜΒΕΙ!».

Συντονιστικό Όργανο
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΓΩΝΑ ΣΚΥΡΟΥ,
www.skyrosindanger.gr

Στα Βουνά Κατοικούν

οι Θεοί

Το Όρος «Κόχυλας», το «Βουνό» των Σκυριανών (υψομ. 792 μ.), στη Νότια Σκύρο, έχει ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστασίας της Φύσης «Natura 2000» και αποτελεί «Τόπο Κοινοτικής Σημασίας» (ΤΚΣ), έκτασης 40.967 στρεμμάτων και «Ζώνη Ειδικής Προστασίας» (ΖΕΠ), έχει δε χαρακτηριστεί ως «Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά της Ελλάδος» (ΣΠΠΕ), και γειτνιάζει επίσης με την προστατευόμενη περιοχή «Νησίδες νήσου Σκύρου», έκτασης 4.660 στρεμμάτων). Και στις δύο αυτές ζώνες απαγορεύεται η εγκατάσταση ΑΣΠΗΕ λόγω της υψηλής οικολογικής αξίας της περιοχής. Είναι επίσης στις πρώτες θέσεις των 55 περιοχών που υποδεικνύονται από την μελέτη του Πανεπιστημίου των Ιωαννίνων «ROADLESS – Περιοχές άνευ δρόμων και βιώσιμης ανάπτυξης στην Ελλάδα». Η προστασία των «Περιοχών Άνευ Δρόμων» (ΠΑΔ) αλλά και των «Αδιτάρακτων Φυσικών Περιοχών» (ΑΦΠ) αποτελεί εξαγγελθείσα πολιτική του ΥΠΕΝ.

Ο Κόχυλας φιλοξενεί σημαντικούς οικοτόπους και προστατευόμενα είδη κλωρίδας, όπως σπάνια και προστατευόμενα ενδημικά φυτά καθώς και προστατευόμενα είδη πανίδας – μεταξύ αυτών και την μεγαλύτερη αποικία μαυροπετρίτη παγκοσμίως. Ταυτοχρόνως, αποτελεί το φυσικό βιότοπο του απειλούμενου με εξαφάνιση Σκυριανού αλόγου (Equus caballus skyriano).

Το εμβληματικό «Βουνό» των Σκυριανών διαχρονικά χρησιμοποιήθηκε ως βοσκότοπος και μελισσότοπος και ακόμα και σήμερα αποτελεί τον σημαντικότερο τόπο για την πρωτογενή παραγωγή του νησιού. Η περιοχή αποτελεί σημαντικό πόλο έλξης για οικοτουρισμό και τουρισμό ορνιθοπαράτηρησης και συγκεντρώνει επισκέπτες και ειδικούς με ερευνητικό ενδιαφέρον, τονώνοντας την οικονομία της Σκύρου.

ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΓΕΝΙΑ
Θ' ΑΦΗΣΟΥΜΕ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΟΥΝΟ
Η ΣΚΥΡΟΣ ΛΕΕΙ ΟΧΙ ΣΤΙΣ ΑΝΕΜΟΓΕΝΝΗΤΡΙΕΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΓΩΝΑ ΣΚΥΡΟΣ SOS

Γεια σου αγαπητέ Θανάση, Κατ' αρχάς σε καλωσορίζουμε στη «Φωνή Του Δάσους»! Σε ευχαριστούμε που ήσουν απ' τους πρώτους ανθρώπους που στήριξες αυτήν την πρωτοβουλία μας στα πρώτα της βήματα, που μας ενίσχυες μέσα από το ντοκιμαντέρ σου «Περί-ληψη», μετά τις καταστροφικές φωτιές στη Β. Εύβοια το καλοκαίρι του 2021, που ήταν και η αιτία που μας έσμιξε και μας κινητοποίησε. Και φυσικά για τη συμμετοχή σου στην περιβαλλοντική συναυλία στην Ερέτρια, τον Ιούλιο του 2023, με τη συμμετοχή πολλών συλλόγων από όλη την Εύβοια και τη Σκύρο.

▶ **Θανάσης Παπακωνσταντίνου**, τραγουδοποιός

«Τρέφω βαθιά εκτίμηση για όσες και όσους αγωνίζονται – πολλές φορές σε βάρος της προσωπικής τους ζωής»

▶ *Έχεις βοηθήσει ήδη στους αγώνες που δίνονται για την Εύβοια. Στο πλαίσιο αυτό έδωσες και την πολύ επιτυχημένη συναυλία στην Ερέτρια τον Ιούλιο του 2023. Τί ήταν αυτό που σε ώθησε να συμμετέχεις σε μια τέτοια πρωτοβουλία και γενικώς ποιος είναι ο λόγος που συχνά σε βλέπουμε να ενισχύεις αντίστοιχες πολιτικές πρωτοβουλίες;*
Τρέφω βαθιά εκτίμηση για όσες και όσους αγωνίζονται – πολλές φορές σε βάρος της προσωπικής τους ζωής – για έναν καλύτερο κόσμο και, όποτε μπορώ, στηρίζω σχετικές πρωτοβουλίες. Ειδικά δε για περιπτώσεις που έχουν να κάνουν με την καταστροφή της φύσης, δίνω μια προτεραιότητα γιατί, εδώ και χρόνια, με συγκλονίζει το γεγονός ότι κινούμαστε ως

ανθρώπινο είδος σαν υπνωτισμένοι προς τον γκρεμό. Δεν είναι τυχαίο, βέβαια, ότι έχω μεγαλώσει στην ύπαιθρο, συνεχίζω να ζω εκεί και έχω την ομορφιά της φύσης σαν στήριγμα στις αναποδιές που συναντάω στο δρόμο προς την ανυπαρξία.

▶ *Στην τελευταία συναυλία που έδωσες στα πλαίσια του «Χελμός Festival» ζήτησες από τους ακροατές να μην ανάβουν καπνογόνα γιατί στην σκέψη πως θα γίνει κάποιο ατύχημα και θα πάρει φωτιά το δάσος δεν μπορούσες να συγκεντρωθείς στην ερμηνεία των τραγουδιών. Ωστόσο οι συγκεκριμένοι ακροατές στο επόμενο τραγούδι και πάλι άναψαν καπνογόνα και μετά το πέρας του τραγουδιού το επισήμανες ξανά συμπληρώνοντας πως θα δώσουμε δικαίωμα στα νεοφιλελεύθερα κοράκια να μας κατηγορήσουν. Αυτήν την φορά το αίτημά σου έγινε σεβαστό. Πόσο ευαισθητοποιημένο βλέπεις τον κόσμο που έρχεται στις συναυλίες σου ως προς τα περιβαλλοντικά και τα κοινωνικά θέματα της Ελλάδος, αλλά και του υπόλοιπου κόσμου; Έχεις σκεφτεί ποτέ αυτοί οι χιλιάδες άνθρωποι που παρευρίσκονται σε μια συναυλία σου πώς θα μπορούσαν να φέρουν μια αλλαγή στην κοινωνία παρακινούμενοι από τα τραγούδια σου και από ένα μουσικό αντίκτυπο σε έναν όμορφο τόπο, είτε αυτός λέγεται Χελμός κοντά στα μαρτυρικά Καλάβρυτα, είτε «Νησί των ονείρων» στην πολύπαθη Εύβοια;*

Πολύ συχνά, μετά από τις συναυλίες, καθόμουν και συνομιλούσα με αρκετό κόσμο γιατί πιστεύω ότι έτσι ολοκληρώνεται η επικοινωνία που αναζητώ μέσα από τα τραγούδια, γειώνοντας τη θεαματική πλευρά της συναυλίας και καταργώντας τον μύθο που πάει να δημιουργηθεί. Απέκτησα λοιπόν, από πρώτο χέρι, γνώμη για την ποιότητα ενός τμήματος της νεολαίας – κυρίως – και αυτό μου έχει δώσει μια σχετική αισιοδοξία, ότι μπορεί να μην έχει χαθεί το παιχνίδι. Βέβαια, από την άλλη, αυτό αφορά τον μικρόκοσμο των συναυλιών μου και το δείγμα είναι μικρό. Δεν αποθαρρύνομαι. Τόσες και τόσες φορές στην Ιστορία, μικρές

ομάδες ξεκίνησαν μεγάλες αλλαγές και στην πορεία πλαισιώθηκαν από τους πολλούς.

▶ *Πόσο σημαντική είναι η προστασία της φύσης για τον σύγχρονο άνθρωπο και πώς πρέπει να αγωνιστούμε γι' αυτήν;*

Η ανθρώπινη δραστηριότητα, συνοδευόμενη από την απληστία, είναι αυτή που καταστρέφει τα σωθικά του πλανήτη μας. Φαίνεται ότι έχει ξεπεραστεί πια η δυνατότητα της φύσης να επουλώνει τις πληγές της. Ειδικά η πυρηνική ενέργεια και η πιθανότητα –πέρα από τα πυρηνικά εργοστάσια– να χρησιμοποιηθεί από παρανοϊκούς –και είναι πολλοί πια– αρχομανείς σε πολέμους, μπορεί να οδηγήσει, ανά πάσα στιγμή, στον αφανισμό. Άρα είναι αναγκαίο να δώσουμε τη μάχη, τόσο σε προσωπικό επίπεδο –μειώνοντας τις αντιφάσεις ανάμεσα στα λόγια και τις πράξεις μας, που μας προκαλεί, κυρίως, ο καταναλωτισμός– όσο και σε κοινωνικό, υποστηρίζοντας πολιτικές και οικολογικές ομάδες, που αντιλαμβάνονται την κρίσιμη κατάσταση και αντιδρούν.

▶ *Βλέπουμε σε όλη τη χώρα να επεκτείνονται Βιομηχανικού τύπου ΑΠΕ με ταυτόχρονη καταστροφή του φυσικού τοπίου και γενικότερα του περιβάλλοντος. Πόσο «πράσινη» είναι αυτή η «ανάπτυξη»;*

Το θέμα είναι δύσκολο. Τυχαίνει να έχω σπουδάσει και μηχανολόγος μηχανικός, οπότε η άποψή μου έχει «μαγαριστεί» και από αυτό το γεγονός. Αρχικά να πω ότι δεν

πρέπει απλώς να αντιδρούμε όταν πάει να γίνει μια εκμετάλλευση του φυσικού τοπίου της περιοχής μας από εγκατάσταση ΑΠΕ αλλά θα πρέπει να προτείνουμε και πώς θα λυθεί συνολικά το ενεργειακό πρόβλημα, έχοντας στο νου μας τις περιοχές εκείνες που ήδη πλήττονται (π.χ. η Πτολεμαΐδα) για να μπορούμε να έχουμε την ενέργεια που χρειαζόμαστε. Προσωπική μου άποψη είναι ότι μπορούν να εφαρμοστούν ΑΠΕ, όχι από εταιρείες που έχουν σαν σκοπό το κέρδος, αλλά από τις τοπικές κοινωνίες, συνεταιριστικά και για κάλυψη των δικών τους αναγκών. Με σεβασμό στο περιβάλλον, σε συνεργασία με οικολογικές οργανώσεις και επιστήμονες που δεν είναι υποχείρια του συστήματος.

▶ *Ποιος ήταν ο λόγος που σε ώθησε να δημιουργήσεις το τελευταίο σου ντοκιμαντέρ «Περί-ληψη»;*

Η αγάπη μου για τη φύση και τη μουσική και η αίσθησή μου ότι και οι δύο εκφράζουν την ουσία του κόσμου, προκύπτοντας από την άλογη θέληση του σύμπαντος να υπάρξει. Αυτό θέλει πολύ περισσότερη κουβέντα, κάποια ψήγματα υπάρχουν στο μουσικό ντοκιμαντέρ «Περί-ληψη». Αν ποτέ βρεθώ κατ' ιδίαν με κάποιον από τους αναγνώστες –και το επιθυμεί– μπορώ να κουβεντιάσω πιο αναλυτικά γι' αυτό.

▶ *Στο ντοκιμαντέρ αυτό ανέφερες πώς έχεις φτάσει «στην Απόγνωση με άλφα κεφαλαίο». Κι όμως συνεχίζεις κι αγωνίζεσαι. Τι*

συνέντευξη > η φωνή του δάσους

Σ' αυτό τ' αδιανόητο σφαγείο –κάθε μέρα– που μπρος από τα μάτια μου περνά, τα βρίσκω τα κουράγια μου στις ομορφιές του κόσμου. Δεν λέω πάσο εύκολα ξανά

Θα έλεγες σε όσους βιώνουν αυτούς τους χαλεπούς καιρούς μια παρόμοια απόγνωση; Θα τα καταφέρει η ομορφιά να σώσει τον κόσμο;

Έχω στα σκαριά μια δισκογραφική δουλειά με λαϊκότερα τραγούδια. Στο ρεφρέν ενός από αυτά τα τραγούδια λέω: «Σ' αυτό τ' αδιανόητο σφαγείο –κάθε μέρα– που μπρος από τα μάτια μου περνά, τα βρίσκω τα κουράγια μου στις ομορφιές του κόσμου. Δεν λέω πάσο εύκολα ξανά». Δεν ξέρω αν η ομορφιά θα καταφέρει να σώσει τον κόσμο, σίγουρα όμως μας δίνει κουράγιο να κρατηθούμε.

> Ποιος πιστεύεις ότι είναι ο ρόλος της τέχνης και του καλλιτέχνη στα κοινωνικά θέματα; Ποια σχέση διακρίνεις μεταξύ των σημερινών καλλιτεχνών και της ελληνικής κοινωνίας;

Θα τα ξεχωρίσω γιατί –για μένα– είναι και ξεχωριστά (η τέχνη και ο καλλιτέχνης). Η τέχνη –με κορυφαία περίπτωση τη μουσική– μπορεί, σε ατομικό επίπεδο, να αλλάξει έναν άνθρωπο γιατί –αν υπάρχει μέσα του το πρόσφορο έδαφος– τον οδηγεί σε στοχασμό πάνω στην ανθρώπινη κατάσταση. Δεν χρειάζεται να είναι στρα-

τευμένη τέχνη, προσωπικά δεν με ψήνει αυτό το είδος. Σε επίπεδο μαζικό όμως, είναι αδύναμη στο να παράγει κοινωνικά και πολιτικά αποτελέσματα. Είναι βραδυφλεγής, όπως και η παιδεία. Πρέπει να περάσουν χρόνια για να ανθίσουν –και αν– οι σπόροι της. Ο καλλιτέχνης, από την άλλη μεριά, δεν πρέπει να κουβαλάει στην πλάτη του κανένα ρόλο, πρέπει να είναι ο εαυτός του, να είναι δηλαδή αυθεντικός και, επίσης, να μην μανιπουλάρει τον κόσμο, που αγαπάει το έργο του. Μην κάνετε το λάθος να περιμένετε από τους καλλιτέχνες να αλλάξουν τον κόσμο. Λίγοι φασίστες ήταν σημαντικοί δημιουργοί;

> Πριν λίγες μέρες ο Σταύρος Ξαρχάκος ανακοίνωσε την ακύρωση της συναυλίας του στο Ρέθυμνο όταν έμαθε πως χορηγός της συναυλίας ήταν η ΤΕΡΝΑ. Σε μία εποχή που τέτοιες κινήσεις σπανίζουν και είναι στην μόδα μια απολιτική στάση στα πράγματα και η στρατευμένη τέχνη αποφεύγεται, εσύ πώς τα βλέπεις τα πράγματα;

Θα σας απογοητεύσω. Η τέχνη υποβιβάζεται όταν γίνεται στρατευμένη, γιατί ο στρατευμένος δημιουργός βάζει

πιο πάνω από την τέχνη την ιδεολογία, πράγμα που αποδυναμώνει το δημιουργήμα που παράγει. Άμα με συγκλονίζει ένα έργο τέχνης, αυτό μου αρκεί και δεν δίνω δεκάρα για τον δημιουργό. Όπως έχω πει και άλλες φορές, όσο πιο σημαντικό είναι το έργο, τόσο λιγότερη ανάγκη έχει τον δημιουργό του. Για το συγκεκριμένο θέμα με τον Ξαρχάκο, καλά έκανε, εφ' όσον ερχόταν αυτή η χορηγία σε αντίθεση με τις πεποιθήσεις του. Αλλά εδώ δεν μιλάμε για το κομβικό σημείο της δημιουργίας που είναι η γέννηση –η οποία είναι ατομική ή ολιγομελής διαδικασία και στην οποία αναφέρομαι εγώ– αλλά μια αναπαραγωγή, με τη συμμετοχή ενός κοινωνικού υποσυνόλου, όπου είναι λογικό να εμφανίζονται και κοινωνικές ευαισθησίες και ζυμώσεις.

> Δήλωσες τη θέλησή σου να σταματήσεις τις συναυλίες. Μπορεί αυτό να μας θλίβει, αλλά αυτή είναι η επιθυμία σου και είναι απολύτως σεβαστή. Θέλεις να μοιραστείς μαζί μας κάποιες σκέψεις σου γύρω από αυτήν την απόφαση;

Θέλω χρόνο για να ετοιμάσω νέα έργα, να επανακυκλοφορήσω και όσα από το παρελθόν δεν υπάρχουν στην αγορά, θέλω

χρόνο για τους κοντινούς μου ανθρώπους, αισθάνομαι επίσης ότι, αν κάνω στην άκρη, θα «ανασάνει» –κατά το μεριδίό μου– η νέα δημιουργία που παλεύει να βρει το χώρο της στην ελληνική πραγματικότητα.

> Με λίγες λέξεις πώς θα περιέγραψες το απόσταγμα που σου άφησαν οι συναυλίες σου και η επικοινωνία με τον κόσμο όλα αυτά τα χρόνια ;

Και όμως, μπορεί μια συναυλία να οδηγήσει στη μέθεξη.

> Η επαφή σου με τον κόσμο μέσω των τραγουδιών τι σου έχει προσφέρει ως τώρα; Πόσο σημαντική είναι για την ψυχή ενός δημιουργού;

Μου δώρισε βαθιά συναισθήματα και την αίσθηση ότι υπάρχει κοινός τόπος.

> Πόσο σημαντικό ρόλο παίζει για την έμπνευσή σου το γεγονός ότι ζεις σε ένα χωριό της Αγιάς;

Τα εσωτερικά τοπία είναι αυτά που έχουν μεγαλύτερη σημασία για την έμπνευση.

> Όπως φυλλορροούν τα δέντρα τον χειμώνα έτσι και τα χωριά

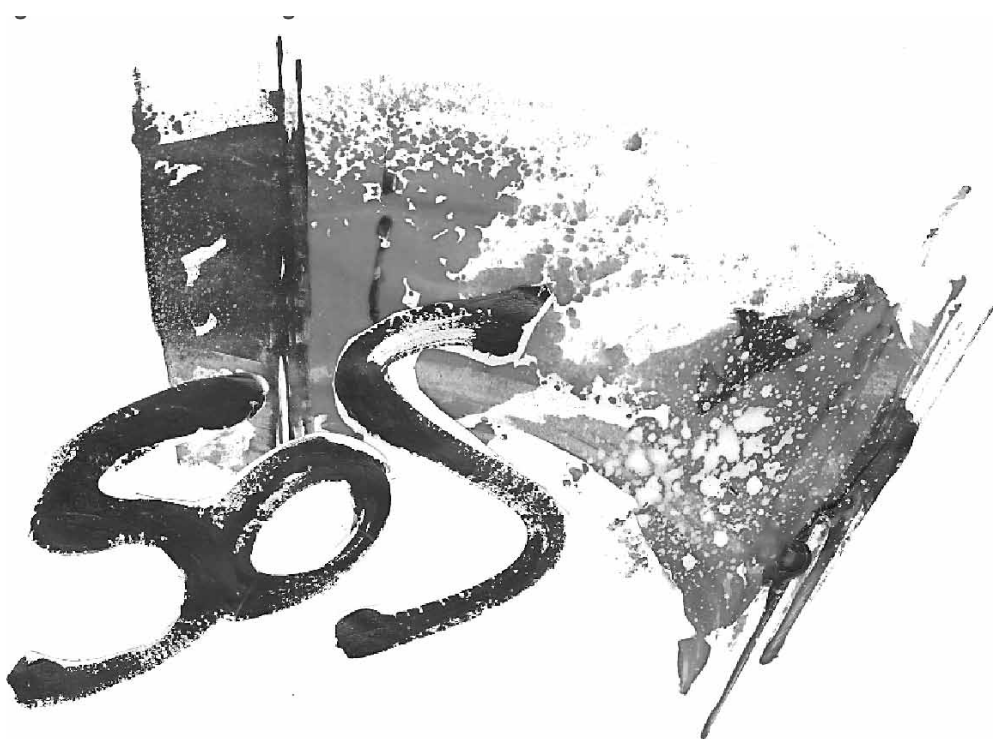
χάνουν τους κατοίκους τους. Η αγροτιά χάνεται κι αυτή μαζί με τις καλλιέργειες. Πιστεύεις πως υπάρχει κάτι που μπορεί να γίνει για αυτό;

Να φύγει κόσμος από τις μεγάλες πόλεις (ειδικά την Αθήνα, όπου συναντάμε τον μισό πληθυσμό της χώρας), κόντρα στα εμπόδια που βάζει η κεντρική εξουσία, να μεταδώσουν και στις μικρές κοινωνίες της υπαίθρου την μεγαλύτερη ευαισθησία που έχουν αναπτύξει απέναντι στην καταστροφή του περιβάλλοντος, να ασχοληθούν περισσότερο με τον πρωτογενή τομέα και όχι μόνο με παροχή υπηρεσιών (γιατί πάμε μονόπατα), να συνυπάρξουν σε μικρές κοινωνικές ομάδες, όπου μπορεί να ανθίσει πιο εύκολα η αλληλεγγύη και να αποφορτιστεί το άγχος του σύγχρονου ανθρώπου.

> Ποια είναι τα μελλοντικά σου σχέδια για την τέχνη; Φαντάζεσαι με κάποιον τρόπο την επιστροφή σου στους συναυλιακούς χώρους στο μέλλον;

Είμαι διστακτικός όταν είναι να κάνω σχέδια, θα δείξει.

> Ευχαριστούμε!

Ημέρα Περιβάλλοντος 2024:

Δεν γιορτάζουμε.

Στέλνουμε σήμα κινδύνου...

Με αφορμή την Ημέρα Περιβάλλοντος 2024, το Επιμελητήριο Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας κάλεσε φορείς, ομάδες και συλλογικότητες από όλη την Ελλάδα σε συντονισμένη δράση με κεντρικό σύνθημα:

Ημέρα Περιβάλλοντος 2024. Δεν γιορτάζουμε. Στέλνουμε σήμα κινδύνου...

Για τις θάλασσές μας, που μετατρέπονται σε βιομηχανικές ζώνες για εξορύξεις υδρογονανθράκων, υπεράκτια αιολικά πάρκα και εντατικές υδατοκαλλιέργειες.

Για τις ακτές μας, τα 16.000 χιλιόμετρα της ακτογραμμής μας που καταπατώνται με μανία, μόνο 198 παραλίες χαρακτηρίζονται ελεύθερες, οι υπόλοιπες γίνονται οικονομικά απρόσιτες για τους περισσότερους και κάποιες γίνονται κλειστές και απροσπέλαστες για όλους, αν το επιθυμούν οι επενδυτές που τις εκμεταλλεύονται.

Για τα βουνά μας, που αντί για δάση σκεπάζονται με ανεμογεννήτριες και φωτοβολταϊκά.

Για τα δάση μας, που καίγονται και «αξιοποιούνται» αντί να αναδασωθούν.

Για τα ποτάμια και τα ρέματα που ρυπαίνονται, μπάζονται και φράζονται και ύστερα θρηνούμε για την πλημμύρα και την καταστροφή.

Για τα νησιά μας, που βουλιάζουν από τον υπερτουρισμό, καταπνίγοντας την ομορφιά, τη φυσιογνωμία, τον τρόπο ζωής, τον πολιτισμό αιώνων.

Για τις πόλεις, που γίνονται αβίωτες για τους κατοίκους τους.

Για το νερό, που από δημόσιο αγαθό μετατρέπεται σε εμπορεύσιμο προϊόν.

Για τα άγρια ζώα και πουλιά, που εξοντώνονται μαζί με το φυσικό τους περιβάλλον, αλλά και για τα ήμερα που βασανίζονται στο όνομα της αφθονίας, της έρευνας ή της ψυχαγωγίας.

Για την κλιματική κρίση, που πολεμάμε με τρόπο παράλογο εξοντώνοντας στο όνομά της κάθε φυσικό μας σύμμαχο στην αντιμετώπισή της - δάση, θαλάσσιες ποσειδωνίες, βιοποικιλότητα, ελεύθερη γη.

Για τα δηλητήρια που πίνουμε και τρώμε, ανήμποροι να κάνουμε αλλιώς

Για τη γεωργική γη και τα βοσκοτόπια, τους αγρότες, τους ψαράδες, τους μελισσοκόμους και όλους εκείνους που παράγουν τον αληθινό πλούτο της χώρας.

Στο όνομα μιας ανάπτυξης χωρίς όρια, χωρίς προοπτική και οφέλη για τους πολλούς και χωρίς έλεος για τη φύση, αυτό είναι σήμερα το τοπίο της ζωής μας. **«Το τοπίο είναι η προβολή της ψυχής ενός λαού πάνω στην ύλη»,** είπε κάποτε ο Ελύτης. **Σήμερα καταστρέφεται μαζί με την ψυχή μας.**

Η ανταπόκριση όσων ενδιαφέρονται για τον Άνθρωπο και τη Φύση σε όλη την Ελλάδα ήταν μεγάλη και ενθαρρυντική για τους δύσκολους αγώνες που έρχονται...

Οι παράλληλες δράσεις αναρτήθηκαν σε ψηφιακό χάρτη:

periballon-biosimotita (arcgis.com)

Πλήρες link:

<https://periballon-biosimotita-geoaparcgis.hub.arcgis.com/>

Σαντορίνη S.O.S.:

Οσοι πιστεύουν ότι τα ελληνικά νησιά μας και το μοναδικό φυσικό περιβάλλον τους αντιμετωπίζονται με περισσότερο σεβασμό, σε σχέση με την υπόλοιπη ελληνική ύπαιθρο, επειδή αποτελούν την βιτρίνα μας στην τουριστική αγορά, απατώνται! Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι αυτό της Σαντορίνης.

Το τελευταίο διάστημα όλο και πληθαίνουν οι φωνές που φωνάζουν SOS για την Σαντορίνη. Και αυτό διότι λόγω του υπερτουρισμού, το νησί φτάνει ή και ξεπερνάει τα όριά του. Πολλά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το νησί: το ναυάγιο του Sea Diamond, η διαχείριση τόνων απορριμμάτων που παράγονται κάθε μέρα, η αλόγιστη δόμηση, η απώλεια της παραδοσιακής ταυτότητας του νησιού, η υπερκατανάλωση ηλεκτρισμού και υδάτινων πόρων, η έλλειψη στέγασης των δημοσίων υπαλλήλων, η υποστελέχωση του νοσοκομείου, η απώλεια ελεύθερων χώρων και πολλά ακόμα.

Απορρίμματα στην καλντέρα

Ο κ. Χριστόφορος Ασιμής, ζωγράφος και πρόεδρος της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Πολιτισμού του Δήμου Θήρας, του οποίου το σπίτι και η γκαλερί γειτνιάζουν με τον ΧΑΔΑ του νησιού, τονίζει ότι η κατάσταση με τα απορρίμματα έχει φτάσει στο απροχώρητο. Ο ΧΑΔΑ της Σαντορίνης, ο οποίος βρίσκεται δίπλα στην πρωτεύουσα Φηρά και βλέπει την διάσπαση καλντέρα, έχει από καιρό κορεστεί. Οι διαδικασίες για να υπάρξει μια ενδιαμέσωση λύση ώστε να προχωρήσει η δημιουργία ΧΥΤΥ είναι χρονοβόρες ενώ η καλντέρα βλάπτεται ανεπανόρθωτα.

Στρατηγικές Επενδύσεις και Ξενοδοχειακές μονάδες στη Βλυχάδα

Ο κ. Ασιμής συνεχίζει: «Ένα ακόμα βασικό πρόβλημα της Σαντορίνης είναι οι λεγόμενες στρατηγικές επενδύσεις. Για παράδειγμα, δρομολογείται μία στρατηγική επένδυση στην Βλυχάδα από την εταιρεία ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΓΗ ΑΕ, συμφερόντων Ιωάννη Βάλβη, σε μια περιοχή ιδιαίτερου κάλλους, όπου προγραμματίζεται η ανέγερση ξενοδοχείου 5+ αστέρων συνολικής δυναμικότητας 166 κλινών με SPA 2.500 τμ και 83 πισίνες σε έκταση 110 στρεμμάτων! Τα νούμερα είναι τεράστια για την Σαντορίνη, ένα άνυδρο νησί έκτασης μόλις 67 τετραγωνικών χιλιομέτρων με καταπληκτική φυσική ομορφιά, χάρη στην οποία έγινε κάποτε τουριστικός προορισμός. Τέτοιες επενδύσεις αλλοιώνουν ανεπανόρθωτα το τοπίο. Ο Δήμαρχος θα έπρεπε να έχει τον πρώτο λόγο και να μην λαμβάνονται αυτές οι αποφάσεις ερήμην του ίδιου, του λαού που τον ψήφισε και της πολεοδομίας.

Δεν γίνεται να εκδίδονται τέτοιες άδειες εκτός Σαντορίνης. Σε λίγο όπως πάμε θα βγαίνουν και άδειες από την ΕΕ!»

Για το συγκεκριμένο θέμα, η κα Μαρία Αργυρού, επικεφαλής της Λαϊκής Συσπείρωσης Θήρας, προσθέτει: «Ο στόχος των στρατηγικών επενδύσεων είναι να αρπάξουν οι διάφοροι επενδυτές και τα τελευταία εναπομείναντα αδόμητα τμήματα, παρακάμπτοντας τις αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας, ακόμα και την ίδια την Δημοτική Αρχή σε κάποιες περιπτώσεις» και προσθέτει ότι πέρα από το αλισβερσί με τους ιδιώτες ιδιοκτήτες στο παιχνίδι έχει μπει και η εκκλησία Ορθόδοξη και Καθολική, σε ιδιοκτησίες των οποίων αυτή την στιγμή αποπερατώνονται εμπορικό κέντρο και μεγάλα ξενοδοχεία.

Συνεχίζοντας τονίζει: «Το θέμα είναι ότι, παρά τις αντιρρήσεις τοπικών φορέων, Δημοτικών Αρχών κ.λπ. για μεγάλες στρατηγικές επενδύσεις στη μικρή σε έκταση Σαντορίνη, οι άδειες εκδίδονται απευθείας από τα υπουργεία με την θετική εισήγηση του Περιφερειακού Συμβουλίου. Παράδειγμα η Μύκονος, που παρά την παρουσία του Δημάρχου σε συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου για να διατυπώσει την αντίθεση των φορέων του νησιού του σε μεγάλη ξενοδοχειακή μονάδα, το Συμβούλιο έδωσε την έγκρισή του.

Η πολιτεία οφείλει να ελέγχει τις διαδικασίες και να μην επιτρέπει ο καθένας να κάνει ό,τι θέλει και να υπάρχει διαφορετική αντιμετώπιση ανάλογα με το ποιος είναι, άλλους να συλλαμβάνουν και σε άλλους να κάνουν τα στραβά μάτια όπως με αυτό που έχει συμβεί εδώ και 2-3 χρόνια στην Κολάδα της Περίσσης, μέσα στην παραλία της οποίας ο άλλος έχει κτίσει 6 σουίτες.

Ευθύνες μεγάλες έχει η πολιτεία, η οποία προκλητικά αφήνει την Υπηρεσία Δόμησης της Σαντορίνης υποστελεχωμένη με 1-2 μόνο μηχανικούς όταν στην αρμοδιότητά της ανήκουν και τα νησιά Θηρασιά, Ίος, Ανάφη, Σίκινος και Φολέγανδρος. Δείτε τι γίνεται στην Ίο. Πάνω από το 45% της έκτασής της έχει αγοραστεί από επενδυτή, ο οποίος ανενόχλητος έχει κατασπαράξει το νησί, διανοίγοντας παράνομα δρόμους, καταστρέφοντας το φυσικό τοπίο του νησιού και μετατρέποντας το σε προορισμό άλλης ηπείρου».

Στις απειλές που δέχεται η Βλυχάδα από την στρατηγική επένδυση και από ακόμα μια ξενοδοχειακή μονάδα υπό κατασκευή που έχει σταματήσει λόγω προσφυγών, αναφέρεται και άρθρο των δημοσιογράφων Χαρά Καπότου και Τάσο Τέλλογλου, από τις Βιώσιμες Κυκλάδες. «Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για το τι συμβαίνει παντού στην Ελλάδα αυτή την στιγμή είναι το ακόλουθο. Αναβλήθηκε τον Απρίλιο η εκδίκαση από το ΣτΕ δύο προσφυγών της

Σαντορίνη » η φωνή του δάσους

Πώς αντιμετωπίζονται οι τουριστικοί προορισμοί Το παράδειγμα της Σαντορίνης

► Γράφουν οι: **Νίκος Ψαρρός - Καρολίνα Ρικάκη**

ξενοδοχειακής επιχείρησης ΜΑΡΜΑΡΙ Α.Ε., συμφερόντων Μεταξά, εναντίον αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά με τις οποίες ακυρωνόταν η οικοδομική άδεια της μεγάλης ξενοδοχειακής μονάδας της στη Βλυχάδα. Την υπόθεση έχει φέρει στα δικαστήρια η Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού (ΕΛΛΕΤ). Αν δεν αναβαλλόταν η διαδικασία, το Ε΄ τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας θα αντιμετώπιζε μια πρωτόγνωρη κατάσταση. Θα έπρεπε να κρίνει αν η πράξη της διοίκησης – η οποία κρίθηκε παράνομη από άλλο δικαστικό σχηματισμό – είναι παράνομη, ενώ η κυβέρνηση ετοιμάζεται να νομιμοποιήσει εκείνα που το διοικητικό Εφετείο είχε κρίνει παράνομα.

Σε λίγο καιρό η Βλυχάδα δεν θα είναι αυτή που ήξεραν μέχρι σήμερα οι κάτοικοί της. Ένα γεωλογικό φαινόμενο εξαφανίζεται από το μπετόν και τις πλίνθες των δύο επενδύσεων, αλλάζοντας για πάντα την περιοχή.»

Sea Diamond - Ένα

Περιβαλλοντικό Έγκλημα 17 ετών

Οι κίνδυνοι όμως που αντιμετωπίζει το περιβάλλον δεν περιορίζονται μόνο στα χερσαία οικοσυστήματα. Πριν 17 χρόνια το κρουαζιερόπλοιο Sea Diamond της Κυπριακής εταιρείας LOUIS CRUISES (νυν CELESTIAL CRUISES) ναυάγησε και βυθίστηκε στην Καλντέρα της Σαντορίνης. Από μηχανική βλάβη και κακούς χειρισμούς του καπετάνιου το πλοίο προσέκρουσε μέρα μεσημέρι σε ύφαλο και βυθίστηκε αβοήθητο μετά από 14 ώρες. Σύμφωνα με τον κ. Λουκά Λυγνό, από την Συντονιστική Επιτροπή Πολιτών για την ανέλκυση του ναυαγίου του Sea Diamond, «το ναυάγιο αφέθηκε να βυθίζεται στη θάλασσά μας, μια κινητή πόλη που ξόδευε πολλαπλάσιες ποσότητες υλικών από μια πόλη 2.000 κατοίκων. Δεκάδες τόνοι λιπαντικών και λάδια μηχανής, εκατοντάδες κιλά ανόδια που περιέχουν βαρέα

μέταλλα όπως μόλυβδος, κάδμιο και ψευδάργυρο, χιλιάδες μέτρα καλωδιώσεων που περιέχουν χαλκό, εκατοντάδες λίτρα ηλεκτρολύτη στις μπαταρίες του πλοίου που περιέχουν ισχυρά οξέα, μόλυβδος και κάδμιο, υδραυλικά υγρά, ψυκτικά υγρά, χρώματα, αντισκωρικά, σταθεροποιητές βαφών, βρωμιούχες επιβραδυντικές χημικές ενώσεις, ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, καθαριστικά (χλωρίνες), οικιακά απορρίμματα, υγρά λύματα, και εκατοντάδες τόνοι μαζούτ στις δεξαμενές του πλοίου. Όλα αυτά μαζί, συνθέτουν ένα μεγάλο τοξικό κοκτέιλ επικίνδυνων υλικών που βαθμιαία υποβαθμίζουν και ρυπαίνουν καθημερινά τη θάλασσα της δημοφιλέστερης καλντέρας του πλανήτη. Μία περιοχή NATURA 2000, μία περιοχή που αποτελεί παγκοσμίως την βιτρίνα της τουριστικής βιομηχανίας τη χώρας μας. Από τότε πέρασαν 17 χρόνια αδράνειας, αδιαφορίας και υποκρισίας πώς τάχα κάποιον νοιάζονται και ενδιαφέρονται να απαλλάξουν το φυσικό περιβάλλον της Σαντορίνης από αυτή την τοξική βόμβα.

Μάταια όμως. Το ναυάγιο του Sea Diamond αποτελεί άλλη μία ΝΤΡΟΠΗ για την πολιτεία που αδρανεύει και δεν εφαρμόζει τη νομοθεσία! Άλλη μία ΝΤΡΟΠΗ για την εκτελεστική εξουσία που αποτυγχάνει εδώ και 17 χρόνια να κάνει το αυτονόητο: δηλαδή να καλέσει και να υποχρεώσει τον πλοιοκτήτη και τον ασφαλιστικό του οργανισμό να πληρώσει για την ανέλκυση του ναυαγίου, όπως προστάζει ο νόμος 2881/2001 και το άρθρο 24 του Ελληνικού Συντάγματος. «Ο Ρυπαίνων Πληρώνει».

Σήμερα λοιπόν, το ναυάγιο του Sea Diamond συνεχίζει να ρυπαίνει τη δημοφιλέστερη καλντέρα της Μεσογείου και ο Δήμος Θήρας μαζί με κατοίκους του νησιού διεκδικούν την ανέλκυση και απομάκρυνσή του μέσω της Ελληνικής Δικαιοσύνης, αφού η Πολιτεία δια των αρμοδίων υπηρεσιών της, αρνείται να εφαρμόσει τους

νόμους και να εκτελέσει τα καθήκοντά της απέναντι στον πολίτη και το φυσικό περιβάλλον που έχει καθήκον να προστατεύσει. Φτάνουν πια τα εγκλήματα στη χώρα μας. Είναι ανεπίτρεπτο να τα αφήνουμε να συμβαίνουν και έπειτα να τα ονομάζουμε ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ, αναζητώντας για χρόνια τους ενόχους που συχνά μένουν ατιμώρητοι! Τείνουμε να μηδενίσουμε πλέον την αξία της Ανθρώπινης Ζωής! Τείνουμε να καταρρακώσουμε την εμπιστοσύνη των πολιτών απέναντι στο κράτος. Κοντεύουμε να χάσουμε πλέον την αίσθηση προστασίας από το σύνταγμα και τους νόμους του κράτους».

Η κατάσταση των βυθών

Ο κ. Δημήτρης Καμπανός, από την Dive in Action που οργανώνει καθαρισμούς στο βυθό της Σαντορίνης και άλλων νησιών επισημαίνει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την θαλάσσια ρύπανση, σε τουριστικές περιοχές όπως η Σαντορίνη με την ιδιαιτερότητα της Καλντέρας, ως κλειστής θαλάσσιας νηπαιστειακής περιοχής. «Η συνεχώς αυξανόμενη τουριστική δραστηριότητα πολλαπλασιάζει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα στους βυθούς, με απορρίμματα που δύσκολα ανελκύνονται λόγω του μεγάλου βάθους της Καλντέρας. Τα απορρίμματα που καταγράφονται είναι σε ποσοστό 80% πλαστικά μιας χρήσης και άλλα είδη καθημερινής χρήσης κυρίως πλαστικές συσκευασίες, ενώ πολλές αποθέσεις αφορούν σε φερτά που ταξιδεύουν στην επιφάνεια με ρεύματα.

Επίσης από την αλματώδη αύξηση του αριθμού των δρομολογίων των ταχύπλων επιβατικών πλοίων και την υπερβολική ταχύτητα που αυτά αναπτύσσουν, κατά τις προσεγγίσεις τους στο λιμάνι του Αθηνιού, επηρεάζονται τόσο η δομή της ακτογραμμής όσο και η υποθαλάσσια χλωρίδα και πανίδα.

Με ταχύτητες που αγγίζουν τα 35-40 μίλια την

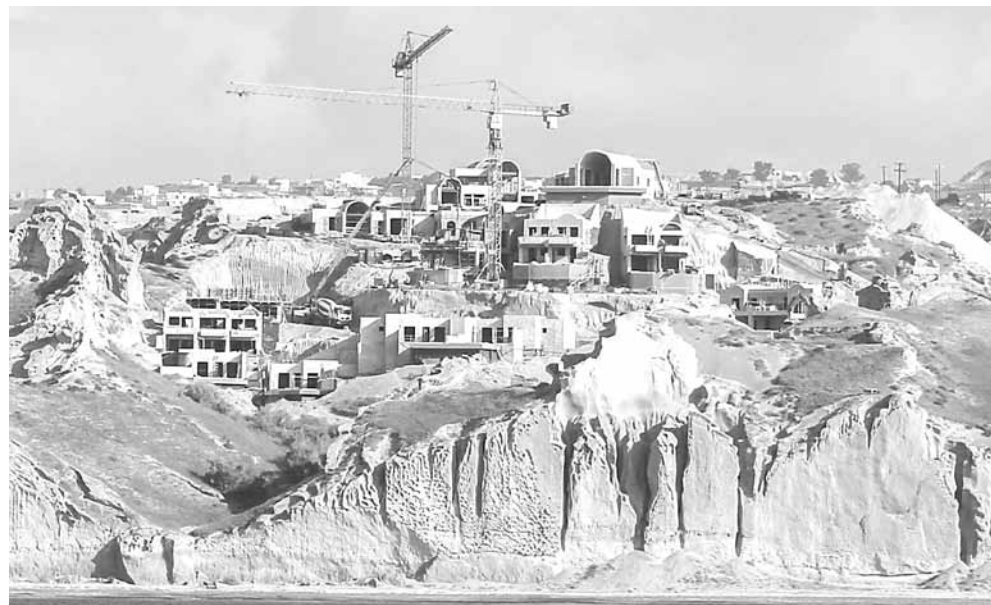
ώρα, δημιουργούνται μεγάλα τεχνητά κύματα, που φτάνουν με ορμή στις ακτές της Καλντέρας και αναταράσσουν το ίζημα του βυθού που καλύπτει ως νέφος, για πολλές ώρες στη διάρκεια της ημέρας, το προστατευόμενο είδος του θαλάσσιου φυτού της Ποσειδωνίας.

Η Ποσειδωνία θεωρείται πνεύμονας της Μεσογείου, συμβάλλοντας τόσο στην υψηλή παραγωγή οξυγόνου όσο και στην προστασία και ανάπτυξη σημαντικών θαλάσσιων οργανισμών και νεαρών ψαριών.»

Υποστελέχωση του Νοσοκομείου

Τέλος, η κα Μαρία Αργυρού περιέγραψε και την τραγική υποστελέχωση του Νοσοκομείου Θήρας. «Για το Νοσοκομείο μπορώ να πω ότι είναι διαγεγραμμένη η τύχη του. Μπήκαμε στο καλοκαίρι και αδυνατεί να καλύψει όχι μόνο τις ανάγκες των μονίμων κατοίκων αλλά και των χιλιάδων επισκεπτών του. Δεν υπάρχει εδώ και χρόνια παθολόγος, απουσιάζει μικροβιολόγος, καρδιολόγος, ακτινολόγος. Οι μικροβιολογικές εξετάσεις υπογράφονται από χειρουργό ενώ στα επείγοντα εξυπηρετούν οι αγροτικοί γιατροί, που θα έπρεπε να υπηρετούν στα περιφερειακά ιατρεία. Η πρωτοβάθμια περίθαλψη έχει παύσει να υπάρχει εδώ και χρόνια. Προ ημερών, θύμα της τραγικής υποστελέχωσης του νοσοκομείου ήταν και ένας 42χρονος τραυματιοφορέας που υπηρετούσε στο νοσοκομείο και που τελικά έχασε τη ζωή του. Και να σημειωθεί εδώ ότι δεν είναι λίγες οι φορές που αγροτικοί από τη Σαντορίνη μεταφέρονται και σε άλλα νησιά της επαρχίας για να καλύψουν τα εκεί κενά ενώ επίσης καλούνται στο νοσοκομείο και ιδιώτες γιατροί, προκειμένου να αντιμετωπίσουν περιστατικά που αδυνατούν να εξυπηρετήσουν οι αγροτικοί γιατροί.

Σε ερώτηση του ΚΚΕ στη Βουλή η απάντηση του υφυπουργού ήταν ότι το νοσοκομείο είναι στελεχωμένο περισσότερο από κάθε άλλη φορά».

η φωνή του δάσους ▶ Κρήτη – Εύβοια

Η Κρήτη που αγωνίζεται

Η ενημέρωση αυτή αφορά στις επιπτώσεις που θα έχουν τα έργα εγκατάστασης 4 αιολικών πάρκων συνολικής ισχύος 168 MW στους δήμους Ηρακλείου, Γόρτυνας, Αρχανών – Αστερουσίων, Μινώα Πεδιάδας, Οροπεδίου Λασιθίου και Βιάννου που αφορά τις θέσεις Αυγερινός, Μονοδένδρι, Σαρακλήνου – Αφέντη – Κάμπιο και Μουτσούνα

Τούμπα – Βιργιωμένον. Το έργο αυτό βρίσκεται υπό καθεστώς άδειας παραγωγής και είναι συμφερόντων της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ.

Οι εργασίες εγκατάστασης θα επιφέρουν μόνιμες αλλοιώσεις στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής, αλλοτρίωση του τρόπου ζωής των κατοίκων και επιβάρυνση σε πολλούς τομείς της καθημερινής ζωής.

Στο πρακτικό κομμάτι, επειδή τα χωριά της περιοχής βασίζονται στον πρωτογενή τομέα παραγωγής, οι κάτοικοι θα υποστούν μείωση των εισοδημάτων τους καθώς θα επηρεαστούν όλοι οι τομείς αγροτικής και κτηνοτροφικής παραγωγής.

Εάν είσαι αγρότης οι καλλιέργειες σου κινδυνεύουν λόγω αύξησης των διαβρωτικών φαινομένων και αλλαγή

των υδατικών συνθηκών τόσο υπέργεια όσο και στον υδροφόρο ορίζοντα καθώς για την κάθε ανεμογεννήτρια προβλέπεται ισοπέδωση έκτασης 5 στρεμμάτων και διάνοιξη πολλών χιλόμετρων δρόμου.

Εάν είσαι βοσκός-κτηνοτρόφος τα ζώα σου κινδυνεύουν από μείωση των περιοχών βόσκησης λόγω της μετατροπής του βουνού σε βιομηχανική περιοχή καθώς επίσης λόγω των υποήκων που θα παράγουν οι συγκεκριμένες ανεμογεννήτριες κατά την λειτουργία τους.

Εάν έχεις περιουσίες πέριξ του έργου, οι περιουσίες σου κινδυνεύουν με σημαντική μείωση της αξίας τους μόνο και μόνο από την παρουσία των ανεμογεννητριών στο οπτικό πεδίο (οι συγκεκριμένες προβλέπεται να έχουν ύψος 180 μέτρων), σε μια περίοδο μάλιστα που ετοιμάζεται το έργο του αεροδρομίου στο Καστέλι το οποίο δυνητικά αυξάνει την αξία της γης και των ακινήτων πέριξ αυτού, καταστρέφοντας έτσι όποια πιθανότητα για τουριστική ανάπτυξη.

Εάν έχεις μια επιχείρηση αυτή κινδυνεύει έμμεσα λόγω της υπο-

βάθμισης του βιοτικού επιπέδου των συμπολιτών σου (για τους παραπάνω λόγους) και λόγω της απώλειας του δυναμικού τουριστικού ενδιαφέροντος που θα παράξει η ολοκλήρωση του αεροδρομίου στο Καστέλι.

Τέλος:

Είσαι ενημερωμένος, ξέρεις ότι οι ανεμογεννήτριες αποτελούν πηγή ασταθούς ρεύματος που δεν μπορούν να λειτουργήσουν αυτόνομες κατά συνέπεια δεν είναι και τόσο «πράσινη» η ενέργεια που παράγουν εάν συνηγορήσουμε ότι καταστρέφουν και τα βουνά για να εγκατασταθούν. **Είσαι παρατηρητικός**, ξέρεις ότι στην Κρήτη όπως και στην υπόλοιπη Ελλάδα πραγματοποιούνται παρόμοια έργα ενέργειας εδώ και χρόνια όμως για τους καταναλωτές οι λογαριασμοί ρεύματος συνεχώς φουσκώνουν.

Όχι Αιολικά στην Οροσειρά του Δίκτη και στη Βιάννο
Πολιτιστικός Σύλλογος Μαθιάς
Πολιτιστικός Σύλλογος Αμαριανού
Πολιτιστικός Σύλλογος Κασταμονίτσας

▶ ΤΟΥ **Θανάση Μπινιάρη**

Σύλλογος Προστασίας του Περιβάλλοντος της Νότιας Καρυστίας (Σ.Π.Π.Ε.Ν.Κ)

Καστανόλογγος της Όχης

Ο Καστανόλογγος που εντάσσεται στα τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και Natura αποτελεί πολύτιμο θύλακα βλάστησης και διατήρησης της βιοποικιλότητας στην ανατολική πλευρά της Όχης. Οι μόνιμες συλλογές νερού στον πυρήνα του δάσους ευνοούν την ανάπτυξη δασικών και υγροτοπικών φυτών. Στη σκιά του δάσους βρίσκουν καταφύγιο και τροφή πλήθος πουλιών και μικρά θηλαστικά. Η αισθητική αξία του Καστανόλογγου της Όχης είναι εθνικής σημασίας: τα δέντρα έχουν εντυπωσιακά σχήματα, μεγάλο μέγεθος και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που εμπνέουν τον επισκέπτη. Όσες καστανιές είναι ζωντανές παράγουν ακόμη κάστανα που είναι όμως άγρια και δεν τρώγονται ευχάριστα. Το δάσος ήταν ιδιοκτησία της

▶ **Πού βρίσκεται**
Νοτιανατολική Όχη,
θέση Καστανόλογγος
Δήμου Καρύστου,
υψόμετρο 800-1200μ,
καστανόδασος,
εμβαδόν 619.555 στρ.

Οικονομικής Εφορίας Καρύστου μέχρι το 1955, οπότε δόθηκε στην Κοινότητα Πλατανιστού αρχικά για τις ανάγκες της κτηνοτροφίας και αργότερα, το 1962, για γεωργική αποκατάσταση ακτήμονων κατοίκων του Πλατανιστού. Έκτοτε το δάσος χρησιμοποιήθηκε αποκλειστικά ως βοσκότοπος γεγονός που εμπόδιζε την αναγέννησή του. Κοντά στην βόσκηση προστέθηκαν και οι πυρκαγιές που οδήγησαν στη συρρίκνωση

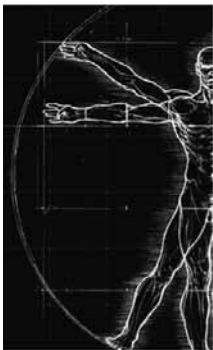
του δάσους. Από 2.912 δέντρα το 1945 έφτασε να έχει 1.550 δέντρα το 2008.

Προστασία και Απειλές

Τα τελευταία χρόνια το Δασαρχείο Αλιβερίου έχει περιφράξει δύο μεγάλα τμήματα του δάσους προκειμένου να εμποδίσει τη βόσκηση. Παράλληλα ανακοίνωσε ότι φυτεύει νέες καστανιές μεγαλωμένες από ντόπιο σπόρο, χωρίς ακόμη ορατά

αποτελέσματα. Το 2019 το Δασαρχείο πρόβη σε μια απαράδεκτη ενέργεια κόβοντας τους πεσμένους κορμούς καστανιών τους οποίους πήραν ιδιώτες. Μπορεί μάλιστα να δει κανείς ένα μέρος των κομμένων κορμών σε μάντρα υλικών στην Κάρυστο (!). Η ανεξέλεγκτη οδοποιία γύρω από τον Καστανόλογγο και η βιομηχανοποίηση της Όχης με τη συνεχή εγκατάσταση ανεμογεννητριών και συνοδευτικών υποδομών μειώνει

το αρχέγονο τοπίο και την αίσθηση της άγριας φυσικής ομορφιάς. Οι ανεμογεννήτριες έχουν περικυκλώσει τον Καστανόλογγο και ολοένα πλησιάζουν πιο κοντά. Στην προστασία του Καστανόλογγου θα μπορούσε να συμβάλει ο φυσιολατρικός τουρισμός που θα δημιουργούσε πίεση προς τις αρμόδιες υπηρεσίες να διατηρηθεί σε φυσική κατάσταση με την αποφυγή βλαπτικών επεμβάσεων.

της επιστήμης και της κοινωνίας

■ Επιμέλεια:
Γιάννης
Σχίζας

Κίνα: Ασφαλή έφτασαν τα πρώτα δείγματα από την αθέατη πλευρά

Η πρώτη αποστολή που συνέλεξε δείγματα εδάφους από την ανεξερεύνητη αθέατη πλευρά της Σελήνης επέστρεψε με 2 κιλά σκόνης και πετρωμάτων, ανακοίνωσε η Κίνα τρεις ημέρες αφού η κάψουλα με τον θησαυρό έπεσε με αλεξίπτωτο στην έρημο της Εσωτερικής Μογγολίας. Τα δείγματα παραδόθηκαν στην Κινεζική Ακαδημία Επιστημών σε πανηγυρική τελετή που πραγματοποιήθηκε στο Πεκίνο.

«Σύμφωνα με προκαταρκτικούς υπολογισμούς, η αποστολή Chang'e-6 συνέλεξε 1.935,2 γραμμάρια σεληνιακών δειγμάτων» ανακοίνωσε σύμφωνα με την South China Morning Post η Εθνική Υπηρεσία Διαστήματος. Αυτό σημαίνει ότι το σκάφος Chang'e-6, πέτυχε πλήρως τον στόχο να συλλέξει μέχρι 2 κιλά υλικού, δήλωσε ο βασικός αρχιτέκτονας της αποστολής Χου Χάο.

Μέχρι σήμερα η Κίνα δεν είχε διευκρινίσει αν η κάψουλα περιείχε υλικό και σε ποια κατάσταση. Το Chang'e-6, βαφτισμένο προς τιμήν της κινεζικής θεότητας της Σελήνης, προσεληνώθηκε στις 2 Ιουνίου στη Λεκάνη Άιτκεν κοντά στο νότιο πόλο του φεγγαριού, έναν αρχαίο κρατήρα πρόσκρουσης με διάμετρο 2.500 χιλιομέτρων.

Το διάστημα 1969-1972, έξι αμερικανικές αποστολές Apollo συνέλεξαν και έφεραν στη Γη 382 κιλά δειγμάτων από την ορατή πλευρά. Ακόμα 170 γραμμάρια συνέλεξε η σοβιετική αποστολή Luna 24 το 1976. Η αθέατη πλευρά του φεγγαριού (γνωστή εσφαλμένα και ως «σκοτεινή πλευρά», παρόλο που εκτίθεται στο φως του Ήλιου) είναι πιο ομοιόμορφη και πιο αρχαία, συγκριτικά με την ορατή πλευρά όπου κυριαρχούν οι πεδιάδες στερεοποιημένης λάβας.

Τα δείγματα που έφερε στη Γη το Chang'e-6 «μπορεί να έχουν διαφορετική χημική σύσταση» από αυτά που συνέλεξε στην ορατή πλευρά το Chang'e-5, δήλωσε ο Λι Τσουνλάι, αναπληρωτής σχεδιαστής της αποστολής. «Με άλλα λόγια, από τα δείγματα που είχαν συλλεχθεί στο παρελθόν γνωρίζουμε μόνο για το ήμισυ της Σελήνης» είπε. Και επισήμανε ότι, μέσα σε διάστημα τεσσάρων ετών το υλικό του Chang'e-5 έχει οδηγήσει μέχρι σήμερα σε περισσότερες από 100 επιστημονικές εργασίες που δημοσιεύονται σε κορυφαίες εκδόσεις όπως τα περιοδικά Science και Nature.

Η επιτυχία του κινεζικού προγράμματος σεληνιακής εξερεύνησης, το οποίο ανταγωνίζεται στενά τις ΗΠΑ, είναι πιθανό να προσελκύσει συνεργασίες με περισσότερους ξένους επιστήμονες και κυβερνήσεις, επισημαίνει το Reuters. Η ανάκτηση δειγμάτων από την αθέατη πλευρά έρχεται την ώρα που η εξερεύνηση των σεληνιακών πόρων και η στρατιωτικοποίηση του Διαστήματος γίνονται όλο και πιο πιεστικά γεωπολιτικά ζητήματα.

Ο διοικητής της NASA Μπιλ Νέλσον έχει επανειλημμένα εκφράσει ανησυχία για το κινεζικό πρόγραμμα σεληνιακής εξερεύνησης σε ένα πλαίσιο «διαστημικής κούρσας» μεταξύ των δύο υπερδυνάμεων. Η ευρωπαϊκή διαστημική υπηρεσία ESA, αντίθετα, συνεργάστηκε με την Κίνα σε ένα από τα επιστημονικά φορτία του Chang'e-6. Εκπρόσωποι της ESA θα επισκεφθούν την κινεζική Εθνική Υπηρεσία Διαστήματος τον Οκτώβριο για τη συνέχιση της συνεργασίας, δήλωσε ο Νιλ Μέλβιλ-Κένι, μηχανικός της ευρωπαϊκής υπηρεσίας.

Βαγγέλης Πρατικάκης

Διάλυση ρωσικού δορυφόρου σε τροχιά – Συναγερμός στον Διαστημικό Σταθμό

Δεκάδες θραύσματα που θα μπορούσαν να απειλήσουν τους αστροναύτες καταγράφηκαν από αμερικανικά επίγεια ραντάρ. Οι αστροναύτες του Διεθνούς Διαστημικού Σταθμού (ISS) χρειάστηκε να φορέσουν τις στολές τους και να καταφύγουν προληπτικά σε σκάφος διαφυγής μετά τη μυστηριώδη διάλυση ρωσικού δορυφόρου σε περισσότερα από 100 θραύσματα.

Παραμένει ωστόσο άγνωστο τι μπορεί να προκάλεσε τη διάλυση του δορυφόρου γεωσκόπησης RESURS-P1, ο οποίος τέθηκε εκτός λειτουργίας το 2022.

Το περιστατικό συνέβη την Τετάρτη γύρω στις 19.00 ώρα Ελλάδας, ανακοίνωσε η αμερικανική Διοίκηση Διαστήματος, σύμφωνα με την οποία δεν υπάρχει πλέον άμεσος κίνδυνος.

Τα επίγεια ραντάρ της Διοίκησης Διαστήματος ανέχυναν «πάνω από 100 θραύσματα» με μέγεθος αρκετά μεγάλο ώστε να καταγράφονται από τη Γη. Τα δε ραντάρ της αμερικανικής εταιρείας LeoLabs, η οποία παρακολουθεί τα διαστημικά σκουπίδια, είδαν τον δορυφόρο να απελευθερώνει θραύσματα για συνολικά 6 ώρες, αναφέρει το Reuters.

Η Ρωσία προκάλεσε διεθνή κατακραυγή το 2021 όταν προχώρησε σε δοκιμαστική εκτόξευση αντιδορυφορικού πυραύλου που κατέστρεψε ανενεργό σοβιετικό δορυφόρο, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένα σύννεφο συντριμμιών που θα μπορούσε δυνητικά να απειλήσει άλλους δορυφόρους ή σκάφη.

Ανάλογα αντιδορυφορικά όπλα είναι γνωστό ότι διαθέτουν οι ΗΠΑ και η Κίνα.

Καύσωνες στην Ευρώπη, πυρκαγιές στον Αρκτικό Κύκλο

Οι υψηλές θερμοκρασίες στην Ευρώπη πρόκειται να ενταθούν τον επόμενο μήνα, με κύματα καύσωνα και πυρκαγιές να πλήττουν τμήματα της ηπείρου. Η Ελλάδα, η Ισπανία και η Ιταλία θα βιώσουν τις πιο ζεστές συνθήκες τον Ιούλιο, σύμφωνα με τους μετεωρολόγους που συμμετείχαν σε έρευνα του Bloomberg. Κάτω του μέσου όρου θερμοκρασίες αναμένονται για τη Γερμανία, τη Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά θα μπορούσαν να γίνουν θερμότερες μέχρι το τέλος του μήνα. Οι θερμοκρασίες στον Ατλαντικό Ωκεανό τους τελευταίους μήνες έχουν «σπάσει» κάθε ρεκόρ και θα συμβάλουν στη ζέστη που επικρατεί σε νοτιοανατολική Ευρώπη, σύμφωνα με τον μετεωρολόγο, Μάθιου Ντρος, στην εταιρεία προγνώσεων Maxar Technologies.

Η κλιματική αλλαγή έχει επιδεινώσει τις επιπτώσεις των ακραίων καιρικών φαινομένων σε όλο τον πλανήτη, με το τρέχον έτος να είναι το πιο ζεστό που έχει καταγραφεί ποτέ. Όπως αναφέρει το Bloomberg, η ζέστη απείλησε πέρσι τόσο την υγεία, όσο και τα μέσα διαβίωσης εκατομμυρίων ανθρώπων. Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα το διεθνές δίκτυο αναφέρει ότι τον Ιούνιο ξέσπασαν πυρκαγιές σε όλη τη χώρα, καθώς οι θερμοκρασίες ξεπέρασαν τους 40 βαθμούς Κελσίου. Από τα δημοφιλέστερα νησιά της Σαντορίνης και της Μυκόνου μέχρι και την Αθήνα, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος για περισσότερες πυρκαγιές. Παράλληλα, η Βόρεια Ιταλία θα δεχτεί ισχυρές βροχοπτώσεις τον Ιούλιο μαζί με τα βόρεια Βαλκάνια, αλλά και τις χώρες της Βαλτικής. Εκεί συναντώνται ψυχρότερες συνθήκες από τη βόρεια Ευρώπη και θερμότερος αέρας από τα νοτιοανατολικά.

«Αυτή η ζώνη είναι πιθανό να φέρει γύρους σοβαρών καταιγίδων που θα μπορούσαν να φέρουν καταστροφικούς ανέμους, χαλάζι και αστραπιαίες πλημ-

μύρες», αναφέρει χαρακτηριστικά ο Τάιλερ Ρόις, ανώτερος μετεωρολόγος στην AccuWeather. Πέρσι η Ιταλία ζεματίστηκε από ένα μεγάλο κύμα καύσωνα που διήρκεσε 16 ημέρες, συμβάλλοντας στη μεγαλύτερη πυρκαγιά στην ΕΕ που έγινε ποτέ. Τουλάχιστον 28 άνθρωποι σκοτώθηκαν και δεκάδες τραυματίστηκαν, αναφέρει το EuroNews.

Γνωρίζουμε ότι η Ευρώπη είναι η ήπειρος που θερμαίνεται ταχύτερα στον κόσμο, με τις θερμοκρασίες εδώ να αυξάνονται περίπου δύο φορές από τον παγκόσμιο μέσο όρο. Αυτό επιβεβαιώνεται από πρόσφατη έκθεση του Παγκόσμιου Μετεωρολογικού Οργανισμού του ΟΗΕ και του Κλιματικού Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Copernicus. Ειδικά το καλοκαίρι, η θέρμανση είναι πιο έντονη στην κεντρική και νοτιοανατολική Ευρώπη και γύρω από τη Μεσόγειο, σύμφωνα με το Copernicus.

Οι πυρκαγιές καταστρέφουν για άλλη μια φορά τον Αρκτικό Κύκλο, σύμφωνα με το Copernicus. Είναι η τρίτη φορά τα τελευταία πέντε χρόνια που τέτοιες καταστροφικές πυρκαγιές πλήττουν την περιοχή.

Σε μια δήλωση που κυκλοφόρησε την Πέμπτη, το Copernicus ανέφερε υψηλότερες θερμοκρασίες αέρα και ξηρότερες συνθήκες στη Σάχα της Ρωσίας, οι οποίες καθιστούν τις ιδανικές συνθήκες για πυρκαγιές.

Σύμφωνα με το ρωσικό κρατικό πρακτορείο ειδήσεων Tass, ο αναπληρωτής υπουργός Οικολογίας, Διαχείρισης και Δασών της περιοχής είπε ότι περισσότερες από 160 πυρκαγιές έπληξαν σχεδόν 460.000 εκτάρια γης μέχρι τις 24 Ιουνίου. Οι επιστήμονες ανησυχούν ότι ο καπνός από τις φλόγες θα εμποδίσει την ικανότητα του πάγου της Αρκτικής να αντανάκλα την ηλιακή ακτινοβολία – κάτι που θα σήμαινε ότι τόσο η ξηρά όσο και η θάλασσα απορροφούν περισσότερη θερμότητα, σύμφωνα με το BBC.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

LA PLEBE
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

■ Γράφει ο: Κώστας Γκιώνης

Η εποχή των τεράτων

Ενα 17χρονο κορίτσι προσπαθεί να περάσει τη Λεωφόρο Αθηνών, ένα αυτοκίνητο πέφτει επάνω της με φοβερή ταχύτητα, την εκσφενδονίζει στον αέρα και από τη δεξιά λωρίδα βρίσκεται στην αριστερή, πεσμένη στο οδόστρωμα. Το όχημα που τη χτύπησε συνέχισε με την ίδια ταχύτητα την πορεία του, σαν να μην συνέβη τίποτα! Επί 28 λεπτά το κορίτσι παραμένει στο ίδιο σημείο, άλλα δύο αυτοκίνητα τη χτυπάνε, όλα τα άλλα την παρακάμπτουν λες και είναι σακούλα σκουπιδιών. Ευτυχώς το κορίτσι μέσα στην ατυχία της να ζει σ' αυτή τη χώρα, και παρά τα πολλαπλά τραύματά της, θα ζήσει χωρίς προβλήματα.

Η ελληνική κοινωνία εδώ και χρόνια βρίσκεται σε πλήρη αποκλίση, και το παράδειγμα του κοριτσιού το δείχνει περίτρανα. Πώς μπορεί να χαρακτηρίζεται άνθρωπος και να βλέπεις ένα κοριτσάκι χτυπημένο στο οδόστρωμα, να φρενάρεις και να κάνεις όπισθεν για να το παρακάμψεις, και να συνεχίζεις την πορεία σου; Δεν το χωράει ανθρώπινο μυαλό. Είναι η ανάγλυφη απεικόνιση μιας κοινωνίας χωρίς καμία ενσυναίσθηση, παρηκμασμένη, ιδανική αυτόχειρας. Είναι η ίδια κοινωνία που σφουρίζει αδιάφορα βλέποντας μια κυβέρνηση-οικογένεια-επιχείρηση η οποία, έχοντας κατοχυρώσει εδώ και χρόνια το εμπορικό όνομα Ελλάς, έχει αμολήσει τα αρπακτικά-κοράκια-μπροστινούς να κάνουν πάρτι στην ενέργεια, τα καύσιμα, τα φάρμακα και τα τρόφιμα. Για να βουλώσει τα στόματα στο εσωτερικό του, γιατί μόνο αυτούς φοβάται (η αντιπολίτευση λειτουργεί σαν ντεκόρ «δημοκρατίας»), έχει κάνει ένα τέρας υπουργικό συμβούλιο 62 ατόμων, δηλαδή περίπου το 40% της κοινοβουλευτικής του ομάδας, που στην πορεία αυξάνεται με το κατάλληλο ροτέισον-ανασηματισμό. Και να σκεφτούμε ότι η Γερμανία των 84 εκατομμυρίων έχει μόλις 15 υπουργούς, η Γαλλία των 65,4 εκατομμυρίων έχει κι αυτή 15, η Ιταλία των 60,4 εκατομμυρίων έχει 25, η Τσεχία και η Πορτογαλία με πάνω κάτω τον ίδιο πληθυσμό με μας έχουν 17, και πάντως καμία χώρα δεν υπερβαίνει τους 30 υπουργούς που έχουν το Ηνωμένο Βασίλειο και η Σερβία!

Πλέον θεωρούν τους εαυτούς τους άτρωτους, γι' αυτό και βλέπουμε συμπεριφορές καμπίσου από τον κολλητό της οικογένειας, να χαστουκίζει υπάλληλο αεροδρομίου και με το συνθησιμένο λούμπεν αλήτικο σιλ να λέει, ξέρεις ποιος είμαι εγώ; Σε οποιαδήποτε δυτική (ή και μη) βαρβαρία θα είχε εκπέσει του αξιωματός του και θα τον είχαν χάσει μέσα. Στην Ελλάδα πάει στην επιτροπή δεοντολογίας του κόμματος του, μπαίνει στο ψυγείο και επιστρέφει μετά από κάποια χρόνια αμόλυντος, με τη βοήθεια πάντα του εκλογικού σώματος που έχει μάθει να ξεχνάει.

Την εποχή που ζούμε την έχει περιγράψει ο Γκράμσι πολλά χρόνια πριν: Όταν το παλιό πεθαίνει και το καινούριο δεν μπορεί να γεννηθεί, είναι η εποχή των τεράτων!

Μνήμη Μάριου Χάκκα

(Μακρακώμη Φθιώτιδας 10/10/1931 - Νοσοκομείο Διαγνωστικό Πειραιά 5/7/1972)

■ του Γεώργιου Χάκκα*

*Ξημέρωμα 5/7/1972, γύρω στις 5 το πρωί (στη Μαρίκα):
- Πες τους να πάρουν το οξυγόνο, δεν χρειάζεται πια.*

Η φοβερή δεκαετία του 1940 καθορίζει την προσωπικότητα του νεαρού Μάριου Χάκκα. Η συνοικία επίσης στην οποία ανδρώθηκε, η Καισαριανή, τον θωρακίζει ως προς τον ιδεολογικό του σύμπαν. Το 1950, στα 19 του, για βιοποριστικούς λόγους, βρίσκεται στη Σχολή Σαμαρειτών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού στη Γυάρο, όπου έρχεται σε επαφή με πολιτικούς κρατούμενους. Το 1951 πετυχαίνει στις εξετάσεις του ΟΤΕ, αλλά δεν προσλαμβάνεται λόγω έλλειψης του πιστοποιητικού κοινωνικών φρονημάτων. Το 1952 ξεκινά σπουδές στο Πάντειο, αλλά στις 30/4/1954 συλλαμβάνεται με τον ν. 509 και μένει 4 χρόνια στη φυλακή (1 στην Καλαμάτα και 3 στην Αίγινα).

«Μπήκα στη φυλακή με τη θέλησή μου. Ήταν τότε τα ηρωικά λεγόμενα χρόνια, συνέβαλαν ίσως και κάποιες οικογενειακές παραδόσεις». Μέσα στη φυλακή δεν ξέρω αν εφάρμοζε πιστά το τρίπτυχο «αγάπα το κελί σου, τρώγε το φαί σου, διάβαζε πολύ». Μόνο για το τελευταίο είμαι σίγουρος. Μελέτησε οικονομία, αγγλικά και γαλλικά, δοκίμασε κάποια δικά του πρώτα ποιήματα και διηγήματα, μέχρι και θεατρικό του Ιονέσκο μετέφρασε ο αθεόφοβος. Στις

30/4/1958 αποφυλακίζεται, στις 13/7/1958 στρατεύεται, μουλαράς στον Έβρο, μέχρι τις 6/5/1960. Τα έξι πολύτιμα, αλλά νομίζω όχι χαμένα χρόνια, περιορίζουν ασφυκτικά τις επαγγελματικές του προοπτικές και επιλογές, αλλά αποτελούν και το έναυσμα μιας συστηματικής στροφής στη συγγραφή. Το 1961 (7 Ιανουαρίου) παντρεύεται με την Μαρίκα Κουζινοπούλου, που θα σταθεί δίπλα του μέχρι το τέλος.

Δραστηριοποιείται στην ΕΔΑ, στον τομέα πολιτισμού, συμμετέχει στην ίδρυση της Φιλοπρόοδης Ένωσης Νέων (ΦΕΝ) στην Καισαριανή, είναι γραμματέας στον Ελληνοσοβιετικό Σύνδεσμο, το 1964 εκλέγεται δημοτικός σύμβουλος. Εμφανίζεται στα ελληνικά γράμματα το 1965 με την ποιητική συλλογή «Ομορφο καλοκαίρι» που εκδόθηκε με δικά του έξοδα και συνεισφορές φίλων, όπως και το επόμενο «Τυφεκιοφόρος του εχθρού» (1966):

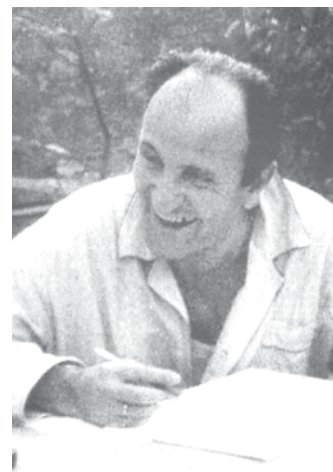
«Εμείς ξέραμε ότι το κτίριο ήτανε κούφιο / ότι οι διάδρομοι οδηγούσαν σε άλλους διαδρόμους / πως οι εξωτερικοί σίχοι είχαν την διαφάνεια σελοτέιπ / Εμείς ξέραμε πως οι ωραιοί κίονες στην πρόσοψη θα κατέρρεαν σύντομα / και κανείς δεν θα νοιαζόταν για το παιδί που χάθηκε στα ερείπια» [Στάθηκε στις δαιδαλώδεις πόλεις]

Ο «Μπιντές και άλλες ιστορίες» (1970), τα 3 θεατρικά του το 1971 και το «Κοινόβιο» (1972) είναι τα επόμενα έργα του. Μια ζωή γεμάτη σχήματα, ανθρώπους, συγγραφείς, διαβάσμα-

τα, εικόνες σε τάξη αλλά και συνειδητά απείθαρχη αταξία, φυσική αντίσταση έναντι της τήρησης κανονισμών, απέναντι σε ασφαλίτες, διευθυντές αστυνομίας, επιτελάρχες κάθε λογής αλλά και κομματικούς υπεύθυνους. Μια δικαιολογημένη αποστροφή σε εξουσίες κάθε μορφής, και εξουσιαστές κάθε είδους, για συνάξεις, για τις ατέλειωτες πληκτικές συνεδριάσεις οργάνων και δημοτικών συμβουλίων.

Δεν υπάρχει για τον Χάκκα τίποτα δεδομένο, τίποτα αυταπόδεικτο, ιδιαίτερα μάλιστα για όσους από την Αριστερά επεφύλασσαν στον εαυτό τους το δικαίωμα σκέψης και κρίσης θέσεων, αποφάσεων, πολιτικών. Ένα αίσθημα προσήλωσης σε προσωπικές αρχές, και ελευθερία, είναι το δίπολο που συνέλαβε ως πρωταρχική αξία ανθρώπινης ζωής και αγώνα ο Χάκκας. Μια ελευθερία επιλογών που στερήθηκε από το ξεκίνημά του, ένας ασφυκτικός εναγκαλισμός ζωής και θανάτου. «Μ' αυτήν την εικόνα αρχίζει η ζωή μου: μια προσπάθεια για απελευθέρωση, φυσικά και η πληρωμή της».

«Μόλις στα τριάντα πέντε μπόρεσα να λυτρωθώ από την ανελευθερία, κι αυτό όχι πλήρως. Δεν είναι εύκολο να αποτινάξεις τον ζυγό του κόμματος. Πάντα ένιωθα να μου κρατάνε το χέρι. Κάθε φορά που πήγαινα να το τραβήξω, την πλήρωνα με τιμωρίες, επιπλήξεις, απομονώσεις, προσωρινές διαγραφές.» [Κοινόβιο]

Για το τέλος, ακούμε τον Στέφανο Μπεκατώρο (περιοδικό Αντί, τεύχος 77-78, Αύγουστος 1977):

«Με τον Χάκκα προαισθανόμαστε την άγρια εποχή που μας μέλλεται. Το πιο σπουδαίο, νιώθουμε ότι εάν θέλουμε να βρούμε κάποιο νόημα για να υπάρξουμε μέσα στον πλαδαρό και ομοιόμορφο χώρο της απάνθρωπης καταναλωτικής κοινωνίας μας, πέρα από οποιοδήποτε εξωτερικό στήριγμα που μπορεί να βρούμε -μια κάποια ιδέα, μια κάποια πίστη- είναι να κατορθώσουμε να βαστηχτούμε γερά πάνω στον εαυτό μας, να κρατήσουμε τον εαυτό μας με την ιδιαιτερότητά του, να σηκωθούμε πάνω απ' τα πράγματα, να σταθούμε και να βαδίσουμε με αξιοπρέπεια όπως μας είπε ο Χάκκας, "κατά ένα τρόπο που ποτέ άλλος άνθρωπος δεν στάθηκε ή δεν περπάτησε... μ' αυτό το σουλούπι και τούτη τη φάτσα μέσα στο χώρο"».

* Ανιψιός του Μάριου Χάκκα.

Κύριλλος Σαρρής,

1950-2024

Τον Κύριλλο Σαρρή, αν και γείτονα, τον γνώρισα σχετικά πρόσφατα, πριν από 10 περίπου χρόνια. Τον έμαθα ως προσωπικότητα που συνδύαζε το συναίσθημα του εικαστικού καλλιτέχνη, του μελετητή του Μαρσέλ Ντισάμπ, με εκδόσεις βιβλίων, με την αγάπη

του για τα βάζανα των ανθρώπων και την προσπάθεια του, να τα απαλύνει από την σκοπιά του γιατρού που τηρεί τον νόμο του Ιπποκράτη. Στις κυριακάτικες συναντήσεις στο καφέ εκτίμησα το ήθος του, το πηγαίο χιούμορ του, τον βαθύ πολιτικό του λόγο, την ικανότητα να κρίνει εύστοχα τις καταστάσεις. Οι συζητήσεις μας με αφορμή την επικαιρότητα ή τα άρθρα της εφημερίδας του *Δρόμου*

ήταν για μένα σεμινάριο πολιτικής επιμόρφωσης.

Το στοιχείο όμως που πραγματικά με έκανε να τον αγαπήσω περισσότερο ήταν το πάθος του για την πατρίδα του, την Κύπρο και τον Ελληνισμό. Γεννημένος στη Λευκωσία (το σπίτι του είναι στη πράσινη γραμμή) έζησε και πόνεσε από την εισβολή και τα γεγονότα του 1974. Άπειρες εξιστορήσεις της εποχής εκείνης, που θάβονται μαζί

με την παραποίηση της ιστορίας που γίνεται σήμερα.

Όπως είπε στην κηδεία ο καθηγητής Πασχάλης Κιτρομυλιδής, ίσως έφυγε, για να μην ζήσει το κλείσιμο των 50 χρόνων της κατάκτησης του τόπου του και την αδιαφορία του σημερινού πολιτικού συστήματος για την κατοχή από τους Τούρκους. Μόνο που η μνήμη είναι σταβιστική και δεν χάνεται ποτέ.

Βαγγέλης Δάνος

▶ **ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ** από την Κύπρο ■ του Κώστα Βενιζέλου

Οι βρετανικές βάσεις βάζουν στο κάδρο την Κύπρο

Η χρήση του Ακρωτηρίου, η αεροπορική δραστηριότητα, θέτουν στο στόχαστρο το νησί

Στο στόχαστρο θέτουν την Κύπρο οι βρετανικές βάσεις με τις δράσεις τους. Δράσεις που προφανώς ξεπερνούν το πλαίσιο λειτουργίας τους και προκαλούν προβλήματα σε μια περιοχή, που βιώνει συγκρούσεις και πολεμικές αναταράξεις. Οι πρόσφατες απειλές και κατά της Κύπρου του ηγέτη της Χεζμπολάχ του Λιβάνου, Χασάν Νασράλα, συνδέονται εν πολλοίς με τα όσα οι Βρετανοί πράττουν χρησιμοποιώντας τις βάσεις. Κι αυτό δεν γίνεται τώρα αλλά διαχρονικά. Άλλες αναφορές, που αφέθηκαν να εννοηθεί για χρήση των αεροδρομίων της Κυπριακής Δημοκρατίας από τη Ισραήλ έχουν διαψευστεί από τη Λευκωσία. Σημειώνεται δε ότι η κατοχική πλευρά, διά του Τούρκου υπουργού Εξωτερικών, Φιντάν, έδωσε συνέχεια στις απειλές Νασράλα εντάσσοντας στο αφήγημα και την Ελλάδα.

Είναι σαφές πως οι εξελίξεις στην περιοχή οδήγησαν τους Βρετανούς να αναβαθμίσουν και να ενισχύσουν (με αεροσκάφη) την παρουσία τους στο νησί. Την ίδια ώρα, δραστηριοποιούνται και μέσα από την τεχνολογία. Μέσα από την τεχνολογία αντλούν πληροφορίες για τα δραματικά γεγονότα στην περιοχή. Από τις βάσεις γίνεται επεξεργασία των πληροφοριών (υποκλοπές δορυφορικών συστημάτων, Data Networks, τηλεφωνικών συνομιλιών κ.λπ.). Το δεύτερο και βασικό βήμα είναι η ολοκλήρωση διευρυμένης Αεροπορικής – Ναυτικής Εικόνας χρησιμοποιώντας κατάλληλους αισθητήρες (RADARS, Συστήματα Παράκτιας Επιτήρησης, Συστήματα Τηλεπισκόπησης, GPS κ.λπ.). Οι τεχνολογικές δυνατότητες αναβαθμίζονται συνεχώς.

Αεροσκάφη πάνε και έρχονται

Το ερώτημα, το οποίο τίθεται μονίμως και διαχρονικά είναι κατά πόσο μπορούν να χρησιμοποιούνται οι βρετανικές βάσεις ως ορμητήριο για στρατιωτικές επιχειρήσεις στην περιοχή. Το Λονδίνο θεωρεί πως με βάση τις Συμφωνίες του 1960 δικαιούται να ενεργεί και χωρίς

μάλιστα να δίνει λογαριασμό σε κανένα. Από την άλλη, υπάρχει η θέση, η οποία στηρίζεται και σε γνωματεύσεις που έχει ενώπιον της η Κυπριακή Δημοκρατία, ότι η δραστηριότητα των Βρετανών, δια των βάσεων, παραβιάζει τις Συνθήκες Εγκαθίδρυσης γιατί δεν είναι προφανώς αμυντικού χαρακτήρα αυτοί οι σχεδιασμοί, που αφορούν τη Συρία, το Λίβανο, τους Χούθι κ.λπ.

Υπενθυμίζεται συναφώς ότι σε πρόσφατη επιχείρηση κατά των Χούθι μετείχαν δύο ζεύγη μαχητικών Typhoon Fgr Mk. 4, που απογειώθηκαν από το Ακρωτήριο. Στη βάση του Ακρωτηρίου σταθμεύουν συνολικά επτά Typhoon Fgr Mk. 4. Πρόκειται για μαχητικά αεροσκάφη πολλαπλών ρόλων που μπορούν να διεξάγουν τόσο αποστολές επίθεσης ακριβείας όσο και επιχειρήσεις αναχαίτισης εχθρικών αεροσκαφών.

Στους βομβαρδισμούς των θέσεων των Χούθι χρησιμοποιήθηκαν επίσης οι κλασικοί πύραυλοι αέρος-αέρος καθοδηγούμενους

από ενεργά συστήματα ραντάρ Aίμ-120, αλλά και οι νέους πυραύλοι Aίμ-132 και Meteor. Προς επιβεβαίωση τούτων και για να δείξουν πόσο... άνετοι είναι, το Λονδίνο είχε δημοσιοποιήσει βίντεο και φωτογραφικό υλικό για τις αεροπορικές επιχειρήσεις της Βασιλικής Πολεμικής Αεροπορίας (RAF) από τη βάση Ακρωτηρίου κατά στόχων των Χούθι στην Υεμένη. Επίσης, είναι γνωστό ότι οι Βρετανοί κατέρριψαν ιρανικά drones τα οποία κατευθύνονταν προς το Ισραήλ.

Δεν είναι η πρώτη φορά που οι Βρετανοί χρησιμοποιούν τις βάσεις στην Κύπρο, ως ορμητήριο για επιχειρήσεις στην περιοχή και ούτε προφανώς η τελευταία. Υπενθυμίζεται ότι οι βάσεις χρησιμοποιήθηκαν στον πόλεμο του Κόλπου το 1991 και του Ιράκ το 2003 αλλά και στη κρίση στη Συρία από τότε που άρχισε. Οι βρετανικές βάσεις θεωρούνται ως πολύ σημαντικές για όλες τις δυνάμεις (ΗΠΑ, ΝΑΤΟ) καθώς αντί να σταθμεύουν αεροπλανοφόρα, τα οποία

στοιχίζουν οικονομικά, υπάρχουν οι εγκαταστάσεις, που γειτνιάζουν με το θέατρο του πολέμου.

Αποκαλύψεις για Λίβανο

Η Βρετανία έχει στείλει πάνω από 80 στρατιωτικά μεταφορικά αεροσκάφη στην πρωτεύουσα του Λιβάνου, τη Βηρυτό, από τότε που ξεκίνησε ο βομβαρδισμός της Γάζας, όπως προ ημερών αποκάλυψε το βρετανικό Declassified. Σύμφωνα με το δημοσίευμα, όλες οι πτήσεις έχουν πραγματοποιηθεί από την RAF από το Ακρωτήριο, το οποίο βρίσκεται 150 μίλια, ή 45 λεπτά πτήσης, από τη Βηρυτό. Όπως αναφέρεται υπήρξε μια σταθερή ροή

πτήσεων από τότε που ξεκίνησε η ισραηλινή επίθεση στη Γάζα τον Οκτώβριο, αλλά ο αριθμός αυξήθηκε δραματικά τον Απρίλιο με 25 πτήσεις από το Ακρωτήριο στη Βηρυτό. Τον Μάιο είχε τον ίδιο αριθμό πτήσεων, με άλλες 14 μέχρι στιγμής αυτόν τον μήνα. Η άνοδος των πτήσεων –που τώρα ανέρχεται συνολικά στις 84 από τον Οκτώβριο– έρχεται εν μέσω της έξαρσης των εντάσεων μεταξύ του Ισραήλ και της Χεζμπολάχ. Η Λευκωσία έχει πλήρη εικόνα για τα όσα διαδραματίζονται μέσω των Βάσεων. Άλλωστε τούτο δεν είναι δύσκολο να γίνει καθώς αεροσκάφη πάνε και έρχονται.

Ο φόβος δευτέρου μετώπου

Την ίδια ώρα, διαχρονικά το θέμα των Βάσεων δεν αντιμετωπίζεται στη σωστή του διάσταση.

Οι εκάστοτε κυπριακές κυβερνήσεις θεωρούν ότι δεν μπορούν να ανοίξουν δεύτερο μέτωπο. Πέραν, δηλαδή, από αυτό με την κατοχική Τουρκία να ανοίξει και με τη Βρετανία. Αν και το μέτωπο αυτό είναι ανοικτό καθώς το Λονδίνο συστηματικά υπονομεύει τις κυπριακές θέσεις σε σχέση με το Κυπριακό αλλά και την Κυπριακή Δημοκρατία εν γένει. Την ίδια ώρα, η χρήση των Βάσεων, όπως συναφώς αναφέρθηκε ήδη, εμπλέκει εκ των πραγμάτων την Κύπρο και τούτο είναι επικίνδυνο από κάθε άποψη.

Ο Δημήτρης Χριστόφιας, μόλις είχε αναλάβει το 2008 Πρόεδρος της Δημοκρατίας, υπέγραψε Μνημόνιο Συναντίληψης με τον Εργατικό Γκόρτον Μπράουν, απέφυγε να θέσει ζήτημα Βάσεων. Άλλωστε αργότερα μιλώντας στο «Brookings Institute» της Ουάσι-

γκτον είπε ότι ανέφερε στον Γκόρτον Μπράουν να μην ανοίξουν τώρα θέμα Βάσεων και αυτό να το αφήσουν στα παιδιά και τα εγγόνια τους! Δηλαδή έστειλε στις ελληνικές καλένδες το ζήτημα τούτο.

Ωστόσο, για την ιστορία πρέπει αναφερθεί πως μια φορά υπήρξε αντίδραση στις βρετανικές μεθοδεύσεις το 2007 επί άλλης κυβέρνησης. Έγινε αμέσως μετά τη Συμφωνία του Εγγράφου Στρατηγικού Συνεταιρισμού Μεγάλης Βρετανίας-Τουρκίας, που υπογράφηκε στις 23/10/2007, όταν η Κυπριακή Κυβέρνηση αποφάσισε να λάβει μέτρα.

Σύμφωνα με πρακτικά της συνεδρίασης του Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 7 Νοεμβρίου 2007 (επί προεδρίας Τάσσου Παπαδόπουλου), «η Κυβέρνηση έκρινε αναγκαία την συνολική επανεξέταση όλου του φάσματος των δεσμεύσεων προς αναθεώρηση των σχέσεων μας με το Ηνωμένο Βασίλειο,

ώστε αυτές να τεθούν στη βάση του αμοιβαίου σεβασμού της κυριαρχίας, ισότητας και της ισοτιμίας, της αμοιβαιότητας και της αρχής της αλληλεγγύης μεταξύ των χωρών-μελών της Ε.Ε. ... Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανέφερε στη συνεδρίαση ότι θεωρείται, χρήσιμη η σύσταση δυο Επιτροπών, οι οποίες θα ενηργήσουν με σκοπό την αναθεώρηση των σχέσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας με το Ηνωμένο Βασίλειο σε ότι αφορά ειδικά τις Βρετανικές Βάσεις και Διευκολύνσεις που διεκδικεί το Ηνωμένο Βασίλειο στην Κύπρο, με βάση τις ισχύουσες σχετικές Συνθήκες και Συμφωνίες μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Ηνωμένου Βασιλείου».

Οι δρομολογούμενες αποφάσεις δεν προχώρησαν, αν και βήματα έγιναν, γιατί άλλαξε στο μεταξύ η κυβέρνηση στην Κύπρο και τον Παπαδόπουλο διαδέχθηκε ο Δημήτρης Χριστόφιας, Γ.Γ. τότε του ΑΚΕΛ.

Αποικιακά κατάλοιπα

Είναι σαφές πως οι Βρετανικές Βάσεις και τα δικαιώματα των Βρετανών στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας αποτελούν πρωτίστως αποικιακά κατάλοιπα. «Είναι κατά βάση οδυνηρή υπόμνηση μιας ανολοκλήρωτης αποικιοποίησης, εκ μέρους των Βρετανών, και μιας ημιτελούς άσκησης του δικαιώματος αυτοδιάθεσης, εκ μέρους του Κυπριακού λαού» (Τάσος Τζιωνής, περιοδικό «Τετράδια», Αθήνα, τεύχος Χειμώνας 2017 – Άνοιξη 2018). Το θέμα της αποαποικιοποίησης συνδέεται με την πλήρη εφαρμογή της κυριαρχίας της Κύπρου. Γιατί η άσκηση της κυριαρχίας δεν μπορεί να εξαρτάται από τρίτες χώρες, όπως επιδιώκεται από την Τουρκία ούτε θα έχει περιορισμούς ή θα χρησιμοποιείται ως αποικία, όπως προκύπτει από τη βρετανική συμπεριφορά. Είναι σαφές πως αυτό μπορεί να γίνει μόνο όταν υπάρξει αποαποικιοποίηση.

02 διεθνή

Βαμμένο στο αίμα διαδηλωτών το ΔΝΤ

Μετά τον προπέρισνο ξεσηκωμό ενάντια στην ακρίβεια και το περσινό ξέσπασμα ενάντια στα εξοντωτικά μέτρα πείνας που επέβαλαν το ΔΝΤ και η Παγκόσμια Τράπεζα, η Κένυα έχει μετατραπεί πάλι σε θέατρο αιματηρών συγκρούσεων, με δεκάδες νεκρούς διαδηλωτές. Οι λαϊκές τάξεις απαιτούν να μην ψηφιστεί ένας ακόμη έξωθεν επιβεβλημένος νόμος άγριας φορολόγησης των βασικών αγαθών και υπηρεσιών. Το Κ.Κ. Κένυας, με αναφορές στον panaφρικανισμό και τον μαοϊσμό, ζητά την παραίτηση και τιμωρία του «προοδευτικού» προέδρου Ρούτο και των συνεργατών του δηλώνοντας: «Το αίμα που χύνεται στους δρόμους της Κένυας βρίσκεται εξ ολοκλήρου στα χέρια του ΔΝΤ, της Παγκόσμιας Τράπεζας και των τοπικών μαριονετών τους. Οι βουλευτές είχαν την ευκαιρία να αποτρέψουν αυτή την κρίση απορρίπτοντας το νομοσχέδιο του ΔΝΤ, αλλά επέλεξαν την πλευρά της απληστίας. Ο Ρούτο εμφανίστηκε στην τηλεόραση εκτοξεύοντας απειλές, ο δε υπουργός Άμυνας ανέπτυξε παράνομα στους δρόμους την Αμυντική Δύναμη της Κένυας. Η τυραννία θα νικηθεί μόνο με αντίσταση, όχι με διαπραγματεύσεις». Το Κ.Κ. Κένυας δημοσιοποίησε μια λίστα ελάχιστων λαϊκών αιτημάτων, μεταξύ των οποίων: Ολική παύση της φορολόγησης βασικών αγαθών και υπηρεσιών. Υπεράσπιση της εθνικής κυριαρχίας από ξένους οργανισμούς. Άμεσος τερματισμός της κρατικής βίας. Ανάκληση της ιδιωτικοποίησης των δημόσιων οργανισμών και επιχειρήσεων...

γυρίζει

Βίλντερς και Τραμπ

► Κι ενώ η Ευρώπη ολόκληρη έχει ανατριχιάσει μπροστά στην πιθανότητα νίκης της μοχθηρής Λεπέν επί του αξιολάτρευτου Μακρόν στον αυριανό Β΄ γύρο των γαλλικών βουλευτικών εκλογών, στην Ολλανδία σχηματίστηκε «διακριτικά» μια νέα κυβέρνηση. Βασική συνιστώσα της είναι το ακροδεξιό κόμμα PVV του Χερτ Βίλντερς. Αλλά δεν ακούστηκε ούτε κικ από τους «ανατριχιάζοντες».

► Ίσως επειδή δεν έγινε πρωθυπουργός ο ίδιος ο Βίλντερς. Το απαίτησαν, λέει, τα λοιπά κόμματα που, αφού έκαναν νάζια επί 7 μήνες, τελικά ενέδωσαν στη συμμετοχή τους στην πρώτη, μεταπολεμικά, κυβέρνηση της Ολλανδίας με ακροδεξιά εσάνς. Πρώτο-πρώτο το... φιλελεύθερο VVD του έως τώρα πρωθυπουργού Μαρκ Ρούτε.

► Τον Ρούτε πάντως τον βολεύει, διότι είναι 14 χρόνια πρωθυπουργός, και βαρέθηκε. Οπότε θα συνεχίσει τη λαμπρή καριέρα του στο NATO, όπου θα διαδεχθεί τον Στόλτενμπεργκ. Εν πάση περιπτώσει, μια σχετική ανακούφιση προσφέρει το γεγονός ότι νέος πρωθυπουργός της Ολλανδίας διορίστηκε ένας άνθρωπος βαθιά δημοκράτης: ο Ντικ Σουφ, που ήταν επικεφαλής των ολλανδικών μυστικών υπηρεσιών. Καλύτερος κι από τη... Λεπέν!

► Στην άλλη άκρη του Ατλαντικού έχουν σοβαρότερα προβλήματα: Πρώτον, ο Μπάιντεν τα έκανε ελαφρώς μαντάρα στο πρώτο ντιμπίτ. Δεύτερον, το Ανώτατο Δικαστήριο έδωσε ασυλία στον Τραμπ όσον αφορά τα πολιτικά αδικήματα (καταδικάστηκε όμως επειδή δωροδόκησε μια πορνοστάρ – όλα κι όλα, κάτι τέτοια δεν τα ανέχεται η αυστηρή Βορειοαμερικανική ηθική!). Τρίτον, ο γιος του Μπάιντεν καταδικάστηκε για φοροδιαφυγή.

► Δηλαδή δύσκολα τα πράγματα για τις δυνάμεις της προόδου. Και όταν το καράβι αρχίζει να μπάζει νερά, πρώτα φεύγουν τα πιο καλοθρεμμένα τρωκτικά: η ολιγαρχική ελίτ που χρηματοδότησε τον Μπάιντεν το 2020, αλλά και στελέχη του Βαθώς μηχανισμού των Δημοκρατικών, στέλνουν «περίεργα» μηνύματα, που πανικοβάλλουν το προεδρικό επιτελείο.

► Ακόμη και στη Σίλικον Βάλεϊ κάποιος παράγοντες (λίγοι, αλλά όλοι δισεκατομμυριούχοι) αναρωτιούνται μήπως ήρθε η ώρα να στηρίξουν τον Τραμπ, εφόσον ο Μπάιντεν δεν αποσύρεται. Επιπλέον, μεγάλο ποσοστό «μετριοπαθών» σιωνιστών εβραίων, που παραδοσιακά ψήφισαν Δημοκρατικούς, τώρα στρέφονται στους Ρεπουμπλικάνους, καθώς ο Τραμπ υπόσχεται ότι θα υπερασπίζεται άνευ όρων το κατοχικό κράτος. Ταυτόχρονα οι περισσότεροι προοδευτικοί αντισιωνιστές εβραίοι δηλώνουν ότι δεν θα ψηφίσουν τον «γενοκτόνο Τζο»!

► Σε αυτό το κλίμα ο Τραμπ αλωνίζει. Πρόσφατα έκανε μια δήλωση που «εύλογα» αποσιωπήθηκε από τα μεγάλα ΜΜΕ: «Ο Μπάιντεν έλεγε όλα τα λάθος πράγματα. Και ένα από τα χειρότερα ήταν ότι η Ουκρανία θα μπει στο NATO. Όταν τον άκουσα, είπα: "Αυτός ο τύπος θα ξεκινήσει πόλεμο". Η Ρωσία δεν επρόκειτο ποτέ να επιτεθεί στην Ουκρανία αν δεν υπήρχε αυτή η απειλή!»! Κάθε σχόλιο περριττεύει...

Σύνοδος κορυφής του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης

Διμερείς επαφές Ερντογάν με τη ρωσική και κινεζική ηγεσία, παραμονή της συνόδου του NATO

■ **του Σπύρου Παναγιώτου**

Στην Αστάνα, πρωτεύουσα του Καζακστάν, πραγματοποιήθηκε η σύνοδος των 10 (μετά την επίσημη ένταξη και της Λευκορωσίας) κρατών μελών του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης. Η συνάντηση γίνεται σε μια περίοδο που κλιμακώνεται επικίνδυνα η επιθετικότητα της Δυτικής Συμμαχίας στον πόλεμο της Ουκρανίας, και ταυτόχρονα οξύνεται ο οικονομικός ανταγωνισμός Δύσης-Κίνας με τη συνεχή επιβολή κυρώσεων και δασμών από ΗΠΑ και Ε.Ε. σε κινεζικά προϊόντα υψηλής τεχνολογίας – ενώ το Πεκίνο απειλεί με ισοδύναμα αντίμετρα.

Ο Οργανισμός Συνεργασίας της Σαγκάης ιδρύθηκε το 2001 με πρωτοβουλία της Κίνας και Ρωσίας, και καλύπτει μια περιοχή μεγάλης γεωπολιτικής και γεωοικονομικής σημασίας γι' αυτά τα δύο κράτη. Εκτός από τις 10 χώρες που είναι τακτικά μέλη*, περιλαμβάνονται άλλες 14 με καθεστώς «εταίρου στο διάλογο». Σε αυτές συγκαταλέγονται οι αραβικές χώρες του Κόλπου και η Τουρκία. Σε συνδυασμό με τους BRICS, ο Οργανισμός προβάλλεται ως πρόπλασμα ενός πιο δίκαιου

πολυπολικού κόσμου και ως πόλος αμοιβαία επωφελούς οικονομικής συνεργασίας, εναλλακτικός στον Δυτικό και με σεβασμό στο Διεθνές Δίκαιο.

Κρίσιμος χώρος για Πεκίνο και Μόσχα

Μέχρι την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές δεν είχε γίνει γνωστό το κοινό ανακοινωθέν. Στις δύο μέρες της συνόδου όμως πραγματοποιήθηκαν διμερείς επαφές μεταξύ των κρατών μελών, επιβεβαιώθηκαν οικονομικές συνεργασίες και υπογράφηκαν νέες συμφωνίες. Να σημειώσουμε ότι οι χώρες της Κεντρικής Ασίας αποτελούν στρατηγική επιλογή της Κίνας, που έχει επενδύσει τεράστιους πόρους στα πλαίσια του σχεδίου «Δρόμος του Μεταξίου», και ταυτόχρονα χώρο ζωτικής σημασίας για τη Ρωσία, λειτουργώντας ως κρίσιμη διέξοδος από την ασφυκτική περικύκλωση που δέχεται από τη Δύση.

Την ίδια στιγμή οι χώρες της Δύσης δηλώνουν παρούσες στην περιοχή, και επιχειρούν να διευρύνουν συνεργασίες και επαφές με τις χώρες αυ-

τές. Στην κλειστή συνεδρίαση των ηγετών των κρατών μελών αναμένεται να συμφωνηθούν τα συμπεράσματα της συνόδου, ανάμεσά τους και το ενδεχόμενο να ανακοινωθεί η συγκρότηση ενός ενιαίου ευρασιατικού συστήματος άμυνας και ασφάλειας. Πρόκειται για μια επιθυμία Ρωσίας και Κίνας που θα αναβαθμίσει σημαντικά τη συνεργασία των μελών, καθώς πια κάθε επίθεση σε κάθε μέλος χωριστά θα θεωρείται επίθεση σε βάρος όλων, και θα αντιμετωπίζεται ενιαία (κάτι αντίστοιχο με αυτό που προβλέπει το περίφημο άρθρο 5 του NATO).

Παρουσία Ερντογάν με μηνύματα

Το παρόν στη σύνοδο της Αστάνα έδωσε και ο πρόεδρος της Τουρκίας Ερντογάν, ως «εταίρος». Έχοντας ήδη εξασφαλίσει την προμήθεια μαχητικών αεροσκαφών από τις ΗΠΑ, και λίγες ημέρες πριν τη σύνοδο κορυφής του NATO στη Νέα Υόρκη (όπου αναμένεται να συναντηθεί με τον Μπάιντεν), ο Ερντογάν δεν δίστασε να συναντηθεί για δεύτερη φορά με τον Πούτιν και τον Κινέζο πρόεδρο

Σι Τζινπίνγκ. Η συζήτηση με τον Ρώσο πρόεδρο αφορούσε την περαιτέρω ανάπτυξη των ήδη σημαντικών οικονομικών συναλλαγών μεταξύ των δύο χωρών, αγνοώντας τις δυτικές απειλές για μέτρα κατά της Τουρκίας λόγω «παραβίασης των κυρώσεων». Συζητήθηκε ακόμα η επέκταση της ενεργειακής συνεργασίας με τη δημιουργία νέου πυρηνικού σταθμού...

Σύμφωνα με ανακοίνωση της τουρκικής προεδρίας, αναφορά έγινε ακόμα για τη Γάζα και την οξυμένη κατάσταση που επικρατεί στα σύνορα Τουρκίας-Συρίας. Για άλλη μια φορά ο Ερντογάν παρουσιάστηκε ως «ειρηνοποιός», ζητώντας από το Πούτιν να του ανατεθεί μια «αμοιβαία επωφελής» ειρηνευτική πρωτοβουλία. Είναι σημαντικό ότι, ενώ συμφωνήθηκε η επέκταση της οικονομικής συνεργασίας των δύο χωρών, η Ρωσία απέκλεισε χωρίς περιστροφές την «ειρηνευτική πρωτοβουλία» της Τουρκίας.

* Κίνα, Ινδία, Ιράν, Ρωσία, Καζακστάν, Κιργιστάν, Ουζμπεκιστάν, Πακιστάν, Τατζικιστάν και Λευκορωσία.

Βρετανία: Πολύ κακό για το τίποτα

«Θρίαμβος» των Εργατικών με... 33,7% των έγκυρων ψήφων

■ ΤΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ ΦΙΝΑΛΗ

Όπωςδήποτε ο Σαίξπηρ θα μπορούσε να γράψει μια καλή κωμωδία με αφορμή τις προχθεσινές βουλευτικές εκλογές στη Βρετανία. Διότι τι άλλο παρά κωμωδία είναι να αποκαλείται παντού και από τους πάντες «θρίαμβος» το αστείο ποσοστό (μετά από 14 χρόνια Συντηρητικών κυβερνήσεων) των Εργατικών του ανεκδιήγητου κυρίου Στάρμερ; Κι όμως, σύμψας ο πολιτικός και μιντιακός θίασος της Βρετανίας αλλά και ολόκληρης της Ευρώπης παριστάνει ότι, αφού ένα κόμμα με 33,7% των έγκυρων ψήφων απέσπασε το 63,5% των εδρών της Βουλής των Κοινοτήτων, όλα πάνε πρίμα. Μέχρι και επιστροφή της Βρετανίας στην Ε.Ε. ονειρεύονται (κι εδώ ταιριάζει ο Σαίξπηρ, με το «Όνειρο Θερινής νυκτός»).

Η συντριβή των Συντηρητικών είναι βέβαια γεγονός: το ποσοστό τους κατρακυλά 20 μονάδες κάτω από αυτό του 2019. Σε επίπεδο ψήφων η κατρακύλα είναι ακόμα πιο θεαματική, αφού η συμμετοχή σημείωσε επίσης μεγάλη πτώση: έχασαν πάνω από 7 εκατομμύρια ψήφους (ακόμη και οι «θριαμβευτές» Εργατικοί έχασαν σχεδόν 600.000 ψήφους σε σχέση με το 2019!). Όμως ποιος επωφεληθήκε από τη βαριά ήττα των Συντηρητικών του μεγιστάνα Σούνακ; Όχι οι Εργατικοί, αλλά το Reform UK του Φάρατζ και οι Πράσινοι (οι Φιλελεύθεροι Δημοκράτες αύξησαν ελάχιστα το ποσοστό τους λόγω της μειωμένης συμμετοχής, ενώ έχασαν 200.000 ψήφους). Με άλλα λόγια, ο περίφημος βρετανικός δικομματισμός έχει πάει περίπατο, αφού μαζί οι δύο «μεγάλοι» συγκεντρώνουν το χαμηλότερο άθροισμα στη σύγχρονη βρετανική ιστορία.

Θαύμα, θαύμα!

Όμως εδώ σκοντάφτουμε στο πιο εντυπωσιακό αριστούργημα της «αρχαιότερης εν λειτουργία δημοκρατίας του κόσμου», που για κάποιον περίεργο λόγο δεν προβληματίζει κανέναν σοβαρό αναλυτή (μονάχα κάτι Ινδοί και λοιποί πρώην υπήκοοι του Στέμματος επιτρέπουν στον εαυτό τους μια δι-ακριτική ειρωνεία): με 14,3% η τρίτη πολιτική δύναμη της Βρετανίας βγάζει... 4 βουλευτές σε σύνολο 650! Δηλαδή η λαϊκή ψήφος στο Reform UK μεταφράζεται στο 0,6% των βουλευτικών εδρών. Ελαφρώς λιγότερο τραγική θα μπορούσε να θεωρηθεί η περίπτωση των Πράσινων (πέμπτη πολιτική δύναμη), που με 6,8% βγάζουν επίσης 4 έδρες. Δηλαδή το απόλυτα πλειοψηφικό σύστημα εγγυάται μια απόλυτη αλλοίωση

Βρετανικές βουλευτικές εκλογές 2024				
ΚΟΜΜΑ	2024	ΕΔΡΕΣ	2019	ΕΔΡΕΣ
	ΠΟΣΟΣΤΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ	
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	59,9%		67,3%	
Εργατικό Κόμμα	33,7%	412	32,1%	205
Συντηρητικό Κόμμα	23,7%	121	43,6%	344
Reform UK (Φάρατζ)	14,3%	4	2,0%	0
Φιλελεύθ. Δημοκράτες	12,2%	71	11,6%	15
Πράσινοι	6,8%	4	2,61%	1
SNP (Σκωτία)	2,5%	9	3,9%	43
Ανεξάρτητοι	2,0%	6	-	17*
Sinn Féin (B. Ιρλανδία)	0,7%	7	0,6%	7
Plaid Cymru (Ουαλία)	0,7%	4	0,5%	3
DUP (B. Ιρλανδία)	0,6%	5	0,8%	7
Alliance (B. Ιρλανδία)	0,4%	1	0,4%	1
SDLP (B. Ιρλανδία)	0,3%	2	0,4%	2
UUP (B. Ιρλανδία)	0,3%	1	0,3%	0

της λαϊκής ψήφου.

Η αλλοίωση δεν σταματά εδώ: επειδή οι ψηφοφόροι τα γνωρίζουν όλα αυτά, εκβιάζονται να ψηφίσουν εκείνους που έχουν πιθανότητα να εκλεγούν, κι όχι το κόμμα της πρώτης επιλογής τους. Δεν είναι τυχαίο ότι οι επίσημες αναρτήσεις των αποτελεσμάτων αναφέρουν τα κόμματα με τη σειρά των εδρών που κέρδισαν, κι όχι με το ποσοστό τους – ώστε να μην βγάζει μάτι η απόλυτη αναντιστοιχία της λαϊκής βούλησης με τη «μετάφραση» που της κάνει το εκλογικό σύστημα.

Επιπλέον, ο καταμερισμός των μονοεδρικών περιφερειών είναι μελετημένος έτσι ώστε να διασφαλίζει ότι για να εκλεγεί ένας βουλευτής στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου κατοικεί η πλειοψηφία των λαϊκών και εργατικών στρωμάτων, θα χρειάζεται αρκετές δεκάδες χιλιάδες ψήφων. Ενώ στην αραιοκατοικημένη – και πιο συντηρητική – ύπαιθρο θα αρκούν λίγες χιλιάδες. Με πολλούς τρόπους δηλαδή το σύστημα σιγουρεύει ότι κάθε ψήφος δεν μετρά το ίδιο.

Αναζητώντας μια σωτηρία που δεν έρχεται

Οι βαθιοί προβληματισμοί της βρετανικής ελίτ (η οποία κατανοεί ότι το σύστημα πάνω στο οποίο βάσιζε την πολιτική κυριαρχία της πνέει τα λοίσθια) κρύβονται καλά πίσω από τους στημένους πανηγυρισμούς ή τις κατήφειες των κακών ηθοποιών του βρετανικού θιάσου. Όμως άλλο είναι η συγκάλυψη του προβλήματος, κι άλλο η αντιμετώπισή του. Η βρετανική άρχουσα τάξη, με πολλές ρωγμές και αντιθέσεις

Σημείωση: Από τα αποτελέσματα λείπουν 2 από τις 650 έδρες (συν η έδρα του μελλοντικού προέδρου της Βουλής).

* Οι 17 που καταγράφονταν ως ανεξάρτητοι στην απερχόμενη βουλή ήταν κυρίως αποχωρήσαντες από τους Συντηρητικούς. Στους 6 που εκλέχθηκαν τώρα όντας ανεξάρτητοι υποψήφιοι περιλαμβάνονται αγωνιστές του αντιπολεμικού κινήματος και Παλαιστινιακό λαό.

να διαπερνούν και το εσωτερικό της, αναζητά ένα σχέδιο επιβίωσης που για την ώρα καμία πολιτική δύναμη δεν προσφέρει. Διότι ο Στάρμερ μπορεί να καθάρισε το Εργατικό Κόμμα από «ανεύθυνους» και «αντισημίτες», και να εγγυάται συνέχιση της έως τώρα πολιτικής στα βασικά ζητήματα, πασπαλισμένη ίσως με λίγο περισσότερα «δικαιωματικά» στρας. Παραμένει όμως το γεγονός ότι είναι ακριβώς αυτή η εξωτερική και εσωτερική πολιτική (της οποίας τη συνέχεια εγγυάται ένας ανθρωπάκος που φέρνει περισσότερο σε προσωπάρχη συνοικιακού σούπερ μάρκετ παρά σε πρωθυπουργό μιας Δυτικής πυρηνικής δύναμης) η οποία έχει βρει τοίχο.

Επιπλέον, είναι άγνωστο για πόσο καιρό ακόμη θα επιτρέψει μια έστω στοιχειώδη διαχείριση των καυτών προβλημάτων ένα πολιτικό σύστημα στημένο πάνω σε συσχετισμούς και δεδομένα μιας εποχής που έχει παρέλθει ανεπιστρεπτή. Μπορεί με το 33,7% των έγκυρων ψήφων (δηλαδή το 20% του εκλογικού σώματος) να σάρωσε ο Στάρμερ τις βουλευτικές έδρες, αλλά για πόσο καιρό θα μπορεί να περπατά καμαρωτός κι αυτός ο γυμνός βασιλιάς πριν αρχίσουν οι υπήκοοί του να κρυφογελάνε ή να αγανακτούν; Και μέχρι τότε θα έχει μπορέσει η ελίτ να προετοιμάσει μια διάδοχη κατάσταση, ώστε να μην χάσει και τα αβγά και τα πασχάλια; Γίνεται όλο και πιο αμφίβολο, ιδίως όταν η παγκόσμια αναταραχή επιδεινώνεται. Αλλά ως εδώ: ας αφήσουμε τις στρουθοκαμήλους να χαρούν την άμμο στην οποία έχουν χώσει τα κεφάλια τους.

Εδώ είναι Βαλκάνια...

► Η Σκοπιανή πρόεδρος συναντήθηκε με εκπροσώπους της οργάνωσης «Παιδιά Προσφύγων από τη Μακεδονία του Αιγαίου». Το σίριαλ Πρέσπες 2.0 συνεχίζεται, και σε αυτό το επεισόδιο πρωταγωνιστεί το Αιγαίο της καρδιάς της.

► «Πάψτε να λογαριάζετε χωρίς τον Ξενοδόχο», δήλωσε στις πρόβες του σίριαλ ο κ. Μπισοτάκης, κι έμειναν ξάγρυπνοι από την αγωνία τους οι... Βέροι απόγονοι του Μεγαλέξαντρου.

► Ο Βούλγαρος πρόεδρος ζητά επιτακτικά τη συνταγματική αναγνώριση της Βουλγαρικής μειονότητας των Σκοπίων. Προφανώς δεν συμπεριλήφθηκε στον θίασο του σίριαλ, και χολώθηκε.

► Αποκαλύφθηκε ότι η Σκοπιανή υπουργός Ενέργειας Σ. Μποζινόβσκα είχε Βουλγαρικό διαβατήριο. Δεν είναι η μόνη: 150.000 Σκοπιανοί έχουν λάβει Βουλγαρικό διαβατήριο δηλώνοντας Βουλγαρική καταγωγή και Βουλγαρική εθνική αυτοσυνειδησία.

► Ναι, αλλά το διαβατήριο έχει λήξει, και δεν το ανανέωσα, δικαιολογήθηκε η κυρία Μποζινόβσκα (που προφανώς μόλις έγινε υπουργός απέκτησε νέα... αυτοσυνειδησία). Μην το παίρνετε κατάκαρδα μαντάμ, όλοι με ληγμένα τη βγάζουμε.

► Στην αλβανική απογραφή πληθυσμού παρουσιάστηκε για πρώτη φορά ενισχυμένη Βουλγαρική μειονότητα (10.000 άτομα). Πιάσανε οι απειλές της Σόφιας στους «Μακεδόνες» της Αλβανίας, ότι θα τους αφαιρέσουν τα διαβατήρια αν δεν δηλώσουν Βούλγαροι.

► Το ισπανικό κοινοβούλιο ψήφισε κατά της αναγνώρισης της ανεξαρτησίας του Κοσόβου. Να 'ναι καλά η... Καταλονία!

► Η Κοσοβάρα ΥΠΕΞ συναντήθηκε με τον κ. Ρουσόπουλο, τον πρώτο στην ιστορία Έλληνα πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Αντικείμενο της συνάντησης ήταν η προώθηση της ένταξης του ψευδοκράτους στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Παντού πρωταγωνιστούμε!

► «Μας παρακολουθούν με Μπαϊρακτάρ από το Κόσοβο» δήλωσε ο Βούτσιτς με νόημα (για όποιους πιάνουν πουλιά στον αέρα).

► Η ΤΕΡΝΑ δήλωσε ετοιμότητα για επενδυτικές δαπάνες ύψους 2-3 δισεκατομμυρίων ευρώ για την πρώτη «δέσμη» έργων στα Βαλκάνια. Να ξέραμε και ποιανού είναι τα ξένα κόλλυβα...

► Ο ποταμός Νερέτβα στη Βοσνία κινδυνεύει λόγω σχεδίων εγκατάστασης υδροηλεκτρικού εργοστασίου από την κινεζική εταιρία SinoHydro, καταγγέλλουν οικολόγοι. Έλα μωρέ, τι είναι ένα παλιοποτάμι μπροστά στην ανάπτυξη; (που θα 'λεγε και κάνας Χατζηδάκης – αν η εταιρία δεν ήταν κινεζική).

► Η Σερβία έχει εγκαταστήσει περισσότερες από 8.000 κάμερες παρακολούθησης με ικανότητες αναγνώρισης προσώπου. Τις πουλάνε οι Κινέζοι πακέτο με τους πυραύλους;

► Ο νεοεκλεγείς Βούλγαρος Πατριάρχης ήταν κατά του Αυτοκεφάλου της Ουκρανίας, και διατηρεί καλές σχέσεις με το Ρωσικό Πατριαρχείο. Να ξαναψηφίσουν οι επίσκοποι, μέχρι να βγάλουν τον σωστό Πατριάρχη!

► Το σχέδιο της Βαρσοβίας και της Αθήνας για μια πανευρωπαϊκή προσπάθεια υπεράσπισης της Ε.Ε. από επιθέσεις έπεισε, λέει, τους εταίρους, και θα λάβει ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Ως εξάρτημα του ΝΑΤΟ. Είπαμε, άμα είναι για καλό, λεφτά υπάρχουν.

04 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

■ της Ιφιγένειας Καλαντζή*

Οι χίμαιρες της κινηματογραφικής δημιουργίας στην ποίηση του πειραματικού σινεμά του Γκρέγκορι Μαρκόπουλου

Εμπειρίες από το «Τέμενος 2024» του Γκρέγκορι Μαρκόπουλου, στη Λυσσαρέα Γορτυνίας (27-30/6/2024), υπό τη διοργάνωση και τη στενή επίβλεψη του Αμερικάνου σκηνοθέτη Ρόμπερτ Μπήμπερς

Ανά 4 χρόνια, από το 2004, προβάλλεται σύμφωνα με την επιθυμία και τις ρητές οδηγίες του ελληνικής καταγωγής Αμερικάνου πρωτοποριακού σκηνοθέτη Γκρέγκορι Μαρκόπουλου (1928-1992), στον ειδικά επιλεγμένο χώρο, που ο σκηνοθέτης ονόμασε «Τέμενος», στη Λυσσαρέα ορεινής Γορτυνίας –τόπο καταγωγής του– το επικό του κινηματογραφικό πόνημα «Ενιαίος» (1948-1990), που αποτελείται από 22 κύκλους ταινιών σε έγχρωμο φιλμ 16mm, χωρίς ήχο. Στα δύο χρόνια φέτος, μετά την τελευταία συνάντηση από το 2022, προβλήθηκαν σε 4 συνεχόμενες βραδιές (27-30/6/2024) διαδοχικά οι σειρές κύκλων του Ενιαίος XV-XVIII, με αποσπάσματα από τις προηγούμενες ταινίες του, «The Iliac Passion» (1964-1967), «Twice a Man» (1963), «The Mysteries» (1968), «Himself as Himself» (1967), «Ερωσ, Ο Βασιλεύς» (1967), αλλά και εικόνες από κινηματογραφημένα πορτρέτα επιφανών καλλιτεχνών. Με οδηγό τα ίδια τα κείμενα του Μαρκόπουλου για το έργο και τις σκέψεις του στη σύλληψη του «Τεμένους» στο βιβλίο «Gregory J. Markopoulos: Βουστροφρόν και άλλα γραπτά» (Άγρα, 2004), ένα ενθουσιώδες μανιφέστο –στα όρια εσπετισμού– της αποκαλυπτικής διάστασης του πειραματικού σινεμά, ως υπέρτατης υπαρξιακής αναγκαιότητας της καλλιτεχνικής δημιουργίας, ακολουθεί καταγραφή των εμπειριών μου, από την παρακολούθηση του «Ενιαίος», με αντιπαραβολή σκέψεων του σκηνοθέτη, που προτρέπει τον θεατή «να δει την ταινία ως σύνθεση εικόνας», δίνοντας έμφαση σε μια διαισθητική αντίληψη του σινεμά.

Γεννημένος στο Τολέδο του Οχάιο, από Έλληνες γονείς, ο Μαρκόπουλος ανήκει στη γενιά της κινηματογραφικής πρωτοπορίας της μεταπολεμικής Αμερικής στα τέλη του '40, πλάι στους Γιόνας Μέκας, Σταν Μπρακχέιττ, Κένεθ Άνγκερ, Μάγια Ντέρεν, Σίρλεϊ Κλαρκ και Άντυ Γουόρχωλ, στα χνάρια της καθολικής αμφισβήτησης του αμερικάνικου τρόπου ζωής των μπίτνικ δημιουργών. Γύρισε την πρώτη του ταινία σε ηλικία 12 ετών και σκηνοθέτησε ταινίες σε 16mm, από τα τέλη του '40, ενώ στράφηκε στις ελληνικές ρίζες του, εμπνευσμένος από Πλάτωνα, Αισχύλο, αλλά και τον Ηλία Βενέζη. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος του New American Cinema Group στη Νέα Υόρκη, αρχές του '60. Από το 1967, με έδρα την Ευρώπη πλέον, συνέχισε το νεωτεριστικό του έργο, με το επικό του πόνημα «Ενιαίος»,

που επεξεργάζονταν τα τελευταία χρόνια της ζωής του. Νεωτεριστής που χειρίστηκε την κινηματογραφική δημιουργία στην απόλυτή της μορφή, αποδόμησε τη συμβατική κινηματογραφική αφήγηση, μοντάροντας στη μικρότερη μονάδα της ταινίας, το μονό καρτέ, σε μια κατακερματισμένη νοηματική ασυνέχεια.

Ο Μαρκόπουλος έχει αποτυπώσει στοχασμούς και σκέψεις του πάνω στη σημασία της κινηματογραφικής δημιουργίας και την έννοια του πειραματισμού στο σινεμά, ενώ αγωνίστηκε με πάθος να αναγνωριστεί το δικαίωμα του καλλιτέχνη-δημιουργού, ενάντια στο εμπορικό σινεμά και τη βιομηχανία θεάματος. Με όρους όπως «δημιουργικό σύμπλεγμα προβολής», «σινεμά ως σινεμά» και «δημιουργικός θεατής» αναφέρεται στον «Κινηματογραφιστή-Θεραπευτή», δίνοντας σημασία τόσο στην ποιότητα, όσο και στις συνθήκες της προβολής, που θεωρεί σημαντικές στην αντίληψη των ταινιών του. Στα κείμενά του περιγράφει τη βιωμένη απόρριψη από κοινό και κριτικούς, που τον κατέτασσαν στο περιθώριο του καλλιτεχνικού κατεστημένου, λόγω των έμφυλων και διεμφυλικών προσεγγίσεών του, μέσα από αρχαιοελληνικούς συμβολισμούς. Ανήκοντας στη δεύτερη γενιά μεταναστών, διερευνά τη θέση του στο αμερικανικό παρόν, σε δι-αρκή αναζήτηση ταυτότητας, στο μεταίχμιο γονεϊκού νόστου και ριζικής αφομοίωσης, ενώ με τη βοήθεια μαϊκήνων κατάφερε να προωθήσει το έργο του μέσα από ιδιωτικούς καλλιτεχνικούς κύκλους.

Οι προβολές έγιναν σ' ένα χωράφι, λίγο έξω από τη Λυσσαρέα Γορτυνίας, το αποκαλούμενο «Τέμενος», με πρόσβαση

από ένα κακοτράχαλο κατηφορικό δρόμο, σε απόσταση γύρω στα 2 χλμ. –30' ως 45' ποδαρόδρομου– δίχως φωτισμό. Οι κανονισμοί ήταν αυστηροί και απαραβίαστοι: πρόσβαση με τα πόδια, απαγόρευση καπνίσματος για λόγους πυρασφάλειας, απαγόρευση φωτογράφισης της προβολής και χρήσης κινητού. Η καθημερινή προβολή 3 ως 4 μπομπινών, διάρκειας από τρία τέταρτα ως μια ώρα, άρχιζε μετά τις 21:30 και ολοκληρωνόταν περίπου στη 01:30, σε μηχανή προβολής 16mm, με μοναδικά διαλείμματα το χρόνο για την αλλαγή μπομπίνας από εξειδικευμένη μηχανικό προβολής. Η ώρα προσέλευσης ήταν περίπου τρίτα τέταρτα πριν την έναρξη της προβολής, ώστε οι θεατές να βιώσουν την αλλαγή του φωτός, να φωτογραφήσουν το χώρο –όπως έναν ναό– και να επιλέξουν θέση, στα αναπαυτικά κόκκινα μαξιλάρια, τακτικά τοποθετημένα στο έδαφος, απέναντι από μια οθόνη 4:3 φορμά. Τα πάντα ανεπιτήδευτα, αλλά εργονομικά σχεδιασμένα, σύμφωνα με τις επιταγές Μαρκόπουλου. Σε αυτή την τοποθεσία, σε υψόμετρο σχεδόν 850 μέτρων, μόλις έπεφτε η νύχτα η θερμοκρασία κατεβαίνει αισθητά.

Με την έναρξη της προβολής, σε μια απόλυτα βουβή διάσταση του σινεμά, που επιστρέφει στην πρωτόλεια μορφή του πρώιμου κινηματογράφου, η ησυχία απλωνόταν σαν ομίχλη στην ομίχλη και κυριαρχούσε στην εικόνα, που ωστόσο αποκτούσε τη δική της μουσική, με ήχους της φύσης ολόγυρα, μαζί με τον ήχο της μηχανής προβολής. Σε μια απόλυτη διάσταση του σινεμά, που απορρίπτει κάθε συμβατική αφήγηση, το «Ενιαίος» αποτελείται από μια επεξεργασμένη αλληλουχία μονών καρτέ, των προηγούμενων ταινιών του Μαρκόπουλου, σε αργή κίνηση, διπλοτυπία ή ανετάριστα, που συχνά διακόπτονται από διάσπαρτα λευκά ή μαύρα καρτέ, δημιουργώντας μια καταϊγιστική διακοπτόμενη ροή αναβοσβήσιμων φλας, απροσδιόριστου ρυθμού. Σε ρήξη με τα δυο κυρίαρχα συστατικά του συμβατικού σινεμά, τον ήχο, ομιλίες-ήχους-μουσική και την κινούμενη εικόνα, ο θεατής κεραυνοβολείται από τη σκληρή ρυθμική εναλλαγή λευκού-μαύρου, διαμέσου μοντάζ. Η επί ώρες έκθεση από το φως στο σκοτάδι, σε αυτές τις συνθήκες αποσυντονιστικής θέασης, αγγίζει υπνωτιστική διάσταση, με τον θεατή εν δυνάμει στα όρια έκστασης, σε μια εξουθενωτική εμπειρία, που συμπληρώνεται από την κοπιαστική διαδρομή της μετάβασης και αποχώρησης από το χώρο. Κατά τη διαδρομή προς το γεμάτο λακκούβες

από τα αγριογούρουνα χωράφι, τον θεατή μεθάνε αρώματα και χρώματα από σχίνα, λεβάντα, βελανιδιές, αγριοαχλαδιές, στον απόηχο των βημάτων του στα χαλίκια. Ακόμα και η διαπεραστική υγρασία, ανάγεται σε μια βιωμένη ολιστική εμπειρία, που ξεκινάει από τη μετάβαση στο χώρο της προβολής και ολοκληρώνεται με τις ιδιαίτερες συνθήκες θέασης, κάτω από τον έναστρο ουρανό, με τον αστερισμό της Μεγάλης Άρκτου να προβάλλει πάνω από την οθόνη. Όλα αυτά, συνθέτουν την εμπειρία του «Τεμένους», όπως την είχε συλλάβει ο Μαρκόπουλος και τη διατηρεί αυτούσια, ο πιστός συνοδοιπόρος και πρώην σύντροφός του, Ρόμπερτ Μπήμπερς, ψυχή αυτής της μυσταγωγίας.

Σαν σε θρησκευτική τελετουργία, ο θεατής μετατρέπεται σε μύστη, στα πλαίσια μιας κοινότητας προσηλωμένων θεατών, σκηνοθετών και σπουδαστών κινηματογράφου, από Αυστραλία, Αμερική, Ινδία, Μπαχρέιν, Γερμανία, Γαλλία, που έρχονται και συχνά ξανάρχονται, για να μοιραστούν αυτή τη διαδικασία μύησης, στο όραμα του Μαρκόπουλου. Αυτό το ιδιοσυγκρασιακό, πειραματικό σινεμά συλλογικής θέασης, αναλύεται περισσότερο μέσα από τις ανθρωπολογικές θεωρίες του Κλοντ Λεβί-Στρως. Οι συνθήκες θέασης σε συνδυασμό με τις συνθήκες προβολής στη φύση, εμπλέκουν τη σωματική συμμετοχή του θεατή και αποτελούν μέρος μιας ζωντανής στο χρόνο διαδικασίας, μοναδικής κάθε φορά. Σε μια αλληλουχία ρυθμικής δραστηριότητας, μένει η εντύπωση του εγκεφαλικού αποτυπώματος της όρασης. Εκτός από το αρχαίο θέατρο, αυτό το πείραμα αγγίζει την ψυχεδελική εμπειρία των άλλοτε ρέιβ πάρτι στα δάση.

Προσκεκλημένη της διοργανώτριας Άργυς Καράλη, μαζί με την γιατρό-εικαστικό Εύη Μιχελάκη, είχα την τύχη να μοιραστώ την ξεχωριστή αυτή εμπειρία με το ηγετικό ζευγάρι πειραματικών σκηνοθετών Ρόμπερτ Μπήμπερς και Ούτε Άουραντ, την επίσης Γερμανίδα κινηματογραφίστρια Χέλγκα Φάντερλ και τον Αμερικάνο επιπλοποιό-γλύπτη Άαρντ Σκοτ, που κατασκεύασε την οθόνη και τις καλαίσθητες πινακίδες. Αξιωματημένη η διαμονή μου στο όμορφο χωριό Μελισσόπετρα, όπου στην ταβέρνα «Ο Νίκος», μας περιποίηθη με ωραία εδέσματα η καλόκαρδη αιοιδός Μαρία.

* Η Ιφιγένεια Καλαντζή είναι θεωρητικός-κριτικός κινηματογράφου, ifigenia.kalantzi@gmail.com

› Άρης Σφακιανάκης, συγγραφέας

Ο πρίγκιψ του δευτέρου ορόφου

■ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΣΤΟΦΟΡΟ

Την προηγούμενη εβδομάδα φιλοξενήσαμε συνέντευξη της Καρολίνας Μέρμηγκα για τον μυθιστόρημά της «Στον κήπο της Βασιλισσας Αμαλίας». Είναι ένα από τα τρία μυθιστορήματα που κυκλοφόρησαν πρόσφατα κι αναφέρονται σε εκείνη την περίοδο. Σήμερα συζητάμε με τον Άρη Σφακιανάκη για το μυθιστόρημα «Ο πρίγκιψ του δευτέρου ορόφου – Στον καιρό του Όθωνα» (εκδόσεις Κέδρος), ενώ θα ακολουθήσει το άλλο Σάββατο ο Τεύκρος Μιχαηλίδης με το «Ένα πτώμα στην αυλή της Αμαλίας».

Ο Άρης Σφακιανάκης, μας δίνει μια πολύ πειστική περιγραφή της Αθήνας από την εποχή που αποφασίζεται αν γίνει πρωτεύουσα του νεοελληνικού κράτους. Με

τις γλαφυρές, όσο και ακριβείς ιστορικά περιγραφές του ζωντανεύει πραγματικά εκείνο το μικρό χωριό που σήμερα φιλοξενεί πέντε εκατομμύρια κατοίκους...

Με έναν επινοημένο ήρωα-ποητή και δάσκαλο ελληνικών της Αμαλίας, ο οποίος κατοικεί στο παλάτι – τη σημερινή Βουλή – ο συγγραφέας, επιστρατεύοντας το χιούμορ και τη σάτιρα μας χαρίζει ένα πολύ ενδιαφέρον μυθιστόρημα που αποκαλύπτει παράλληλα τα παρασκίνια εκείνης της κρίσιμης περιόδου, ενώ μεγάλο ενδιαφέρον έχουν και τα πορτρέτα του Όθωνα και κυρίως της Αμαλίας, όπως τα σκιαγραφεί. Ο ήρώας του, ως Έλληνας της διασποράς, με σπουδές στο Μόναχο, έχει και μια ματιά «εξωτερική» απέναντι σε όσα συμβαίνουν. Πέφτει

όμως από την αρχή στα βαθιά αφού είναι συνεργάτης του Κωλέττη και όλα αλλάζουν όταν γνωρίζει τον ίδιο τον Όθωνα, με την άφιξή του στο Ναύπλιο.

Ειδικά μετά τον γάμο με την Αμαλία, η θέση του θα αναβαθμιστεί από απλού γραφιά σε δάσκαλο.

Ο συγγραφέας ισορροπεί με επιτυχία μεταξύ παρωδίας και τραγωδίας, αφηγούμενος τα όσα ζει σε πρώτο πρόσωπο. Φυσικά εμφανίζονται και πολλές προσωπικότητες της εποχής εκείνης που επίσης παρουσιάζονται με πειστικότητα.

Είναι ακόμη ένα μυθιστόρημα σημαντικό για όσους θέλουν να ανακαλύψουν και την τοπική ιστορία καθώς και τα μουσικά που κρύβουν τα δρομάκια και τα σπία στο κέντρο της πόλης.

› **Πρόσφατα κυκλοφόρησαν τρία μυθιστορήματα που επικεντρώνουν στη βασίλισσα Αμαλία και στην εποχή του Όθωνα. Γιατί πιστεύετε πως υπάρχει αυτό το ενδιαφέρον από τους συγγραφείς για εκείνη την περίοδο;**

Θα μπορούσε να πει κάποιος ότι τα μεγάλα πνεύματα συναντώνται – αλλά μονάχα αν ήθελε να τρολάρει τον εαυτό του. Θα έλεγα ότι πρόκειται για μια ευτυχή συγκυρία αφού κανείς από εμάς τους τρεις δεν γνωρίζει τον άλλον ώστε να το έχουμε αναφέρει μεταξύ μας βάζοντας στοίχημα ποιος θα τα καταφέρει καλύτερα. Τα τριάντα χρόνια του Όθωνα είναι άγνωστα στους σύγχρονους Έλληνες και αυτό ίσως παρακίνησε τους συγκεκριμένους συγγραφείς να ασχοληθούν με την ορισμένη περίοδο.

› **Εσάς τι είναι αυτό που σας έκανε να ασχοληθείτε με τη συγκεκριμένη περίοδο;**

Ήταν σχεδόν αναπόφευκτο αφού στο προηγούμενο μυθιστόρημά μου, «Η σκιά του Κυβερνήτη», αναφερόμουν στα χρόνια που κυβέρνησε την Ελλάδα ο Καποδίστριας, να οδηγηθώ στον

επόμενο άρχοντα του τόπου, ένα ανήλικο πριγκιπόπουλο από το Μόναχο, που έφτασε στην χώρα για να ηγηθεί μιας Ελλάδας που έκανε τα πρώτα της βήματα και επιχειρούσε (μάταια) να εξέλθει των εμφυλίων σπαραγμών – που αποδεικνύονται εθνικό σπορ. Πιο συγκεκριμένα ωστόσο, θέλησα να ασχοληθώ με εκείνη την εποχή επειδή τότε αποφασίστηκε να

γίνει πρωτεύουσα του κράτους η Αθήνα κι ήθελα να αναπαραστήσω, όσο μπορούσα καλύτερα, τον τρόπο που άρχισε να γίνεται εκείνο το αλλοτινό αρβανιτοχώρι αυτή η πόλη που μας φιλοξενεί όλους εμάς σήμερα. Εγώ ήρθα στην Αθήνα πρωτοετής φοιτητής Νομικής και δεν την εγκατέλειψα από τότε. Την αγάπησα από την πρώτη στιγμή και την αγαπώ μέχρι σήμερα.

› **Ο ήρώας σας, ο «Πρίγκιπας», θασίζεται σε κάποιο πραγματικό πρόσωπο;**

Ο πρίγκιψ μου, αυτός που έγινε ο δάσκαλος της Αμαλίας στο μυθιστόρημα, ο ποιητής χωρίς επιτυχία στις γυναίκες, είναι επινοήμα της φαντασίας. Υπάρχουν βέβαια στοιχεία του δικού μου χαρακτήρα στο πρόσωπό του, αλλά αντεστραμμένα. Εγώ είμαι πεζογράφος, εκείνος ποιητής. Εκείνος συναγελάζεται με τα άτομα της Αυλής, εγώ είμαι πιο δημοκρατικών καταβολών. Εκείνος δεν παντρεύεται ποτέ, εγώ βούτηξα στο κενό. Βέ-

βαια, η αλήθεια είναι ότι έχουμε κάτι κοινό: μένουμε κι οι δυο στον δεύτερο όροφο. Εκείνος στο παλάτι κι εγώ στον Νέο Κόσμο.

› **Παρουσιάζετε και μια ενδιαφέρουσα οπτική για την προσωπικότητα της Αμαλίας. Αδικήθηκε τελικά από την Ιστορία;**

Η Αμαλία, που ήρθε μικρή κι αυτή στην Ελλάδα, αποδείχτηκε μια ικανή γυναίκα που αγάπησε τον άντρα της, προσπάθησε να τον βοηθήσει όπως μπορούσε κι έγινε στο τέλος πιο Ελληνίδα από πολλές άλλες. Πίστεψε στην Μεγάλη Ιδέα του Κωλέττη κι αντιμετώπισε με σθένος τις απαιτήσεις των Προστάτιδων (!) Δυνάμεων. Όταν έλειπε ο σχολαστικός Όθων στο εξωτερικό εκείνη φρόντιζε να επιλύει γρήγορα και αποφασιστικά τα χρονίζοντα προβλήματα του τόπου. Με δικό της διάταγμα απαγορεύτηκε το κάπνισμα στα δημόσια καταστήματα. Όταν έγινε η έξωση του βασιλικού ζεύγους, έμειναν κι οι δυο σ' ένα χωριουδάκι λίγο έξω από το Μόναχο και δεν άργησε να ακολουθήσει τον Όθωνα στον τάφο. Είναι θαμμένοι δίπλα-δίπλα στο υπόγειο του ναού Theatinerkirche του Μο-

νάχου, στον οικογενειακό τάφο της βαυαρικής δυναστείας των Βίτελσμπαχ – αυτό για όσους επισκέπτονται το Μόναχο.

› **Από την «Εξοδο» στη «Σκιά του Κυβερνήτη» κι από εκεί στον «Πρίγκιπα του δευτέρου ορόφου». Τι σας έκανε να στραφείτε τα τελευταία χρόνια στο ιστορικό μυθιστόρημα; Θα υπάρξει και συνέχεια;**

Στράφηκα στο ιστορικό μυθιστόρημα από μια περίεργη σύμπτωση. Έτυχε να αγοράσω σπίτι στην οδό Κασομούλη. Όταν αναρωτήθηκα ποιος ήταν αυτός ο Κασομούλης, όταν έμαθα ότι ήταν αγωνιστής της Επανάστασης του 1821 κι είχε γράψει πεντάτομο έργο σχετικά, όταν έσπευσα να αγοράσω και να διαβάσω αυτά που είχε γράψει, όταν συνειδητοποίησα ότι δεν είχα παρά αμυδρή ιδέα για τα γεγονότα εκείνα, αποφάσισα να μελετήσω περισσότερο και να μάθω περισσότερα. Αυτό με οδήγησε να γράψω μια τριλογία που ίσως παρακινούσε τους συνΕλληνες να ασχοληθούν ενδελεχέστερα με τα χρόνια εκείνα. Αυτό είναι όλο. Αν θα συνεχίσω με ιστορικό μυθιστόρημα; Μένει να αποδειχθεί...

04 πολιτισμός & βαρβαρότητα ■ ΤΟΥ Ηρόστρατου

Για τη δημιουργία ενός συνδικαλιστικού φορέα συγγραφέων

Διαδικτυακή συνάντηση τη Δευτέρα 8 Ιουλίου 2024 και ώρα 17.00, μέσω της πλατφόρμας Zoom

Μια σημαντική πρωτοβουλία ξεκίνησε από το PEN Greece και αγκαλιάστηκε από τη Γυναικεία Λογοτεχνική συντροφιά. Αφορά σε ένα σημαντικό ζήτημα που απασχολεί αρκετούς από εμάς που κινούμαστε στον χώρο του βιβλίου: Παρά τις δεκάδες ανά την Ελλάδα ενώσεις, συλλόγους, εταιρείες κ.ά. συγγραφέων, δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή κανένας συνδικαλιστικός φορέας που να τους εκπροσωπεί.

Το αποτέλεσμα είναι να πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης, συχνά να μην τους αποδίδονται τα δικαιώματά τους από τους εκδοτικούς οίκους, χωρίς πρακτικά να έχουν τη δυνατότητα να αντιδράσουν. Ένας δικαστικός αγώνας σε ατομικό επίπεδο είναι επί της ουσίας χαμένος εκ των προτέρων. Παράλληλα υπάρχει ο περίφημος ΟΣΔΕΔ (Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Έργων του Λόγου) για τον οποία έχουμε γράψει αναλυτικά σε παλιότερο φύλλο της εφημερίδας («Τα μυστήρια του ΟΣΔΕΔ», 29/7/2022, edromos.gr/120861-2).

Όπως αναφέρεται, «σκοπό έχει τη συλλογική διαχείριση και προστασία των πνευματικών και συγγενικών προς τα πνευματικά δικαιωμάτων των δημιουργών έργων του λόγου, καθώς και των δικαιωδών τους, όπως επίσης και των εκδοτών έργων του λόγου και των δικαιωδών τους. Τα δικαιώματα αυτά είναι δικαιώματα που για νομικούς ή πρακτικούς λόγους δεν μπορούν να τα διαχειριστούν ατομικά οι δικαιούχοι δημιουργοί και εκδότες»

Δυστυχώς, με πλειοψηφία εκδοτών στο Διοικητικό του Συμβούλιο, αλλά και με διαδικασίες που είναι μεν νομότυπες αλλά όχι απολύτως διαφανείς, παίρνει

αποφάσεις που δεν συνάδουν με τα πραγματικά δικαιώματα των συγγραφέων.

Και συνεχώς κάνει παράλογες κρατήσεις, ενώ χρηματοδοτεί κατά το δοκούν δράσεις με επίσης αδιαφανή κριτήρια, ενώ απορρίπτει άλλες χωρίς επαρκή αιτιολόγηση.

Κατά την ταπεινή μου άποψη, δεν νοείται οργανισμός που να εκπροσωπεί εργοδότες και εργαζόμενους παράλληλα, όπου μάλιστα παίρνει τις αποφάσεις από εκδότες και «φίλους».

Ελπίζοντας να αλλάξουν τα πράγματα και σε αυτόν τον τομέα παραθέτω την πρόσκληση που απευθύνεται σε όλους τους συγγραφείς:

«Αγαπητοί συγγραφείς,
Είναι γνωστό ότι τα προβλήματα

που αντιμετωπίζει ο συγγραφικός κλάδος είναι πολλά, καθώς απαρτίζεται από πνευματικά εργαζόμενα άτομα, χωρίς, ωστόσο, να υπάρχει ένας ενιαίος φορέας, ο οποίος να συσπειρώνει τα αιτήματά του και να μπορεί να αναλάβει συγκεκριμένες επαγγελματικές διεκδικήσεις εκ μέρους του.

Συνεπώς, είναι πρόδηλη η ανάγκη δημιουργίας ενός ενιαίου συνδικαλιστικού φορέα συγγραφέων.

Εν' όψει και του νέου φορολογικού νομοσχεδίου, το οποίο συμπεριλαμβάνει τους συγγραφείς, η δημιουργία ενός φορέα που θα προστατεύει τα πνευματικά δικαιώματα των συγγραφέων, θα προασπίζει το πνευματικό και ηθικό δικαίωμα που απορρέει από το έργο τους, θα μπορεί να αντιπροσωπεύει τα μέλη σε κάθε

ένδικη αντιδικία και να διεκδικεί εκ μέρους τους την προστασία του κλάδου κρίνεται απαραίτητη και θεωρείται επιβεβλημένη.

Η πρωτοβουλία για την ανοιχτή πρόσκληση λήφθηκε από το **PEN Greece** το οποίο και κάλεσε τα ΔΣ των κάτωθι σωματείων, Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά, Εθνική Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών, Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών, Εταιρεία Λογοτεχνών Θεσσαλονίκης, Ένωση Λογοτεχνών Βορείου Ελλάδος, Εταιρεία Συγγραφέων, Greek Ibbv Κύκλος Παιδικού Βιβλίου, Πανελλήνια Ένωση Λογοτεχνών, Κύκλος Ποιητών, Ελληνική Δέσχη Συγγραφέων Αστυνομικής Λογοτεχνίας, Πανελλήνια Ένωση Επαγγελματιών Μεταφραστών, Πανελλήνια Ένωση Πτυχιούχων Ιονίου Πανεπιστημίου, **στην 1η συνάντηση που**

έλαβε χώρα το Σάββατο 20 Απριλίου 2024.

Στη 2η συνάντηση που έλαβε χώρα το Σάββατο 15 Ιουνίου 2024 η Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά, παίρνοντας τη σκυτάλη, προσκάλεσε εκτός από τα ΔΣ και τα μέλη των ανωτέρω σωματείων. Αρκετοί συγγραφείς όμως ενημέρωσαν ότι δεν έλαβαν το ΔΤ από το σωματείο τους.

Για αυτό και όσοι συγγραφείς πήραν μέρος στη συνάντηση αποφάσισαν το συγκεκριμένο ΔΤ να δημοσιευτεί σε όλα τα ΜΜΕ.

ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΕΞΗΣ:

1. Ο συγκεκριμένος φορέας δεν θα είναι υπό την επίβλεψη ή την κηδεμονία κανενός υπάρχοντος σωματείου συγγραφέων.
2. Δεν θα υποκαταστήσει κανένα από τα ήδη υπάρχοντα λογοτεχνικά σωματεία.
3. Δεν θα προβαίνει σε καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, ούτε θα προωθεί το λογοτεχνικό έργο των μελών του.
4. Δεν θα είναι μια σύμπραξη των λογοτεχνικών φορέων στην Ελλάδα.

Θα είναι ένα νέο, αυτόνομο νομικό πρόσωπο.

Θα είναι σύμπραξη μόνο συγγραφέων για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους και την αντιπροσώπευσή τους.

Η επόμενη διαδικτυακή συνάντηση θα λάβει χώρα τη Δευτέρα 8 Ιουλίου 2024 και ώρα 17.00, μέσω της πλατφόρμας Zoom. Ακολουθεί ο σύνδεσμος (ευγενική χορηγία από το PEN Greece) <https://us02web.zoom.us/j/89506838193>

Η παρουσία όλων κρίνεται καθοριστικής σημασίας για το μέλλον του κλάδου»

**ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ
ΤΟΝ
Δρόμο**

Στην παρακάτω διεύθυνση στο paypal:

[paypal.me/Dromos](https://www.paypal.me/Dromos)

Με κατάθεση την Τράπεζα Πειραιώς:

Τράπεζα Πειραιώς: 5029046675386

(IBAN: GR5101720290005029046675386, BIC: PIRBGRAA)

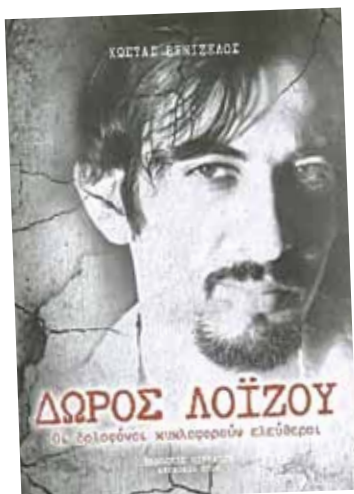

Δικαιούχος:
Ενότητα
Μη Κερδοσκοπική
Εταιρεία

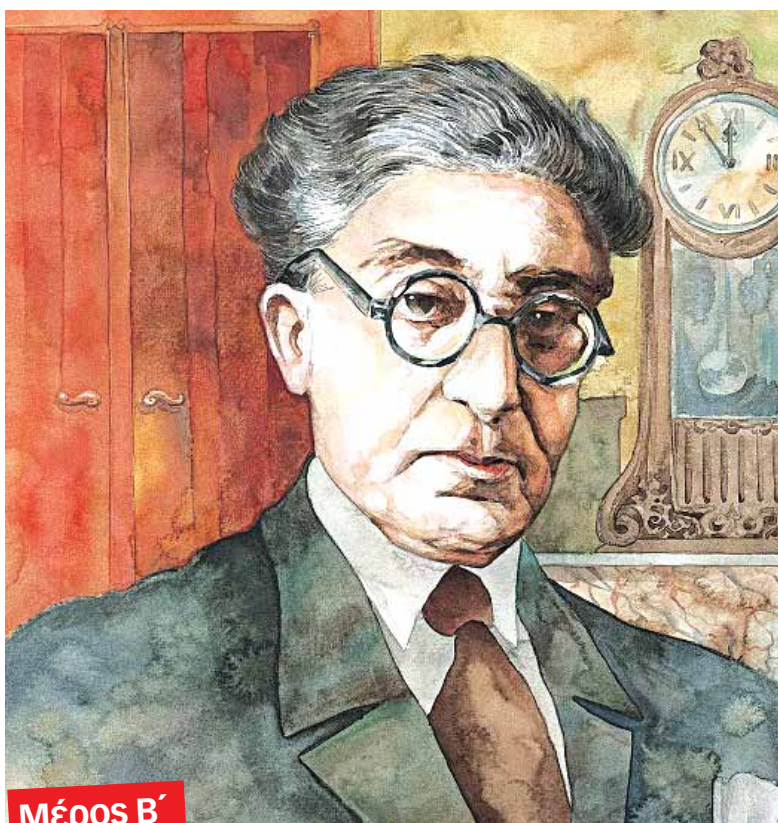
Δυο Αιώνες Νεοελληνικού Λόγου **πολιτισμός 04**

Στις μέρες του 1910... Τα βήματά μας, μελαγχολικά και αργά, σέρνονται στα στενοσόκακα της Αλεξάνδρειας. Το βλέμμα μας, εταστικό, στρέφεται γύρω μ' εγκαρτέρηση κι ελπίδα για το κάτι. Εδώ, στη Ελληνική παροικία, τρεις κόσμοι ενώνονται και ζουν: η Αίγυπτος των φτωχών κατακτημένων, με τις παραδόσεις, τις συνήθειες, τον τρόπο ζωής που λες από την περίοδο των Φαραώ και του Μωυσή, είναι καταδικασμένη σε δουλεία στους δυνατούς κυρίαρχους. Ο δεύτερος κόσμος, ο Ελληνικός: που κρατάει τη φύτρα του παλιά απ' του Μεγαλέξανδρου τα χρόνια και συνεχίζει εξελισσόμενος σε ζωντανό κύτταρο της αιγυπτιακής κοινωνίας. Και τέλος οι Εγγλέζοι που κατέχουν αυτή τη χώρα και την καταπιέζουν.

Στις μέρες του 1910... Τα βήματά μας, μελαγχολικά και αργά, σέρνονται στα στενοσόκακα της Αλεξάνδρειας. Ψάχνουμε για τον Κωνσταντίνο Καβάφη, υπάλληλο εταιρίας αρδεύσεων, και ποιητή. Ήταν τότε 48 χρονών, φτασμένος και ώριμος τεχνίτης του λόγου, δημιουργός στον ωραίο κόσμο της ποίησης, όπως είδαμε στην προηγούμενη συνάντησή μας. Τώρα στα 1910 εκδίδει τεύχος με «Ποιήματά» του που κάνουν εντύπωση. Μέχρι το 1917 ή, καλύτερα, τη δεκαετία 1910-1920, είναι το πιο ακμαίο σημείο της ποιητικής του δύναμης. Είναι ποιητής των γηρατειών, ή, τουλάχιστον, της ωριμότητας. Απ' τα 1903 βέβαια ο Ξενοπούλος θαρρετά παρουσίασε στο Κέντρο τον Καβάφη, αλλά μόλις μετά το 1921 μπορούμε να πούμε ότι άρχισαν επιδράσεις σε ποιητές ή νέους στην Ελλάδα. Η Ελλάδα, η νεολαία και οι καλλιεργημένοι του 1924, καθρεφτίζονται μέσα στο έργο του Καβάφη και αναγνωρίζουν τον εαυτό τους μέσα σ' αυτό: το σκεπτικισμό και την ειρωνεία. Σε λίγα χρόνια έρχεται η «Στροφή» του Σεφέρη το 1931,

Αναζητήστε το πολύ ενδιαφέρον βιβλίο του Κώστα Βενιζέλου με τίτλο «Δώρος Λοΐζου – Οι δολοφόνοι κυκλοφορούν ελεύθεροι» από τις εκδόσεις Hippasus

Μέρος Β'

Περίπατος στην ποίηση του Κωνσταντίνου Π. Καβάφη

■ ΤΟΥ Θανάση Μουσόπουλου*

το «Τρακτέρ» του Ρίτσου το 1934, η «Υψικάμινος» του Εμπειρικού το 1935.

Η Φιλοσοφία που διαπερνά τα ποιήματα του Καβάφη, που χαρακτηρίζεται κάπως άστοχα «διδασκτισμός», είναι μοντέρνα και στη σύλληψη και στην έκφρασή της. Αυτό άλλωστε φαίνεται να είναι το στοιχείο που επέβαλε την ποίησή του. Οι «Θερμοπόλες» μας μνηνούν: Χρέος χωρίς ελπίδα, χρέος για το χρέος. Η «Ιθάκη» μας πληροφορεί: *Η Ιθάκη σ' έδωσε τ' ωραίο ταξίδι / χωρίς αυτήν δεν θά 'βγαίνεις στὸν δρόμο / Άλλα δὲν ἔχει νὰ σὲ δώσει.*

Περνούμε γρήγορα στην άλλη Αλεξάνδρεια – το κελί του Καβάφη. Εκεί μπορούμε να δούμε καλύτερα τον άνθρωπο και τον αγώνα του, την αγωνία του και τη στιγμή που το μαχαίρι της αλλοτρίωσης σα δαμόκλεια σπάθη κρέμεται πάνω από το κεφάλι του. Δεν παραδίδεται μα αγωνίζεται.

Ο άνθρωπος, Ο Καβάφης, είναι ένας ελεύθερος πολιορκημένος. Όχι πια μόνον από την εξωτερική Αλεξάνδρεια, αλλά μια άλλη πιο πανούργα, πιο σφιχτή. Ο Ποιητής μας ανασύρει, βρίσκοντας προσωκρατικά σκοινιά, την ουσία της ζωής στο φώς. Η ανάγκη και η δέσμευση δημιουργούν στον άνθρωπο ένα κλοιό αξεπέραστο, που όμως *Χωρίς αυτήν δεν θά 'βγαίνεις στὸν δρόμο.*

Αυτά είναι τα σπουδαία σοκάκια στην Αλεξάνδρεια του Καβάφη, μια πόλη κελί, αλλά πάντα αφουγκράζεται με ελπίδα απ' έξω από τα τείχη ν' ακούσει... *Χωρίς περίσκεψιν, χωρίς λύπην, χωρίς αιδώ μεγάλα κι υψηλά τριγύρω μου ἔκτισαν τείχη.*

★★★

Όλος ο αγώνας για το πρώτο σκαλί, η αναζήτηση του τέλειου που θα καθορίσει τον άνθρωπο, είναι πολύ σημαντικό για τον Καβάφη. Ο πραγματικός δημιουργός συλλαμβάνει το γενικό μέσα από τα μερικά και γράφει για τα γενικά πάλι μέσα από τα μερικά. Χρησιμοποιεί τις λέξεις, τα σύμβολα

που λειτουργούν σα συνδυετικοί αρμοί για ν' ακουμπήσει η ψυχή του δημιουργού στην ψυχή του ανθρώπου.

Το ἔργον των θεῶν διακόπτομεν εμείς, τα βιαστικά κι ἀπειρα ὄντα της στιγμῆς.

Το ωραίο στον Καβάφη όμως είναι συγγενικό με το «Συμπόσιο» του Πλάτωνα και τον «Φαίδρο». Η ομορφιά απορρέει ένα κάλλος και η ποίηση του Καβάφη είναι όλο το δέος και ρίγος της χαράς αυτού που δέχεται την απορροή του κάλλους:

μὰ ὁ παλαιὸς καθρέπτης τώρα χαίρουνταν, κι ἐπαίρουνταν πὸ εἶχε δεχτῆ ἐπάνω του τὴν ἄρτια ἔμορφιά γιὰ μερικὰ λεπτά.

★★★

Το ωραίο είναι μια ποιότητα που

θα ξεκληριστούν, στις παροικίες. Αλλά, ενώ η πατρίδα του, η Αχαΐα, έπεσε ηρωικά, εδώ οι βασιλιάδες δεν έχουν όρεξη για τέτοια.

Ἐπὲρ τῆς Αἰθαίικῆς Συμπολιτείας πολεμήσαντες

Ἀνδρείοι σείς πὸ πολεμήσατε καὶ πέσατ' εὐκλεῶς.

Τοὺς πανταχοῦ νικήσαντες μὴ φοβηθέντες.

Ἄμωμοι σείς, ἄς ἔπταισαν ὁ Δίαιος κι ὁ Κριτόλαος.

Ὅταν θὰ θέλουν οἱ Ἕλληνες νὰ καυχηθοῦν,

“Τέτοιους βγάζει τὸ ἔθνος μας” θὰ λένε

γιὰ σᾶς. Ἔτσι θαυμάσιος θᾶναι ὁ ἔπαινός σας.

Ἐγράφη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὸ Ἀχαιοῦ.

ἕβδομον ἔτος Πτολεμαίου, Λαθύρου.

Στις μέρες του 1910...

Τα βήματά μας, μελαγχολικά και αργά, στάθηκαν στα σοκάκια της Αλεξάνδρειας του Καβάφη. Το βλέμμα μας με εγκαρτέρηση κι ελπίδα στράφηκε στο κελί, στην πόλη, στον τρόπο του ποιητή της ωριμότητας, της νοσταλγίας, της απόκρυψης...

★★★

Κλείνουμε με μια σύγχρονη ματιά, του Δημήτρη Παπανικολάου, «Ο Καβάφης στον 21ο αιώνα», περ. The Book's Journal, τχ. 4 (Φεβρ. 2011):

«Ο Κωνσταντίνος Καβάφης επιβεβαιώνεται πλέον συνεχώς ως η κεντρική λογοτεχνική μορφή του νεοελληνικού κανόνα· είναι ο έλληνας συγγραφέας με τη μεγαλύτερη, διαρκώς αυξανόμενη και ιδιαίτερα παραγωγική, παγκόσμια δημοφιλία, ουσιαστικά ο μόνος που ανήκει στον κανόνα αυτού που ονομάζουμε «world literature» — κείμενα και συγγραφείς δηλαδή που ένας μέσος μορφωμένος πολίτης του κόσμου κατά πάσα πιθανότητα γνωρίζει. [...] Αρκεί μια περιήγηση στο Ίντερνετ για να καταλάβει κανείς το μέγεθος του παγκόσμιου χειροτεχνικού εργαστηρίου που έχει στηθεί με αφορμή την καβαφική ποίηση. Μοιάζει λιγάκι σαν η εποχή των Καβαφιστών να έχει τελειώσει και να έχουμε πλέον μπει στην εποχή των... Cavafistas». Στη συνέχεια θα προσεγγίσουμε τη ζωή και το έργο του Κώστα Βάρναλη.

* Ο Θανάσης Μουσόπουλος είναι φιλόλογος, συγγραφέας, ποιητής

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ ΙΔΕΩΝ

Περιπετής: **Στέλιος Ελληνιάδης**
defimag@otenet.gr
elliniadis.wordpress.com

Προκληθείσα από το ιστορικό ερώτημα «τι είδους κόσμο πρέπει να οικοδομήσουμε και πώς να τον οικοδομήσουμε», η Κίνα έχει απαντήσει στο κάλεσμα των καιρών προτείνοντας μια κοινότητα με κοινό μέλλον για την ανθρωπότητα. Σήμερα, αυτή η κινεζική πρωτοβουλία έχει γίνει διεθνής συναίνεση. Το όμορφο όραμα έχει μετατραπεί σε παραγωγικές δράσεις. Μετακινεί τον κόσμο προς ένα λαμπρό μέλλον ειρήνης, ασφάλειας, ευημερίας και προόδου. (Σι)

Ένα πελώριο σημάσιας και ισάξια αποτελεσματικότητας παγκόσμιο κίνημα ειρήνης με πρωτοφανείς για την ιστορία προοπτικές να πετύχει τους στόχους του βρίσκεται σε εξέλιξη. Όχι απλά μιας ειρήνης μεταξύ δύο-τριών κρατών. Περιλαμβάνει την κάθε τοπική ειρήνη, αλλά είναι ένα κίνημα εξαιρετικά ευρύτερο. Ένα κίνημα που θεωρεί την ειρήνη αλληλένδετη με τη συνύπαρξη, τη συνεργασία, την αμοιβαία ωφέλεια και το κοινό μέλλον ολόκληρης της ανθρωπότητας. Που θέτει την ειρήνη ως προϋπόθεση για το καλό του ανθρώπινου είδους και όχι την ομοιομορφία των συστημάτων, την ομογενοποίηση των πολιτισμών ή την ιεραρχική οργάνωση των κρατών. Που αντιλαμβάνεται την ειρήνη όχι απλά ως ανθρωπιστική υποχρέωση ή αναγκαίο διάλειμμα μεταξύ πολέμων, αλλά ως όρο άνευ του οποίου η ανθρωπότητα όχι μόνο δεν μπορεί να επιλύσει τα προβλήματα που έχουν επικίνδυνα και δυσάρεστα συσσωρευτεί, αλλά απειλείται κίολας από μερικό ή ολικό αφανισμό ανθρωπογενούς προέλευσης.

Στη Δύση, κάθε τέτοια προσέγγιση περιορίζεται σε μεμονωμένα άτομα ή φορείς που πιστεύουν στην αναγκαιότητα και ορθότητα της ειρηνικής συνύπαρξης, αλλά προσκρούουν σε ένα πολεμοχαρές κλίμα που επικρατεί σε όλα σχεδόν τα δυτικά κράτη. Όμως, όπως γίνεται κάθε φορά που η ποσοτική συσώρευση δεν γίνεται στην εξέλιξη της αντιληπτή, φτάσαμε ανυποψίαστα στο σημείο που το ποιοτικό άλμα ωρίμασε και γίνεται όλο και πιο ορατό, τουλάχιστον σε εκείνους που δεν εθελουφλούν.

Απόσταγμα ωρίμασης

Η αποφασιστικότητα της Κίνας να παραμείνει στο δρόμο της ειρηνικής ανάπτυξης δεν θα αλλάξει. Δεν θα ακολουθήσουμε ποτέ τον πεπατημένο δρόμο της αποικιοκρα-

Μήπως η ανθρωπότητα χαράσσει νέες λεωφόρους συνύπαρξης;

Στη νεόκτιστη πρωτεύουσα του Καζακιστάν πραγματοποιήθηκε στις 3-4 Ιουλίου η 24η Συνάντηση κορυφής του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης του οποίου τα δέκα μέλη έχουν πάνω από το 40% του πληθυσμού της γης. Συμμετείχαν και ηγέτες κρατών που είναι υπό ένταξη...

τικής λεηλασίας ή τον λανθασμένο δρόμο της αναζήτησης ηγεμονίας όταν κάποιος γίνει ισχυρός. Θα παραμείνουμε στο σωστό δρόμο της ειρηνικής ανάπτυξης. (Σι)
Οι Πέντε Αρχές της Ειρηνικής Συνύπαρξης δεν αποτελούν ευφάνταστη επινόηση κάποιων σχεδιαστών γεωπολιτικών στρατηγικών ελιγμών. Προέρχονται από την καρδιά της πολιτικής και ιδεολογικής συγκρότησης του Κινέζικου Κομμουνιστικού Κόμματος, από τον καιρό του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα και της σοσιαλιστικής επανάστασης. Από τότε είχε χαραχτεί η γραμμή της σύμπτυξης ενός μετώπου των θυμάτων της αποικιοκρατίας και του ιμπεριαλισμού στη βάση της ειρηνικής συνύπαρξης και ισότιμης συνεργασίας.

Στα τέλη του 1953, μόλις τέσσερα χρόνια από την ίδρυση της Δαϊκής Δημοκρατίας, με πρόεδρο τον Μάο, ο πρωθυπουργός της Κίνας Τσου Ενλάι διατύπωσε τις θέσεις του ΚΚΚ με τις Πέντε Αρχές Ειρηνικής Συνύπαρξης που περιλήφθηκαν το 1954 στις κοινές δηλώσεις των πρωθυπουργών Κίνας, Ινδίας και Βιρμανίας (Μιανμάρ). Στη συνέχεια, το 1955, στην περίφημη διάσκεψη του Μπαντούνγκ, στην Ινδονησία, οι πέντε αρχές ενσωματώθηκαν στη διακήρυξη της συντριπτικής πλειοψηφίας των αναπτυσσόμενων χωρών που αποτελούσαν τότε τον λεγόμενο Τρίτο

Κόσμο. Και το 1970, με το Κίνημα των Αδεσμεύτων εν ενεργεία, οι αρχές της ειρηνικής συνύπαρξης συμπεριλήφθηκαν στη διακήρυξη που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών.

Το γεγονός, λοιπόν, ότι οι Πέντε Αρχές της Ειρηνικής Συνύπαρξης αποτελούν σήμερα τον κεντρικό άξονα της κινέζικης πολιτικής, δεν είναι συγκυριακό ή καιροσκοπικό. Είναι απόσταγμα μακρινής επεξεργασίας, αργής ωρίμασης και συστηματικής προώθησης στο ευρύ πεδίο συνεργασιών της Κίνας με τις 183 χώρες με τις οποίες έχει διπλωματικές σχέσεις και ιδίως με τις 150+ χώρες που συνεργάζεται και συντονίζεται στο πλαίσιο του νέου «Δρόμου του μεταξίου» (BRI), του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης (SCO), της Περιφερειακής Συνολικής Οικονομικής Σύμπραξης (RCEP) και πολλών άλλων διμερών και πολυμερών συμφωνιών.

Αντίθετοι κόσμοι

Οι Πέντε Αρχές Ειρηνικής Συνύπαρξης έχουν χρησιμεύσει ως πρωταρχική καθοδήγηση για την εγκαθίδρυση και την ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ χωρών με διαφορετικά κοινωνικά συστήματα. Όταν ακολουθούν τις πέντε αρχές, ακόμη και χώρες που διαφέρουν μεταξύ τους ως προς το κοινωνικό σύστημα, την ιδεολογία, την ιστορία, τον πολιτισμό, την πίστη,

το στάδιο ανάπτυξης και το μέγεθος, μπορούν να οικοδομήσουν μια σχέση αμοιβαίας εμπιστοσύνης, φιλίας και συνεργασίας. Οι Πέντε Αρχές προσφέρουν μια νέα πορεία προς την ειρηνική διεύθυνση ιστορικών ζητημάτων και διεθνών διαφορών, θριαμβεύοντας έναντι παρωχημένων, στενόμυαλων, ανταγωνιστικών και συγκρουσιακών νοοτροπιών, όπως η πολιτική των μπλοκ και η σφαίρα επιρροής. (Σι)

Οι Πέντε Αρχές της Ειρηνικής Συνύπαρξης αποτελούν μία πλατφόρμα επαναστατική που συσπειρώνει από τα πιο προοδευτικά ως τα πιο συντηρητικά καθεστώτα επειδή θέτει ως θεμέλιο κανόνα την πλήρη ανεξαρτησία και κυριαρχία όλων ανεξαιρέτως των συνεργαζόμενων χωρών. Και πάνω σ' αυτόν οικοδομεί όλες τις μεταξύ κρατών σχέσεις, πολιτικές, οικονομικές, πολιτισμικές κ.λπ.

Αυτός ο προσανατολισμός βρίσκεται σε διαμετρικά αντίθετη κατεύθυνση από τον προσανατολισμό που επέβαλαν και εφάρμοσαν επί εκατοντάδες χρόνια τα δυτικά κράτη ως αποκλειστικό μονόδρομο στις σχέσεις τους με τους άλλους λαούς και τις άλλες χώρες. Κι ενώ αυτός ο εναλλακτικός προσανατολισμός που βρίσκεται εύφορο έδαφος στο 85% της ανθρωπότητας, δεν αποκλείει σε επίπεδο αρχής τη σύμπραξη επί ίσοις όροις με τα δυτικά κράτη,

τα ίδια τα δυτικά κράτη αδυνατούν να προσαρμοστούν στη νέα πραγματικότητα επειδή αντίκειται στην ηγεμονική τους κουλτούρα, στον τρόπο με τον οποίο έμαθαν να ζουν, να συναλλάσσονται και να βλέπουν τους άλλους.

Η κουλτούρα της αποικιοκρατίας και του ιμπεριαλισμού, των πολέμων και των κατακτήσεων, της ανωτερότητας και του ρατσισμού, του αφεντικού και των υποτακτικών, δεν είναι συμβατή με τις Πέντε Αρχές της Ειρηνικής Συνύπαρξης. Γι' αυτό, όσο οι Αρχές αυτές εξαπλώνονται, υιοθετούνται και διαμορφώνουν νέες πολιτικές, τόσο η σύγκρουση των δυτικών εντείνεται και βαθαίνει. Εξ ου και οι διάχυτες πολιτικές και οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές κρίσεις που κλονίζουν και αποσπώνουν τις δυτικές κοινωνίες.

Αμοιβαίος σεβασμός

Πρέπει να εδραιώσουμε τα θεμέλια του αμοιβαίου σεβασμού. Οι χώρες πρέπει να καταστήσουν την ισότητα, τον αμοιβαίο σεβασμό και την αμοιβαία εμπιστοσύνη βασικούς κανόνες δέσμευσης. Θα πρέπει να επιδείξουν σεβασμό στις διαφορετικές ιστορικές και πολιτιστικές παραδόσεις και στα διαφορετικά στάδια ανάπτυξης, στα βασικά συμφέροντα και τις κύριες ανησυχίες της άλλης χώρας, καθώς και στις αναπτυξιακές πορείες και τα συστήματα που επιλέγουν ανεξάρτητα οι άνθρωποι όλων των χωρών. Πρέπει από κοινού να υποστηρίξουμε τον «χρυσό κανόνα» της μη ανάμειξης και να αντιταχθούμε από κοινού σε πράξεις επιβολής της θέλησής μας στους άλλους, υποδαύλιση της αντιπαράθεσης των μπλοκ, δημιουργίας μικρών κύκλων και εξαναγκασμού των άλλων να επιλέξουν πλευρά. (Σι)

Τέλη Ιουνίου, εκδόθηκε από τους Κινέζους η Διακήρυξη των Πέντε Αρχών της Ειρηνικής Συνύπαρξης, η οποία συνδυάστηκε με μία συνδιάσκεψη στην οποία –με συντονιστή τον πρωθυπουργό της Κίνας Λι Τσιαν- συμμετείχαν αντιπροσωπίες, προσωπικότητες και φορείς από περισσότερες από 100 χώρες και με μία βαρυσήμαντη ομιλία του προέδρου Σι που πλασιώθηκε από πληθώρα άρθρων και αναλύσεων στα ΜΜΕ της Κίνας και άλλων χωρών του Παγκόσμιου Νότου. Στα δυτικά ΜΜΕ, η αποσιώπηση του γεγονότος ήταν κραυγαλέα.

Στέλιος Ελληνιάδης

«Ας ανθίσουν εκατό λουλούδια»

Για την 70ή επέτειο

των Πέντε Αρχών Ειρηνικής Συνύπαρξης

Η Κίνα πιστεύει ότι όλες οι χώρες, ανεξάρτητα από το μέγεθος, τη δύναμη και τον πλούτο τους, είναι ισότιμα μέλη της διεθνούς κοινότητας. (Σι)

1. Πριν από εβδομήντα χρόνια, οι Κινέζοι ηγέτες διατύπωσαν τις ακόλουθες αρχές:

1. τον αμοιβαίο σεβασμό της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας
2. την αμοιβαία μη επίθεση
3. την αμοιβαία μη ανάμειξη στις εσωτερικές υποθέσεις του άλλου
4. την ισότητα και το αμοιβαίο όφελος
5. την ειρηνική συνύπαρξη. [...]

2. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων εβδομήντα ετών, οι Πέντε Αρχές Ειρηνικής Συνύπαρξης έχουν επιδείξει διαχρονική σημασία. Ενημερωμένες από την ασιατική σοφία, έχουν καταστεί ανοικτοί, συμπεριληπτικοί και καθολικά εφαρμόσιμοι βασικοί κανόνες για τις διεθνείς σχέσεις και τις θεμελιώδεις αρχές του διεθνούς δικαίου. Έχουν συμβάλει ανεξίτηλα στην ιστορική υπόθεση της ανθρώπινης προόδου.

3. Οι Πέντε Αρχές Ειρηνικής Συνύπαρξης συνάδουν με τους σκοπούς και τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και αντανακλούν τη βασική τάση των διεθνών σχέσεων. Με μεγαλύτερη έμφαση στην αμοιβαιότητα και την ισότητα, οι αρχές αυτές παρέχουν ένα σύνολο βασικών κανόνων για την ειρηνική συνύπαρξη μεταξύ των χωρών σε όλους τους τομείς της πολιτικής, της ασφάλειας, της οικονομίας και της διπλωματίας και έχουν εκτεταμένο αντίκτυπο στην ανάπτυξη των διεθνών σχέσεων και του διεθνούς δικαίου.

4. Οι Πέντε Αρχές Ειρηνικής Συνύπαρξης έχουν ανοίξει ένα νέο δρόμο για την εγκαθίδρυση και την ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ χωρών με διαφορετικά κοινωνικά συστήματα. Οι αρχές αυτές επιτρέπουν στις χώρες να απαλλαγούν από ανταγωνιστικές και συγκρουσιακές νοοτροπίες, να συνυπάρχουν ειρηνικά στη βάση της ισότητας και του αμοιβαίου σεβασμού και να επιλύουν τις διαφωνίες και τις διαφορές με ειρηνικά μέσα.

5. Οι Πέντε Αρχές Ειρηνικής Συνύπαρξης έχουν ενισχύσει τις προσπάθειες των αναπτυσσόμενων χωρών να εμβαθύνουν την αλληλεγγύη και τη συνεργασία και να αναζητήσουν δύναμη μέσω της ενότητας. Οι αρχές αυτές ενέπνευ-

σαν τις αναπτυσσόμενες χώρες να βρουν ανεξάρτητους δρόμους ανάπτυξης και συνέβαλαν στη βελτίωση και ανάπτυξη των σχέσεων Βορρά-Νότου.

6. Οι Πέντε Αρχές Ειρηνικής Συνύπαρξης σχεδιάστηκαν για να προστατεύσουν τα νόμιμα δικαιώματα και συμφέροντα των αναπτυσσόμενων χωρών και να επαναπροσδιορίσουν τα συστήματα του ιμπεριαλισμού, της αποικιοκρατίας και του ηγεμονισμού. Οι αρχές αυτές έθεσαν τα πνευματικά θεμέλια και έδωσαν ώθηση σε μια πιο δίκαιη και ισότιμη διεθνή τάξη.

Κοινό μέλλον

7. Οι Πέντε Αρχές Ειρηνικής Συνύπαρξης παρουσιάζουν μεγαλύτερη ζωτικότητα εν μέσω παγκόσμιων μετασχηματισμών που δεν έχουν παρατηρηθεί εδώ και έναν αιώνα. Η οικοδόμηση μιας κοινότητας με κοινό μέλλον για την ανθρωπότητα είναι ένα φυσικό βήμα για την προώθηση των Πέντε Αρχών Ειρηνικής Συνύπαρξης υπό τις νέες συνθήκες και εμπλουτίζει τις Πέντε Αρχές Ειρηνικής Συνύπαρξης με τις επιταγές της νέας εποχής.

8. [...] Ο πρωταρχικός στόχος είναι να οικοδομηθεί ένας κόσμος διαρκούς ειρήνης, παγκόσμιας ασφάλειας και κοινής ευημερίας και ένας κόσμος ανοικτός, χωρίς αποκλεισμούς, καθαρός και όμορφος, ο οποίος δείχνει την κατεύθυνση για όλες τις χώρες να εργαστούν από κοινού στη Γη, τον πλανήτη που αποκαλούμε σπίτι μας.

9. Οι συμμετέχοντες μίλησαν θετικά για τις προτάσεις της Κίνας για την προώθηση της υψηλής ποιότητας συνεργασίας «Ζώνη και Δρόμος», την Παγκόσμια Πρωτοβουλία Ανάπτυξης, την Παγκόσμια Πρωτοβουλία Ασφάλειας και την Παγκόσμια Πρωτοβουλία Πολιτισμού και αναγνώρισαν τη μεγάλη σημασία τους για τη διαφύλαξη της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, την προώθηση της παγκόσμιας βιώσιμης ανάπτυξης και τη συμβολή στον ανθρώπινο πολιτισμό και την πρόοδο. Οι πρωτοβουλίες αυτές προσφέρουν συγκεκριμένους και εφαρμόσιμους δρόμους προς την οικοδόμηση μιας κοινότητας με κοινό μέλλον για την ανθρωπότητα.

10. Η ουσία των Πέντε Αρχών

Ειρηνικής Συνύπαρξης είναι η ισότητα στην κυριαρχία, η οποία είναι ο σημαντικότερος κανόνας στις σχέσεις μεταξύ κρατών. Όλες οι χώρες είναι ίσες. Οι μεγάλοι δεν πρέπει να υποτάσσουν τους μικρούς, οι ισχυροί δεν πρέπει να εκφοβίζουν τους αδύναμους και οι πλούσιοι δεν πρέπει να εκμεταλλεύονται τους φτωχούς. Η παγκόσμια πολυπολικότητα θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από ισότητα και τάξη. Το διεθνές δίκαιο θα πρέπει να εφαρμόζεται με ισότιμο και ομοίμορφο τρόπο σε όλες τις χώρες. Τα διπλά πρότυπα και ο εξαιρετισμός θα πρέπει να απορριφθούν.

11. Ο αμοιβαίος σεβασμός είναι βασικός κανόνας της αλληλεπίδρασης μεταξύ κρατών και η βάση για την οικοδόμηση ενός νέου τύπου διεθνών σχέσεων. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι χώρες διαφέρουν ως προς τις ιστορικές και πολιτιστικές παραδόσεις και τα στάδια ανάπτυξης, είναι επιτακτική ανάγκη να γίνονται σεβαστές οι αναπτυξιακές πορείες και τα συστήματα που έχουν ανεξάρτητα επιλεγεί από τους λαούς των άλλων χωρών, να μην επιβάλλεται η θέληση κάποιου στις άλλες χώρες και να μην υπάρχει παρέμβαση στις εσωτερικές τους υποθέσεις. Οι μεγάλες χώρες πρέπει να δίνουν το παράδειγμα.

Ειρηνική ανάπτυξη

12. Όλες οι χώρες θα πρέπει να ακολουθούν το δρόμο της ειρηνικής ανάπτυξης, να ενεργούν με βάση το όραμα της κοινής, συνολικής, συνεργατικής και βιώσιμης ασφάλειας, να εργάζονται για την οικοδόμηση μιας πιο ισορροπημένης, αποτελεσματικής και βιώσιμης αρχιτεκτονικής ασφάλειας και να επιλύουν τα μείζονα διεθνή και περιφερειακά ζητήματα μέσω διαλόγου και όχι μέσω αντιπαράθεσης.

13. Στην εποχή της οικονομικής παγκοσμιοποίησης, είναι σημαντικό να προωθηθεί η ανάπτυξη και να επιτευχθεί αμοιβαίο όφελος μέσω της συνεργασίας. Είναι επίσης σημαντικό να μεγαλώσει η παγκόσμια οικονομία και να επιτραπεί σε περισσότερες χώρες να

έχουν δίκαιο μερίδιο στα οφέλη της ανάπτυξης, καθιστώντας έτσι την παγκοσμιοποίηση πιο καθολικά επωφελή και συμπεριληπτική. Τα μονομερή και προστατευτικά μέτρα που παραβιάζουν τους νόμους της αγοράς και τις αρχές της αγοράς θα καταλήξουν στο να βλάψουν όλες τις πλευρές.

14. Η προώθηση των Πέντε Αρχών Ειρηνικής Συνύπαρξης συμβάλλει στη διασφάλιση της διεθνούς δικαιοσύνης και αμεροληψίας και στην προάσπιση της πραγματικής πολυμέρειας. Είναι σημαντικό να υπερασπιστούμε από κοινού το διεθνές σύστημα με τα Ηνωμένα Έθνη στο επίκεντρο και να προωθήσουμε την παγκόσμια διακυβέρνηση που θα χαρακτηρίζεται από εκτεταμένες διαβουλεύσεις και κοινή συμβολή για κοινό όφελος. Τα καυτά ζητήματα, όπως η κρίση στην Ουκρανία και η παλαιστινιακή-ισραηλινή σύγκρουση, μπορούν να επιλυθούν μόνο με πολιτική διευθέτηση μέσω διαλόγου και διαβούλευσης. Οι παγκόσμιες προκλήσεις, όπως αυτές που απορρέουν από την κλιματική

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Κίνας με τον Σι Τζινπίν επικεφαλής έφτασε στο τέλος του 2023 τα 99.185.000 μέλη, τα οποία ανήκουν σε 5.176.000 οργανώσεις βάσεις! (σκίτσο του Πέτρου Ζερβού)

αλλαγή και την τεχνητή νοημοσύνη, πρέπει να αντιμετωπιστούν μέσω ανοικτής συνεργασίας.

15. Οι ανταλλαγές και η αμοιβαία μάθηση μεταξύ των πολιτισμών οδηγούν την ανθρώπινη πρόοδο. Είναι σημαντικό να σεβόμαστε την ποικιλομορφία των πολιτισμών με ανοικτό και περιεκτικό πνεύμα, να απορρίπτουμε την ιδέα των διακρίσεων και του αποκλεισμού που απορρέει από «πολιτισμική υπεροχή» και να απέχουμε από την υποκίνηση συγκρούσεων πολιτισμών. Η ειρήνη, η ανάπτυξη, η ισότητα, η δικαιοσύνη, η δημοκρατία και η ελευθερία είναι κοινές αξίες της ανθρωπότητας. Διαθέτουν τη μεγαλύτερη παγκόσμια συναίνεση και πρέπει να υποστηρίζονται από όλους.

16. Ο Παγκόσμιος Νότος αποτελεί δύναμη-κλειδί που υποστηρίζει και εφαρμόζει τις Πέντε Αρχές Ειρηνικής Συνύπαρξης. Θα πρέπει να είναι η σταθερή δύναμη για την ειρήνη, η βασική κινητήρια δύναμη για την ανοικτή ανάπτυξη, η ομάδα κατασκευής της παγκόσμιας διακυβέρνησης και ο υποστηρικτής των ανταλλαγών μεταξύ των πολιτισμών. Μπορεί να συμβάλει περισσότερο στη συνεργασία Νότου-Νότου και Βορρά-Νότου καθώς και στην ανθρώπινη πρόοδο.

Ρόλος της Κίνας

17. Οι συμμετέχοντες επαίνεσαν τις ανακοινώσεις της Κίνας για τη στήριξη της συνεργασίας του Παγκόσμιου Νότου, οι οποίες περιλαμβάνουν:

Δημιουργία ερευνητικού κέντρου του Παγκόσμιου Νότου, παροχή 1.000 υποτροφιών σε σχέση με τις Πέντε Αρχές Ειρηνικής Συνύπαρξης και 100.000 ευκαιριών κατάρτισης στις χώρες του Παγκόσμιου Νότου τα επόμενα πέντε χρόνια, και έναρξη ενός προγράμματος στελεχών νεολαίας του Παγκόσμιου Νότου. [...]

Από τώρα έως το 2030, οι εισαγωγές της Κίνας από άλλες αναπτυσσόμενες χώρες αναμένεται να ξεπεράσουν τα 8 τρισεκατομμύρια δολάρια.

18. Οι συμμετέχοντες μίλησαν με τα καλύτερα λόγια για τα τεράστια επιτεύγματα του κινεζικού εκσυγχρονισμού και για τις αδιάκοπες προσπάθειες και τη συμβολή της Κίνας στη διαφύλαξη της παγκόσμιας ειρήνης, την προώθηση της φιλικής συνεργασίας με άλλες χώρες και την προώθηση της κοινής ανάπτυξης του κόσμου. [...]

αραδιαστά

6ήμερο για τα μεγάλα συμφέροντα

Η Ελλάδα αυτές τις μέρες γίνεται θέμα με αρνητική διάσταση στα διεθνή ΜΜΕ. Η αφορμή δόθηκε με την επίσημη πλέον από την 1η Ιουλίου 2024 εφαρμογή της 6ήμερης εργασίας επί 8ωρο, σύμφωνα με τη σχετική ερμηνευτική εγκύκλιο του νόμου που ψηφίστηκε επί υπουργίας Γεωργιάδη. Συνεπώς πλέον έχουν 48 ώρες εβδομαδιαία εργασία, χωρίς τις να υπολογίζονται οι επιπλέον ώρες εργασίας στις οποίες εξαναγκάζονται οι εργαζόμενοι. Την ίδια ώρα σε διεθνές επίπεδο ο προσανατολισμός και οι προσπάθειες είναι για 4ημερη εβδομαδιαία εργασία χωρίς μείωση των αποδοχών. Ήδη πριν από αυτό το μέτρο η Ελλάδα είχε το μεγαλύτερο μέσο όρο εβδομαδιαίας εργασίας στην Ε.Ε. Σε αυτό προστέθηκε η 6η μέρα εργασίας η οποία, ανεξάρτητα πως εμφανίζεται από την κυβέρνηση αποτελεί όχι συναινετική διαδικασία με τον εργαζόμενο αλλά διευθυντικό δικαίωμα της επιχείρησης. Η κυβέρνηση έδωσε το δικαίωμα στην επιχείρηση και αυτή «αποφασίζει και διατάσσει...». Η κυβέρνηση Μητσοτάκη, όπως έχει αποδείξει μέχρι σήμερα, έχει ως μοναδικό κριτήριο «επιτυχούς» λειτουργίας της οικονομίας την άνοδο της κερδοφορίας

των επιχειρήσεων και ειδικότερα των μεγάλων και πολύ μεγάλων. Με το μέτρο της 6ήμερης εργασίας τους δίνει ένα ακόμα bonus για να ενισχύσουν τα κέρδη τους. Μειώνει το εργατικό κόστος βοηθώντας τις να διευθετήσουν τον χρόνο εργασίας του προσωπικού τους, ώστε να έχουν τις περισσότερες επίσημα ώρες εργασίας (διότι υπάρχουν και οι «ανεπίσημες» ώρες κοινώς μαύρη εργασία) με τις μικρότερες δυνατές αποδοχές για τους εργαζόμενους και φυσικά μικρότερες εισφορές για την κοινωνική ασφάλιση. Μέχρι τώρα, με το 5μερο, 40ωρο εβδομαδιαίο οι επιχειρήσεις κάλυπταν κενά εργατικού δυναμικού είτε με νέες προσλήψεις χωρίς να μπορούν να αξιοποιούν πλήρως αυτό το προσωπικό είτε με υπερεργασίες και υπερώριες. Όλα αυτά εκτιμούσαν ότι τους κόστιζαν ακριβά. Έτσι βρέθηκε η λύση από την κυβέρνηση, που με τη θεσμοθέτηση της 6ήμερης εργασίας κατά την κρίση της επιχείρησης μειώνεται δραστικά το εργατικό κόστος, κοινώς το σύνολο των αμοιβών των εργαζόμενων και αυτή η διαφορά μετατρέπεται σε καθαρό κέρδος. Παράλληλα με την ερμηνευτική εγκύκλιο του σχετικού νόμου, προβλέπονται επι-

πλέον διευκολύνσεις στους εργοδότες. Ενδεικτικά: 1) εξαιρείται από τον εργάσιμο χρόνο ο χρόνος προετοιμασίας των εργατών (ντύσιμο, μετάβαση στο συγκεκριμένο χώρο εργασίας, ενδεχόμενο πλύσιμο, διαλείμματα κ.λπ.), πάγιο αίτημα του ΣΕΒ που ικανοποιείται και σημαίνει περίπου μία ώρα εργασίας επιπλέον, 2) παρέχεται η δυνατότητα στον εργοδότη μεταβολής της καθημερινής έναρξης και λήξης της εργασίας, με τη λεγόμενη «ευέλικτη προσέλευση» του εργαζόμενου μέχρι 120 λεπτά, που δίνει την ευχέρεια στον εργοδότη για ανάλογη υποδηλωμένη (μαύρη) εργασία, 3) εξαιρούνται τα «διευθυντικά στελέχη» από την υποχρέωση σήμανσης της ψηφιακής κάρτας, όμως η ερμηνεία του τι είναι διευθυντικά στελέχη έχει πολλά «παράθυρα» (!), 4) για μέχρι τρεις περιπτώσεις το μήνα ανά εργαζόμενο που με «δική του αμέλεια» δεν έχει χτυπήσει την ψηφιακή του κάρτα εργασίας δεν θα επιβάλλεται πρόστιμο αλλά θα γίνεται σύσταση. Δηλαδή ο εργαζόμενος από «αμέλεια» προσέρχεται στην εργασία αλλά δεν χτυπά την κάρτα του! Κοινώς ο ορισμός του παράθυρου για μαύρη εργασία...

Π.Δ.

■ εν τέλει

Όλοι με το πάσο τους

Γράφουν τα μεγάλα Δυτικά ΜΜΕ ότι ο Μπάιντεν έχει εκνευριστεί (πάλι), διότι η μεν Χαμάς έχει αποδεχθεί σε γενικές γραμμές το αμερικανικό σχέδιο εκκευρίας, αλλά ο Νετανιάχου τηρεί παρελκυστική τακτική επειδή πιέζεται από τους ακόμη πιο ακροδεξιούς απ' αυτόν εταίρους του (Πιο ακροδεξιάς από τον Νετανιάχου, γίνεται; Όταν μπλέξεις με νεοναζί, όλα γίνονται). Βέβαια όλη η υφήλιος γνωρίζει ότι άπαξ και εκνευριστεί ο Μπάιντεν... δεν τρέχει τίποτα. Ιδίως αν ο επικοινωνιακός εκνευρισμός προκαλείται από μια συμμορία γενοκτόνων που, όταν δεν σφάζουν γυναικόπαιδα, διαφυλάττουν και τα «ζωτικά συμφέροντα των ΗΠΑ». Άλλωστε ο Μπάιντεν συγκαταλέγεται στους πολιτικούς των ΗΠΑ που έχουν επιχορηγηθεί γενναία από το ισραηλινό λόμπι, το οποίο είναι κράτος εν κράτει στην Ουάσινγκτον: σύμφωνα με την αμερικανική γυναικεία οργάνωση Code Pink, ο Αμερικανός πρόεδρος έχει λάβει μέχρι στιγμής, επισήμως, οικονομική ενίσχυση ύψους 5.699.069 δολαρίων από μεγαστάνες του ισραηλινού λόμπι.

Η εν λόγω οργάνωση στοιχειοθετεί το πώς και γιατί δεκάδες Αμερικανοί πολιτικοί έχουν «επιχορηγηθεί» μέχρι σήμερα από το εν λόγω

λόμπι με 264.952.881 δολάρια (επισήμως πάντα, για τα υπόλοιπα ένας Θεός ξέρει...). Ένα βασικό ζητούμενο των δωρητών είναι οι δωρολήπτες να ελέγχουν τον «εκνευρισμό» τους όταν η σιωνιστική συμμορία που εδρεύει στο ισραηλινό παρακράτος τους γράφει στα παλιά της τα παπούτσια, και συνεχίζει να ανασκάπτει με κάθε δυνατό τρόπο την κατεχόμενη Παλαιστίνη και τα σώματα των «ανθρωπόμορφων ζώων» που την κατοικούν. Ή όταν, χειρότερα, προσπαθεί να σύρει τις ΗΠΑ και όλη τη Δύση σε έναν γενικευμένο πόλεμο του τύπου «αποθανέντω η ψυχή μου μετά των αλλο-

■ ΤΟΥ Ερρίκου Φινάλη

φύλων» (δηλαδή ακόμη και με τη χρήση των πυρηνικών όπλων, που ο κόσμος το έχει τούμπανο και η Δύση κρυφό καμάρι ότι κατέχει η «μοναδική δημοκρατία της Μέσης Ανατολής»).

Διότι ενόσω ο Μπάιντεν κάνει υπομονή, από τα 2,3 εκατομμύρια Παλαιστινίων που είχαν εξοριστεί και στοιβαχτεί στη Γάζα δεκαετίες πριν, όταν οι σιωνιστές τους έκλεψαν τα σπίτια, τη γη και τη ζωή τους, σήμερα το 1,9 εκατομμύριο είναι εκτοπισμένο. Την ίδια στιγμή τουλάχιστον 50.000 άμαχοι (αν συνυπολογιστούν και οι αγνοούμενοι κάτω από τα ερείπια), στην πλειοψηφία τους γυναικόπαιδα, έχουν δολοφονηθεί εν ψυχρώ. Σχεδόν διπλάσιος αριθμός έχει τραυματιστεί (και δεν έχει περιθάλψη, διότι ο «πιο ανθρωπιστικός στρατός της Μέσης Ανατολής» έχει κάνει στάχτη τα περισσότερα νοσοκομεία και κέντρα υγείας - συχνά μαζί με τους γιατρούς και τους ασθενείς). Και εκατοντάδες μικρά παιδιά που γλίτωσαν από τις βόμβες και τις σφαίρες πεθαίνουν πλέον από πείνα, δίψα, δυσεντερία κ.λπ. Αλλά ας μην ανησυχούμε: του χρόνου ή του παραχρόνου το Διεθνές Δικαστήριο του ΟΗΕ πιθανόν θα καταδικάσει την εθνοκάθαρση και τη γενοκτονία, ενώ και το Συμβούλιο Ασφαλείας θα εκδώσει τη νιοστή απόφασή του με την οποία «απαιτεί» κατάπαυση του πυρός - προσφέροντας στιγμές ειλικρινούς ευθυμίας στις στρατιωτικές και παραστρατιωτικές συμμορίες των ακροδεξιών ρατσιστών που έχουν εκπαιδευτεί στην απανθρωποποίηση. Σε αυτό το κλίμα συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις για εκκευρία, στις οποίες ο αργός ρυθμός του Νετανιάχου εκνευρίζει τον μπαρμπα-Τζο. Αλλά προς τι η βιασύνη, όταν πια κανένα έγκλημα δεν σοκάρει; Οι κατοχικοί στρατιώτες και οι νεοναζί έποικοι έχουν μετατρέψει ακόμη και τη Δυτική Όχθη σε πεδίο βολής, ληστείας και δολοφονίας, και δεν κουνιέται ούτε βλέφαρο από τη «σωστή πλευρά της Ιστορίας». Η δε... λάθος πλευρά, κάνει κι αυτή δηλώσεις. Όλοι με το πάσο τους, ενώ η «δουλειά» συνεχίζεται απρόσκοπτα.